

(PROJEKT)

Załącznik

do uchwały Rady Ministrów

Nr ..... z dnia ..... 2014 r.

PROGRAM WIELOLETNI „EUROPEJSKA STOLICA KULTURY 2016”

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
1. Diagnoza	5
2. Cel PW ESK 2016	13
3. Adresaci PW ESK 2016	14
4. Analiza SWOT PW ESK 2016	14
5. Konstrukcja PW ESK 2016	15
6. Zgodność PW ESK 2016 z europejskimi i polskimi dokumentami strategicznymi	16
7. Wykaz zadań programowych PW ESK 2016	18
8. Układ instytucjonalny PW ESK 2016	74
9. Mechanizmy finansowania, monitoring i sprawozdawczość PW ESK 2016	75
10. Wskaźnik PW ESK 2016	76
11. Zasady aktualizacji PW ESK 2016	77
12. Koszty realizacji PW ESK 2016	77
Podsumowanie	79

Spis Tabel:

Tabela 1. Uczestnictwo w kulturze na terenie woj. dolnośląskiego – wybrane wydarzenia	11
Tabela 2. Uczestnictwo w kulturze na terenie woj. dolnośląskiego – częstotliwość udziału w wydarzeniach	11
Tabela 3. Ośrodki miejskie środka Europy	12
Tabela 4. Zgodności PW ESK 2016 z aplikacją	70
Tabela 5. Konstrukcja wskaźnika dla PW ESK 2016	76
Tabela 6. Wskaźnik bezwzględny realizacji PW ESK 2016	77
Tabela 7. Zaangażowanie środków PW ESK 2016 z podziałem na lata obowiązywania	77
Tabela 8. Zaangażowanie środków PW ESK 2016 z podziałem na rodzaj kosztów	78
Tabela 9. Struktura finansowania ESK 2016 z uwzględnieniem źródeł i charakteru wydatków	78
Tabela 10. Finansowanie wydatków na ESK 2016 w poszczególnych latach	78

Spis Schematów

Schemat 1. Konstrukcja PW ESK 2016	15
Schemat 2. Schemat instytucjonalny PW ESK 2016	74
Schemat 3. Przepływy finansowe	75

Spis wykresów:

Wykres 1. Liczba imprez masowych według województw w 2012 r.	9
Wykres 2. Uczestnicy imprez masowych według województw w 2012 r.	10
Wykres 3. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania według wybranych krajów w 2012 r.	12

Wstęp

Wrocław w ostatnich latach – podobnie jak cała Polska – to przede wszystkim miasto intensywnego rozwoju gospodarczego i społecznego. Dotychczasowy rozwój wynikał w dużej mierze z konieczności nadrobienia dystansu wobec Europy i możliwy był dzięki rezerwom o charakterze ilościowym. W znacznym stopniu zostały one jednak wyczerpane. Niezbędnym warunkiem następnego etapu rozwoju – tak w przypadku miasta, jak i całego kraju – musi być zmiana jakościowa. Polegać powinna ona na wyzwoleniu aktywności obywatelskiej, społecznej, zawodowej i twórczej. Drogą ku temu jest stworzenie warunków i danie mocnego impulsu do wzrostu uczestnictwa obywateli w życiu kraju, także w kulturze. Poprzez kulturę możliwa jest bowiem realizacja zadań strategicznych¹, stojących zarówno przed współczesną Polską, jak również całą Europą, tj.:

- budowanie postaw kooperacji, kreatywności i komunikacji,
- podniesienie niskiego wskaźnika zaufania społecznego,
- zwalczanie kontrastów w jakości życia,
- polepszanie dostępności do zasobów kultury,
- zlikwidowanie podwójnej peryferyjności (uboższych krajów, w tym Polski, wobec tzw. Starej Europy oraz małych miejscowości wobec dużych aglomeracji),
- wzmacnianie dialogu obywatelskiego oraz rozwój instrumentów ekonomii społecznej,
- wzmacnianie sektora kultury i przemysłów kreatywnych jako źródeł innowacyjności.

Wrocławski program Europejskiej Stolicy Kultury, zwany dalej ESK Wrocław 2016, opracowany został jako odpowiedź na wyzwania, przed jakimi staje dzisiaj wspólnota europejska. „ESK będzie dialogiem kultur wszystkich narodów Europy, które w 2016 roku zaprosimy do naszego miasta. Mieszkańcy Wrocławia – jako reprezentanci całego kraju – pragną zabrać głos na forum europejskim, by opowiedzieć o swoich trudnych dziejach, o żywotności i unikatowości swojej kultury. Jedno z największych i najważniejszych miast Europy Środkowej ma do opowiedzenia niepowtarzalną historię. Wierzymy przy tym, że opowieść Wrocławia zawiera także odpowiedź na pytanie o Europę jutra, o Europę wielu kultur, Europę aktywnych obywateli.”²

Wrocław to właściwie miniaturowy model wspólnoty europejskiej, w którym na przestrzeni lat zgromadziło się maksimum różnorodności. Miasto, dzięki wielonarodowej i wielokulturowej przeszłości, czuje się predestynowane, by działać na rzecz głębszej integracji kulturowej mieszkańców Europy. Wrocławianie, obywatele miasta przyjaznego wobec przybyszów z innych części świata, pragną dążyć do zbliżania narodów europejskich w sferze kultury. Dlatego też ze wszech miar zależy nam, by programowi ESK Wrocław 2016 nadać spektakularny, w pełni europejski wymiar. Taki, który da gwarancję wzrostu partycypacji mieszkańców Wrocławia, Dolnego Śląska, Polski a także i Europy w wydarzeniach kulturalnych i życiu społecznym. Uzyskanie tytułu ESK stworzyło, bowiem

---

¹ Zob.: *Polska 2030. Wyzwania rozwojowe*, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Warszawa 2009 oraz *Strategia rozwoju kapitału społecznego*, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Warszawa 2013.

² *Przestrzenie dla piękna na nowo rozważone. Aplikacja Wrocławia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016*, s. 8.

nowe przestrzenie dla bezinteresownej aktywności ludzi. Potencjału tego po prostu nie można zmarnować. Dla dobra Wrocławia, dla dobra Polski.

1. Diagnoza

Uczestnictwo w kulturze a kapitał społeczny

Kultura dla współczesnego świata jest jednym z najważniejszych źródeł tworzenia kapitału społecznego, niezbędnego do budowania społeczeństwa ukierunkowanego na rozwój. Inwestycja w kulturę tworzy społeczne podstawy do wspólnych starań o utrzymanie pożądanego tempa rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz przezwycięzenie kryzysu gospodarczego.

Przeprowadzone w 2013 roku badania i stworzona na ich podstawie unijna tablica wyników innowacji dowodzi, że zachodzi prosta korelacja między uczestnictwem w kulturze, a stopniem innowacyjności społeczeństw i krajów.³ Innymi słowy państwa, w których obywatele częściej uczestniczą w kulturze, są również najbardziej innowacyjne, a więc bardziej rozwinięte. Idzie za tym również wzrost kapitału społecznego i społecznego zaufania, a co najważniejsze obywatele tych krajów są bardziej zadowoleni z życia. Realizacja programu ESK Wrocław 2016 ma bezpośredni wpływ na społeczeństwo, w tym na szczegółowe efekty w następujących obszarach:

- pobudzanie kulturalnych aspiracji mieszkańców,
- zapobieganie wykluczeniom z życia kulturalnego ze względu na bariery ekonomiczne i infrastrukturalne,
- odzyskiwanie przestrzeni miejskich dla działań kulturalnych,
- organizacja wydarzeń o charakterze artystyczno-kulturalnym w obszarach ogólnodostępnych i mogących zgromadzić wielotysięczną widownię,
- wspieranie działań o charakterze edukacyjnym i uruchomienie projektów zmierzających do wychowania przyszłych obywateli do aktywnego uczestnictwa w kulturze,
- aktywizacja i zaangażowanie mieszkańców w określenie sposobów realizacji ich potrzeb kulturalnych,
- budowanie kapitału społecznego poprzez działania o charakterze kulturalnym
- nawiązanie współpracy międzynarodowej,
- rozwijanie idei turystyki kulturalnej poprzez organizację wydarzeń o znaczeniu ponadlokalnym.

Tym samym wszystkie działania podjęte w ramach ESK Wrocław 2016 mają szansę ugruntować na forum europejskim wizerunek Wrocławia, Dolnego Śląska i Polski, czyniąc z nich podmioty świadome i konsekwentnie budujące nową europejską wspólnotę społeczną, gotową na zmiany współczesnego świata, podmioty korzystające z rozwoju technologicznego i otwarte wobec wielokulturowości przy jednoczesnej silnej tożsamości narodowej, a także atrakcyjne w kategoriach turystyki kulturalnej.

---

³Źródło: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/facts-figures-analysis/innovation-scoreboard/index_en.htm

Europejska Stolica Kultury – rola i znaczenie

Prestiżowy tytuł Europejskiej Stolicy Kultury przyznawany jest przez Radę Unii Europejskiej. Miasto noszące go w ciągu całego roku ma niepowtarzalną okazję zaprezentować własny, regionalny i ogólnokrajowy potencjał kulturalny. Idea obchodów Europejskiej Stolicy Kultury zrodziła się 13 maja 1985 roku, podczas spotkania Rady Europejskiej ministrów kultury. Przedstawiła ją grecka minister kultury Melina Mercouri. Pomysłowi od początku przyświecało dążenie do integracji społeczeństw europejskich poprzez kulturę oraz próba określenia wspólnego dziedzictwa krajów Starego Kontynentu. Na przestrzeni lat idea ESK stała się jedną z najbardziej rozpoznawalnych inicjatyw Komisji Europejskiej. Przeprowadzone przez Komisję Europejską badania nad odbiorem inicjatywy przez społeczność europejską wskazały, iż wywarła ona korzystny wpływ na rozwój kultury i turystyki w poszczególnych miastach, a także wyzwalała społeczną energię, poczucie dumy i odpowiedzialności wśród mieszkańców nominowanych miast. Najważniejszym celem każdej edycji ESK jest wzmocnienie europejskiej współpracy w dziedzinie kultury, wspieranie dialogu międzykulturowego, ale także promocja danego miasta - zaprezentowanie jego różnorodności, potencjału dziedzictwa, kultury oraz ludzi. Corocznie tytuł ten otrzymują inne miasta, na których ognisku się w danym roku spojrzenie całej Europy - od 2009 roku dwa miasta, jedno ze „starego” i jedno z „nowego” państwa członkowskiego.

Podstawowy element ESK, czyli współpraca międzynarodowa na poziomie lokalnym oraz budowanie wspólnego kapitału społecznego Unii Europejskiej poprzez silnie angażujące projekty o charakterze kulturalnym, zyskuje szczególnie na znaczeniu w ostatnich latach, kiedy w efekcie spowolnienia gospodarczego pojawiają się postulaty, zmierzające do dezintegracji Wspólnoty.

Wrocław, dzieląc tytuł ESK w 2016 z Donostia-San Sebastián, staje się pomostem między Wschodem a Zachodem. Współpracując w ramach ESK 2016 ze Lwowem, wzmacnia Partnerstwo Wschodnie z Ukrainą oraz Litwą i Białorusią, zgodnie z założeniami programu Unii Europejskiej.

Przedsięwzięcia składające się na program ESK Wrocław 2016 w innowacyjny sposób odwołują się do historii Wrocławia i Dolnego Śląska, potwierdzając tym samym naszą wielowiekową przynależność do europejskiej rodziny, ale również dynamiczny rozwój i stabilność. Przedstawiają Wrocław jako nowoczesne miasto, przyjazną przestrzeń publiczną, rozwijającą się według przemyślanego planu, gotową na wyzwania XXI wieku i chętną do kooperacji na poziomie międzynarodowym. Staraniem wszystkich powinno być przeniesienie cech miasta na wizerunek całego kraju. Tym bardziej, że zaproszenie do współpracy innych polskich miast, w tym kandydatów do tytułu ESK, m.in. Lublina, Katowic, Gdańska, Łodzi, dowodzi, że realizacja programu jest wyzwaniem ogólnopolskim.

Wrocław – opowieść niezwykła

Wrocław nazywany był w przeszłości około pięćdziesięcioma różnymi nazwami: Wrotizla, Vratislav, Vroclav, Wratislavia, Vratislavia, Pressela, Presslaw, Brassel, Breslauia, Wretslaw, Budorgis, Bressla, Boroszló, Bresslau, Breslau. Liczne nazwy dla obecnie polskiego Wrocławia były mu nadawane przez rozmaite narody, które w nim zamieszkiwały. Byli to m.in. Czesi, Niemcy, Polacy, Żydzi i Romowie. Każdy naród wplatał w historię miejsca swoją kulturę, religię, zwyczaje. Wielość nazw miasta jest zatem symbolem jego złożonej

historii i wielobarwnej tradycji.⁴ Są to dzieje wielu europejskich narodów, kultur, języków i religii, a także wielu państw władających na przemian tą częścią Europy. Tysiącletnia historia Wrocławia to dzieje spotkań różnych narodów i postaci. Ze spotkań tych utkła się wyjątkowo skomplikowana historia. O tych spotkaniach wrocławianie pragną opowiedzieć Europie.

Bodaj najbardziej dramatycznym wydarzeniem w ponad tysiącletniej historii miasta było to, że gdy po zakończeniu II wojny światowej niemiecki Breslau przeobrażał się w polski Wrocław, w mieście doszło do bezprecedensowej w historii Europy Środkowej niemal całkowitej wymiany ludności. W 1939 r. liczba mieszkańców sięgnęła prawie 630 tysięcy. W styczniu 1945 r. wraz z uciekinierami ze wschodnich terenów Rzeszy przekroczyła nawet 1 milion. niespełna miesiąc później, po konferencji jałtańskiej, na rozkaz naczelnika Karla Hanke przymusowo ewakuowano na zachód około 700 tysięcy osób. Rok po zakończeniu wojny w spisie powszechnym zanotowano zaledwie 170 tysięcy mieszkańców Wrocławia! Do miasta sprowadzono mieszkańców Polski centralnej i Kresów Wschodnich, zwłaszcza wysiedlonych obywateli Lwowa i Wilna. Pionierów czekało wyjątkowo trudne zadanie – odbudowa zniszczonego miasta oraz rekonstrukcja struktury społecznej. Poziom zaludnienia z 1939 r. miasto osiągnęło dopiero w 1983 r.

Wrocław musiał zatem dekada po dekadzie budować swoją nową tożsamość. Składał się na nią mit Lwowa, pionierski okres powojenny i znakomite osiągnięcia świata kultury. Dzięki tym procesom Wrocław wrócił na stałe do Europy. Dla Polski realizacja programu ESK Wrocław 2016 oznacza szansę zapoznania Europy z niezwykłą, trudną do wyobrażenia historią miasta, w której ogniskuje się biografia naszego kraju, na którą składa się tak historia przedwojenna, jak i powojenna Wrocławia.

Soczewka współczesnej Europy

„Breslau przemieniony we Wrocław stał się laboratorium, w którym przywieziona z Kresów Wschodnich kultura polska rozkwitła na podłożu pozostawionego tu przez Niemców materialnego dziedzictwa i uległa metamorfozie w unikatową kulturową formację. Wrocław, miasto wielkich możliwości, przyciąga tysiące Polaków ze wszystkich regionów kraju i aktywnie pielęgnuje ich rozmaite kultury.”⁵ Dzisiejszy Wrocław nadal pozostaje laboratorium kulturowym, w którym tożsamość wrocławian podlega przeobrażeniom pod wpływem nowych idei i tendencji. Te same procesy istotnie wpływają na współczesną kulturę europejską:

- tradycyjne wzorce kulturowe podlegają dynamicznym przemianom wskutek globalizacji,
- wielki wpływ na współczesną kulturę w Europie ma imigracja grup etnicznych i wyznawców różnych religii na kontynent europejski,
- kultura europejska ulega metamorfozom wskutek rozszerzenia Unii Europejskiej,
- coraz większa rola komunikacji cyfrowej sprawia, że przepływ informacji nabiera olbrzymich prędkości i ma coraz silniejsze oddziaływanie. Zjawisko to prowadzi do

---

⁴Zob.: *Przestrzenie dla piękna na nowo rozważone. Aplikacja Wrocławia o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016*, s. 10.

⁵Tamże, s. 12.

zmniejszenia dystansu informacyjnego, lecz także – paradoksalnie – do podziałów i alienacji społecznej.⁶

Te przemiany sprawiają, iż cały nasz kontynent staje się laboratorium, w którym metamorfozom ulegają kultury wszystkich narodów Europy – zarówno nowej, jak i starej. Program ESK Wrocław 2016 zaprojektowany został jako przestrzeń, w której będzie się rozmawiać o przemianach kultur europejskich: zarówno minionych, jak i tych, które nas czekają.

Uczestnictwo w kulturze - potencjał Dolnego Śląska

W strukturze budżetów polskich gospodarstw domowych całkowite roczne wydatki związane z kulturą wynoszą zaledwie 415 euro⁷. Wartość ta znacząco odbiega od średniej krajów Unii Europejskiej (888 euro) i sytuuje Polskę na końcu listy. Dla porównania statystyczne niemieckie gospodarstwo domowe średniorocznie wydaje na kulturę 1334 euro, belgijskie – 1316 euro, irlandzkie – 1690 euro, włoskie – 833 euro, a czeskie – 607 euro. Wskaźnik ten jest wyższy również w krajach zmagających się z konsekwencjami poważnego spowolnienia gospodarczego oraz niewydolności systemu finansów publicznych. W Hiszpanii wynosi on 794 euro na gospodarstwo domowe, a w Grecji – 740 euro. Na tle całej Europy pod względem uczestnictwa w kulturze mierzonego wydatkami ponoszonymi przez gospodarstwa domowe Polska porównana może być do Węgier- 493 euro i Słowacji - 390 euro.

Zapotrzebowanie na obcowanie z kulturą w Polsce od kilku lat powoli, ale systematycznie rośnie. Ta sama tendencja utrzymuje się wśród mieszkańców Wrocławia i Dolnego Śląska. Wzrasta także przekonanie o silnym związku pomiędzy stopniem innowacyjności społeczeństwa, jego potencjałem intelektualnym, a uczestnictwem w kulturze. W tym kontekście program obchodów ESK Wrocław 2016 staje się doskonałą okazją do podkreślenia możliwości Dolnego Śląska jako regionu o znaczącym zapleczu demograficznym i intelektualnym (1/3 mieszkańców Wrocławia ma wyższe wykształcenie, a blisko 70% legitymuje się przynajmniej maturą), w którym stworzono warunki do rozwijania innowacji, wspierania przemysłów kreatywnych oraz lokowania inwestycji wymagających zasilenia jakościowym kapitałem ludzkim o odpowiednich kwalifikacjach, aspiracjach i ambicjach.

Dolny Śląsk jest ważnym ośrodkiem kultury w Polsce. Genezą tego stanu wydaje się bogata historia, zróżnicowanie kulturowe, terytorialne i demograficzne. Liczne instytucje i inne podmioty działające w sferze kultury pełnią bardzo ważną rolę w jej upowszechnianiu i pobudzaniu aktywności mieszkańców Wrocławia i Dolnego Śląska w życiu kulturalnym. Centrum regionu jest Wrocław, ale istotną rolę pełnią także pozostałe większe miasta: Kłodzko, Jelenia Góra, Wałbrzych i Legnica. Ocenia się, że województwo dolnośląskie posiada bardzo wysoki potencjał środowisk twórczych, a rozwojowi kulturalnemu sprzyja odpowiednia infrastruktura.

Na terenie województwa dolnośląskiego w 2012 r. działało 17 teatrów i instytucji muzycznych. Przedstawień i koncertów w teatrach i instytucjach muzycznych w 2012 r.

---

⁶Tamże, s. 12.

⁷ Dane za: *Cultural statistics*, Eurostat, Publications Office of The European Union, Luxembourg 2011.

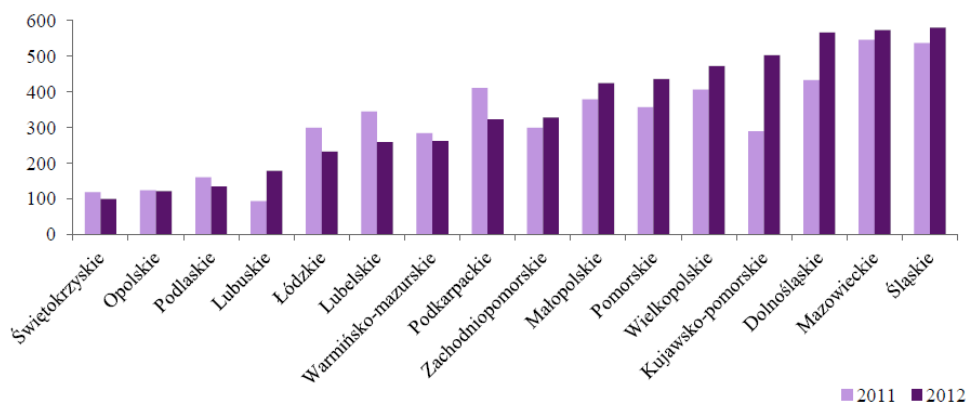

wysłuchało lub obejrzało 763 141 osób (w roku 2011 - 761,8 tys.). Niewielki wzrost jest jednak bardzo pozytywnym sygnałem, zwłaszcza w porównaniu z danymi dla całego kraju. Frekwencja w teatrach i filharmoniach w Polsce w ostatnich latach systematycznie spada – z 11,5 mln widzów w roku 2010 do 10,7 mln widzów w roku 2012.

W 2012 r. na terenie regionu zarejestrowanych było 58 muzeów wraz z oddziałami. Największą liczbę stanowią muzea regionalne oraz historyczne i artystyczne. Miasto Wrocław dominuje pod względem lokalizacji tego typu instytucji, stąd właśnie w tym mieście obserwuje się ich ożywioną działalność. W okresie 2000-2012 znacząco zwiększyła się liczba osób zwiedzających muzea województwa dolnośląskiego (z 1134,0 tys. do 1 730,3 tys. osób). Tendencja ta jest zbieżna z trendem ogólnopolskim. W 2012 r. muzea w kraju odwiedziło 26,7 mln osób (wzrost o 7,2% r/r), przy czym 11,3 mln odwiedziło je bezpłatnie (w tym 8,4% w „Noc muzeów”).

Zapewnienie powszechnego uczestnictwa w kulturze możliwe wydaje się poprzez znoszenie barier ograniczających korzystanie z dóbr kultury. Jednym z narzędzi może być organizacja imprez masowych, które ze względu na swój charakter, miejsce realizacji oraz – zazwyczaj – niższe koszty uczestnictwa stają się dla wielu osób podstawową formą obcowania z kulturą. Wrocław i województwo dolnośląskie aspirują do krajowej czołówki w kategorii liczby organizowanych imprez masowych. W roku 2012 z ogólną liczbą 567 imprez masowych województwo dolnośląskie plasowało się na 3 miejscu, tuż za województwem śląskim (581 imprez masowych) i mazowieckim (574 imprezy masowe). Dla województwa dolnośląskiego rok 2012 oznaczał bardzo wzrost w stosunku do roku 2011, kiedy to łącznie zorganizowano 433 imprezy masowe.

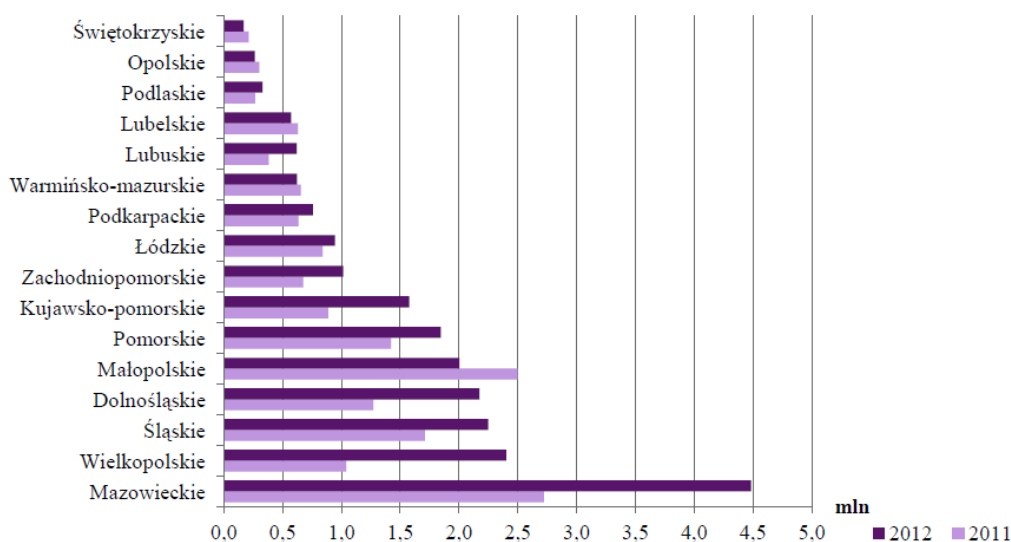
Wykres 1. Liczba imprez masowych według województw w 2012 r.

Źródło: *Kultura w 2012*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2013.

Zwiększenie liczby imprez masowych w województwie dolnośląskim przyniosło w roku 2012 niemal podwojenie liczby osób uczestniczących w tych wydarzeniach. O ile bowiem w roku 2011 łącznie zdarzenia o takim charakterze przyciągnęły 1 269 143 osoby, o tyle w roku 2012 chętnych do uczestnictwa było już 2 172 671 osób. Wynik ten dawał regionowi 4. miejsce w kraju, za województwem mazowieckim (4 483 350 uczestników), wielkopolskim (2 400 756 uczestników) i śląskim (2 247 342 uczestników).

Wykres 2. Uczestnicy imprez masowych według województw w 2012 r.

Źródło: *Kultura w 2012*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2013.

W opublikowanym w kwietniu 2013 r. raporcie z badania „Jakość życia mieszkańców regionu Dolnego Śląska – aspiracje i style życia Dolnoślązaków w sferze socjalnej, konsumpcyjnej i kulturowej” (realizacja na zlecenie Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej) respondenci zwrócili uwagę na nasilający się w regionie problem dostępu do instytucji kultury. Zasygnalizowali także coraz bardziej ograniczoną rolę władz w zakresie polityki kulturalnej i postępującą prywatyzację odbioru przekazów kulturowych, co grozi poszerzeniem obszarów wykluczenia. Z przeprowadzonych badań ilościowych i jakościowych wynika, że największym problemem są ciągle niskie aspiracje Dolnoślązaków w sferze kulturowej, zwłaszcza na terenach wiejskich i w małych miejscowościach. Brakuje wsparcia dla organizacji pozarządowych zajmujących się działalnością kulturalną. Brakuje również aktywności samych organizacji trzeciego sektora w tym zakresie. W zestawieniu z silnymi różnicami w poziomie kapitału kulturowego, niskie zaangażowanie obywatelskie skutkuje brakiem adekwatnej do potrzeb mieszkańców oferty kulturalnej.

Województwo dolnośląskie, w porównaniu z województwami mazowieckim, czy małopolskim, w wielu obszarach kultury odznacza się mniejszą frekwencją uczestników wydarzeń kulturalnych. Niemniej jednak zauważalne są pozytywne tendencje w zainteresowaniu mieszkańców regionu możliwościami uczestnictwa w pokazach teatralnych, seansach kinowych czy też imprezach o charakterze masowym. Uprawnione jest zatem stwierdzenie o istnieniu potencjału dalszego wzrostu uczestnictwa mieszkańców regionu w kulturze. Program ESK Wrocław 2016, poprzez charakter wydarzeń, dużą różnorodność programową oraz troskę organizatorów o znoszenie barier uczestnictwa, powinien stać się katalizatorem zmiany, sprowadzającej się do zachęcenia obywateli do większego zainteresowania ofertą kulturalną.

Dane dotyczące uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych potwierdzają, że mimo niewielkiego wysiłku, który jest potrzebny do wzięcia udziału w wydarzeniu, korzysta z nich jedynie niewielki procent mieszkańców. Obserwowanym powodem takiego stanu jest brak możliwości średniookresowego planowania trwałej, konsekwentnej i regularnej oferty

kulturalnej, która wpisywała by się w oczekiwania odbiorców. Zmianę tego stanu rzeczy należy widzieć z jednej strony w kategoriach zadania, jakie staje przed ESK Wrocław 2016, z drugiej natomiast w kategoriach szansy na wykreowanie wydarzeń, których realizacja w ramach ESK Wrocław 2016 może oznaczać dla nich nowe otwarcie i dotarcie do nowych odbiorców.

Tabela 1. Uczestnictwo w kulturze na terenie woj. dolnośląskiego – wybrane wydarzenia

	Nigdy nie uczestniczył em/am	Tak, raz	Tak, kilka razy	Tak, regularnie uczestniczę
a. Festiwal Nowe Horyzonty	90%	5%	4%	1%
b. Przegląd Piosenki Aktorskiej	79%	8%	12%	1%
c. Festiwal Wratlavia Cantans	82%	7%	9%	1%
d. Festiwal Teatralny Dialog	97%	1%	2%	0%
e. Festiwal Chopinowski w Dusznikach	84%	10%	6%	1%
f. Przedstawienie w Operze Wrocławskiej	49%	16%	32%	3%
g. Spektakl w Teatrze Polskim we Wrocławiu	51%	12%	35%	3%

Źródło: Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej we Wrocławiu, grudzień 2011

Deklaratywna chęć uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych wśród mieszkańców województwa jest zdecydowanie wyższa niż faktyczne dane, co potwierdza zamieszczona poniżej tabela samooceny. Tego typu deklaracje są przesłanką do realizacji celu, jakim jest zwiększenie uczestnictwa w kulturze poprzez wykreowanie służących temu wyjątkowych wydarzeń i okoliczności.

Tabela 2. Uczestnictwo w kulturze na terenie woj. Dolnośląskiego – częstotliwość udziału w wydarzeniach

	Zdecydowanie lewa strona	Bardziej lewa strona	Ani jeden, ani drugi	Bardziej prawa strona	Zdecydowanie prawa strona	
Codzienne	9%	9%	7%	31%	45%	Odświętne
Planowe	26%	19%	12%	18%	25%	Przypadkowe
Systematyczne	8%	8%	5%	26%	53%	Nieregularne
Pionierskie	12%	11%	14%	26%	37%	Typowe
Aktywne	26%	15%	9%	21%	29%	Bierne
Twórcze	21%	11%	16%	20%	31%	Odtwórcze

Źródło: Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej we Wrocławiu, grudzień 2011

Na podstawie powyższych danych należy zakładać, że organizacja ESK Wrocław 2016 przełoży się na jeszcze dynamiczniejszy wzrost uczestnictwa mieszkańców Wrocławia, województwa dolnośląskiego, ale także całego kraju we wszystkich obszarach kultury. Tym samym impuls wynikający z realizacji programu ESK Wrocław 2016, wzrost podaży wydarzeń kulturalnych oraz bliska kooperacja z pozostałymi polskimi miastami zaproszonymi do współpracy w ramach ESK przyczynią się do wyrównania szans w dostępie do dóbr kultury w skali Polski.

Perspektywa rozwoju turystyki kulturalnej

Korzystne położenie regionu i samego Wrocławia na przecięciu szlaków komunikacyjnych sprawia, że z Dolnego Śląska „wszędzie jest blisko”. Stolicę województwa dzieli od głównych metropolii Europy Środkowej – Berlina, Pragi, Wiednia oraz Warszawy – odległość od 300 do 400 km. Liczbę wszystkich turystów przybywających do Wrocławia w roku 2011 oszacowano na blisko 3 mln osób. Dla roku 2012 szacunkowe dane były jeszcze wyższe i zamykają się liczbą turystów na poziomie 3,38 mln osób. Infrastruktura dogodnych połączeń lotniczych i kolejowych sprawia, że atrakcyjny program obchodów ESK Wrocław 2016 może stać się impulsem do przyspieszenia tempa rozwoju ruchu turystycznego w regionie poprzez zintensyfikowanie turystyki kulturalnej pomiędzy Wrocławiem a innymi znaczącymi aglomeracjami miejskimi tej części Europy.

Tabela 3. Ośrodki miejskie środka Europy.

Miasto	ludność (w tys.)	aglomeracja (w tys.)
Berlin	3 500	4 200-5 500
Warszawa	1 700	2 600
Wiedeń	1 700	2 400
Praga	1 200	1 300-1 500
Kraków	760	1 000-1 400
Poznań	550	800-1 000
Drezno	530	
Szczecin	400	

Źródło: „Pozycjonowanie Województwa Dolnośląskiego w strukturze funkcjonalnych powiązań w Europie Środkowej jako proces podnoszenia kompetencji i rangi regionu”, Jan Waszkiewicz, 2012 r.

Bliskość dużych aglomeracji miejskich leżących poza granicami Polski sprawia, że wśród zagranicznych turystów odwiedzających region dominują obywatele Niemiec. Znaczną grupę stanowią również Brytyjczycy, Włosi, Hiszpanie i Francuzi. W ostatnim czasie odnotowuje się coraz częstsze wizyty turystów z Azji oraz Stanów Zjednoczonych.

Wykres 3. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania według wybranych krajów w 2012 r.

Źródło: Wrocław w liczbach, Urząd Statystyczny, Wrocław 2013.

Dane te zdają się potwierdzać tezę, że Wrocław i cały region są znakomitym celem weekendowych wypadów, także dla gości zagranicznych. Taka specyfika ruchu turystycznego z jednej strony wynika z bogatej siatki połączeń z Wrocławiem, z drugiej natomiast – ze stale rozwijającej się infrastruktury turystycznej, zwłaszcza zaś dysponujących coraz wyższą jakością obiektów zbiorowego zakwaterowania. Istnieje zatem szansa, że różnorodny i atrakcyjny program ESK Wrocław 2016 dla znaczącej grupy turystów stanie się kolejnym impulsem do odbycia krótkoterminowej wizyty w mieście i regionie. Z analogicznym zjawiskiem Wrocław miał do czynienia w roku 2012, przy okazji organizacji Euro 2012.

Powyższe argumenty pozwalają traktować organizację obchodów ESK Wrocław 2016 jako długofalową inwestycję, która przyniesie zwroty zarówno w zakresie zwiększenia uczestnictwa w kulturze, wzmocnienia ruchu turystycznego, wzrostu konsumpcji, zwiększenia wpływów budżetowych, inwestycji infrastrukturalnych, jak i w przedmiocie rozbudzenia aspiracji obywateli, aktywizacji uczestnictwa w kulturze, zapobiegania wykluczeniom z kultury, budowania potencjału intelektualnego regionu, pozytywnego wpływu na postrzeganie Polski i Wrocławia, umocnienia geopolitycznej i kulturalnej roli Polski w regionie.

W tym zakresie Program Wieloletni Europejska Stolica Kultury 2016, zwany dalej PW ESK 2016, posłuży jako skuteczne narzędzie do realizacji wskazanych powyżej założeń.

2. Cel PW ESK 2016

Głównym celem stworzenia PW ESK 2016 jest zwiększenie uczestnictwa mieszkańców Wrocławia, Dolnego Śląska, Polski w działaniach kulturalnych organizowanych poprzez realizację programu ESK Wrocław 2016.

PW ESK 2016 pomoże zrealizować starania Wrocławia i całego Dolnego Śląska o należyłą realizację bogatego programu ESK Wrocław 2016, uwzględniając zarówno jego europejski, jak również lokalny charakter. Ze względu na skalę oraz zaangażowanie centralnych środków budżetowych, PW ESK 2016 będzie obejmować najważniejsze projekty, które zbudują renomę i wyjątkowość obchodów Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu. Wydarzenia o mniejszym zasięgu, choć niewątpliwie istotne, znajdą się na liście projektów dodatkowych, wspieranych przez miasto Wrocław i samorząd wojewódzki. Część tych działań stanowią też wydarzenia realizowane lokalnie, ale przyczyniające się do wzmocnienia turystyki kulturalnej, oraz program Narodowego Forum Muzyki 2016, który swoim rozmachem sytuuje tę instytucję w gronie najważniejszych centrów muzycznych Europy.

Realizacja programu ESK Wrocław 2016 uwarunkowana jest zapewnieniem stabilnego finansowania ze środków budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego dla różnorodnych działań, w tym: organizacji wydarzeń specjalnych, wsparcia dla imprez kulturalnych realizowanych cyklicznie z edycjami specjalnymi dedykowanymi ESK, działalności programowej instytucji (również pozarządowych) oraz działalności wydawniczej.

W przypadku PW ESK 2016 istotny będzie również średniookresowy termin realizacji zaproponowanych projektów, których rezultaty powinny być widoczne w największym natężeniu w roku 2016, ale również w latach następnych. Program ESK Wrocław 2016 będzie miał bowiem swoją kontynuację w postaci kolejnych edycji wydarzeń

realizowanych w roku 2016, m.in. planuje się kontynuację projektów: AirWRO przewidujący powstanie platformy wymiany doświadczeń twórczych poprzez rezydencje, Lwów-Wrocław w wymiarze idei włączenia miast spoza UE do aktywnej współpracy w ramach inicjatywy ESK, film 3D „Wrocław przedwojenny”, film „Niezwykła Historia Wrocławia,” Międzynarodowy Festiwal Sztuki Mediów, Tadeusz Różewicz i Panteon Europejski, Kultur@ w sieci, Gmina Plus – młodzi architekci dla przestrzeni gminnej, Współpraca z Donostia-San Sebastian. Trwałym rezultatem działań w ramach ESK 2016, utrzymującym się w roku 2017 i kolejnych latach, będzie także pożądaný wzrost uczestnictwa w kulturze zarówno mieszkańców Wrocławia i Dolnego Śląska, jak również mieszkańców Europy przyjeżdżających do Wrocławia w celach turystycznych. Zawarcie w PW ESK 2016 dodatkowo roku 2017 pozwoli uniknąć sytuacji, w której po skumulowaniu projektów kulturalnych w roku 2016, w okresie późniejszym mieszkańcy oraz goście Wrocławia i Dolnego Śląska skonfrontowani zostaną z nagłym uszczupleniem oferty kulturalnej. PW ESK 2016 pozwoli zharmonizować ten proces, dzięki czemu możliwe będzie utrwalenie tendencji i utrzymanie wysokiego poziomu uczestnictwa w kulturze.

Cele poszczególnych działań kulturalnych będących przedmiotami realizacji beneficjenta będą stanowiły składowe realizacji celu PW ESK 2016.

3. Adresaci PW ESK 2016

Adresatami działań kulturalnych finansowanych ze środków PW ESK 2016 są mieszkańcy Wrocławia, Dolnego Śląska, Polski, a także Europy.

Bezpośrednim beneficjentem PW ESK 2016 jest Narodowe Forum Muzyki, samorządowa instytucja kultury prowadzona na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 r. (tj. z 2012 r. poz. 406, z późn. zm.) o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, jako wspólna instytucja kultury samorządu gminy Wrocław, dolnośląskiego samorządu wojewódzkiego i ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

4. Analiza SWOT PW ESK 2016

Mocne strony

1. międzynarodowe oddziaływanie PW ESK 2016,
2. związanie PW ESK 2016 z uznanym i prestiżowym przedsięwzięciem - Europejska Stolica Kultury,
3. doświadczenie podmiotów odpowiedzialnych w realizacji i współrealizacji dużych, międzynarodowych wydarzeń (EURO 2012, Europejski Kongres Kultury 2011) oraz organizacji licznych, uznanych wydarzeń kulturalnych,
4. zgodność PW ESK 2016 z polskimi i europejskimi strategiami (Projekt Europa 2030, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego),
5. pozytywny klimat społeczny i polityczny w kontekście obchodów ESK (duże zainteresowanie i poparcie mieszkańców, środowisk twórczych i ugrupowań społecznych i politycznych).

Słabe strony

1. niejednolite oczekiwania społeczne w zakresie programu działań kulturalnych,
2. brak świadomości korzyści wynikających z realizacji PW ESK 2016 wśród mieszkańców innych regionów kraju,
3. niewystarczająca rozpoznawalność Wrocławia, gospodarza działań kulturalnych wśród mieszkańców Europy.

Szanse

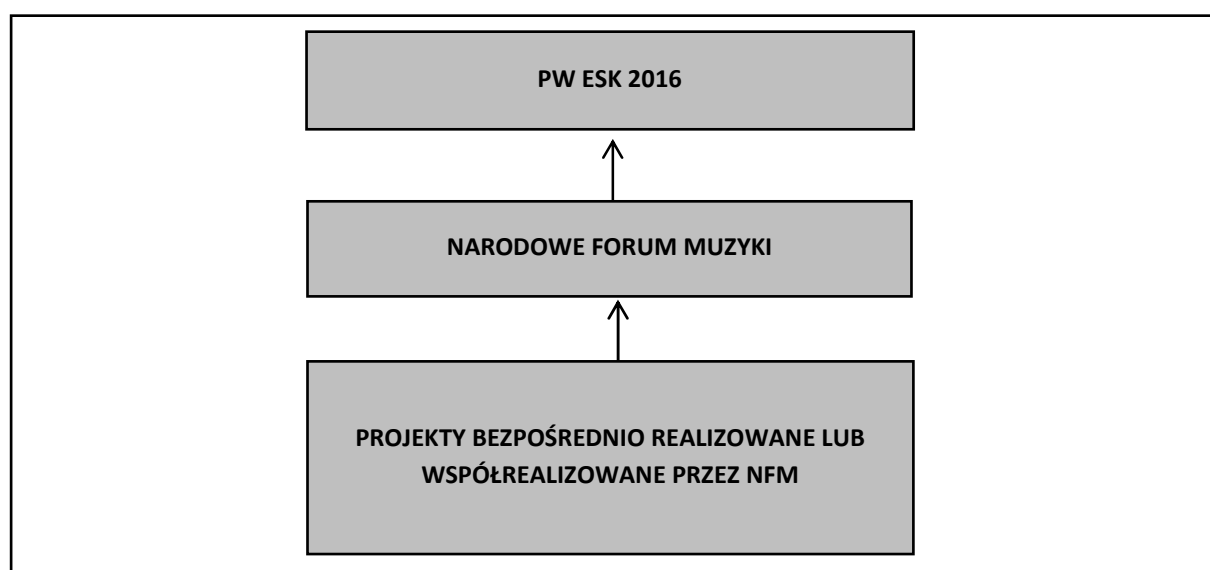
1. zwiększenie partycypacji w kulturze, kształtowanie tożsamości obywatelskiej, budowanie społeczeństwa ukierunkowanego na rozwój,
2. możliwość kompleksowego zaprezentowania potencjału innowacyjności i kreatywności regionu i kraju,
3. zwiększenie zainteresowania turystyką kulturalną,
4. europejski zasięg promocyjny projektu – wzmocnienie rozpoznawalności polskiej kultury w kontekście europejskich działań,
5. wsparcie programu ESK Wrocław 2016 przez środowiska twórcze i społeczne,
6. podniesienie rangi i znaczenia regionalnych działań kulturalnych,
7. budowanie polskiej i europejskiej tożsamości kulturowej.

Zagrożenia

1. złożoność procedur przetargowych,
2. rozbieżność oczekiwań wobec projektu (UE, mieszkańców, władz i potencjalnych sponsorów i mediów),
3. konkurencja w postaci innych, atrakcyjnych wydarzeń kulturalnych mających miejsce na terenie Europy w trakcie trwania ESK.

5. Konstrukcja PW ESK 2016

Schemat 1. Konstrukcja PW ESK 2016

Źródło: opracowanie własne

Program przewiduje realizację wszystkich działań kulturalnych ESK Wrocław 2016, prezentowanych w dziale 7, przez Narodowe Forum Muzyki (zwane dalej NFM). Wskazane działania kulturalne będą wykonywane w ramach bezpośredniej realizacji lub współrealizacji z odpowiednimi kompetencyjnie podmiotami na podstawie właściwych przepisów. Działania będą realizowane w formie indywidualnych projektów.

6. Zgodność PW ESK 2016 z europejskimi i polskimi dokumentami strategicznymi

W europejskich dokumentach strategicznych kultura jest coraz częściej postrzegana, jako jeden z kluczowych obszarów rozwoju gospodarki, przede wszystkim z uwagi na generowanie potencjału kreatywnego, co przekłada się na rozwój kultury, ale także na jej dostępność. Tego typu ujęcie staje się szczególnie istotne dla polskiej kultury, która od lat wypracowuje sobie coraz lepszą opinię poza granicami kraju, staje się jego swoistą wizytówką, a obecnie stoi przed zadaniem realizacji programu Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku we Wrocławiu.

Z punktu widzenia spójności z zasadniczymi działaniami Państwa Polskiego i Unii Europejskiej PW ESK 2016 wpisuje się w przepisy zawarte w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁸ oraz w europejskie dokumenty strategiczne takie jak:

- Projekt Europa 2030 - Wyzwania i szanse. Sprawozdanie dla Rady Europejskiej sporządzone przez Grupę Refleksji dotyczące przyszłości UE do roku 2030⁹,
- Komunikat dot. Europejskiej Agendy Kultury w dobie globalizacji świata¹⁰,
- Partnerstwo Wschodnie realizowane w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa.

Europejskie ujęcie kultury w kontekście gospodarczym staje się także szczególnie ważne w samej Polsce, gdzie według raportu GUS o działalności instytucji kultury w 2012 r. uczestnictwo w kulturze spada, zwłaszcza w zakresie frekwencji w teatrach, kinach i filharmoniach oraz popularności czytelnictwa. Przeniesienie na polski grunt przekonania twórców Projektu Europa 2030, że ważną miarą i gwarancją dostatniej przyszłości Europy stały się: inteligencja, innowacyjność i kreatywność staje się w kontekście tych badań szczególnie palącą potrzebą.

W Komunikacie WE z 2007r. po raz pierwszy pojawiają się cele „Europejskiej agendy kultury” będące wyznacznikiem działań UE w przyszłości:

- propagowanie różnorodności kulturowej i dialogu międzykulturowego,
- propagowanie kultury w celu pobudzania kreatywności w ramach strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia,
- propagowanie kultury jako istotnego elementu w stosunkach międzynarodowych Unii.

---

⁸ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2012.326.01.0001.01.POL#C_2012326PL.01004701

⁹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/librairie/PDF/QC3210249PLC.pdf

¹⁰ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów z 10 maja 2007 r. dotyczący Europejskiej agendy kultury w dobie globalizacji świata [COM(2007) 242 wersja ostateczna http://eur-lex.europa.eu/search.html?instInvStatus=ALL&or0=DTT%3DPC,DTT%3DDC&DTN=0242&DTA=2007&qid=1397550068054&DTC=false&DTS_DOM=ALL&type=advanced&DTS=5&SUBDOM_INIT=ALL_ALL&DTS_SUBDOM=ALL_ALL

PW ESK 2016 jest nie tylko odpowiedzią na europejskie dokumenty strategiczne, ale również wpisuje się w powyższe cele.

Ponadto, polskie dokumenty strategiczne, takie jak:

- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego¹¹,
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju¹²,
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020¹³,
- Strategia „Wrocław w perspektywie 2020 plus”¹⁴

także nawiązują do celu, o którym mowa w PW ESK 2016.

W szczególności, w celu szczegółowym Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego w priorytecie Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego wskazuje się, iż „zadaniem państwa jest tworzenie warunków sprzyjających aktywności obywateli i budowania tożsamości na wszystkich poziomach funkcjonowania wspólnoty (lokalnym, regionalnym, narodowym). W realizacji tego zadania kluczową rolę odgrywają przede wszystkim działania służące : wspieraniu rozwoju zasobów kultury, ułatwieniu dostępu do zasobów kultury, wspieraniu uczestnictwa w kulturze, wspieraniu wytwarzania nowych i reinterpretowania zasobów kultury oraz wzorów partycypacji w kulturze, zachowaniu i popularyzacji dziedzictwa niematerialnego.”

Ponadto, cel ten realizowany jest w ramach Obszaru strategicznego Spójność społeczna i terytorialna, w ramach Zapewnienia dostępu i określonych standardów usług publicznych oraz w celu Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju.

Dodatkowo, w obrębie Makrosfery Kultura Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego realizowane są priorytety Stworzenie warunków i wzbogacenie oferty uczestnictwa w kulturze oraz Kształtowania kompetencji do udziału w życiu artystycznym która to zakłada, iż „uczestnictwo w kulturze jest inwestycją w kapitał ludzki, a jego wysoki poziom zwiększa szansę rozwoju województwa” oraz, że „jedną z kluczowych barier uczestnictwa w kulturze są niedostateczne kompetencje kulturowe, należy zatem poczynić starania do ich stałego podnoszenia. Ważne jest dalsze tworzenie warunków do rozwoju twórczości artystycznej, w szczególności poprzez wspieranie i aktywizację artystów młodego pokolenia”.

Równie istotny w Strategii „Wrocław w perspektywie 2020 plus” jest cel Potencjał atrakcyjności Wrocławia, który w części Kultura mówi o Dziedzictwie, jako nawiązaniu do wielokulturowości miasta, Współczesności, czyli m.in. cykliczności wydarzeń kulturalnych o wysokiej krajowej i międzynarodowej randze oraz Codzienności rozumianej, w szczególności poprzez znaczne i urozmaicone możliwości kulturalnego spędzania czasu w przestrzeni publicznej.

Generalnym założeniem zawartych w PW ESK 2016 projektów jest zwiększenie uczestnictwa w kulturze poprzez poszerzoną ofertę skierowaną do różnych grup odbiorców. Tym samym PW ESK 2016 wprowadza w życie założenia Strategii Rozwoju Kapitału

---

¹¹ http://strateg.stat.gov.pl/strategie_pliki/Strategia_Rozwoju_Kapitalu_Spolecznego.pdf

¹² http://www.mir.gov.pl/rozwoj_regionalny/Polityka_rozwoju/SRK_2020/Documents/Strategia_Rozwoju_Kraju_2020.pdf

¹³ http://www.umwd.dolnyslask.pl/fileadmin/user_upload/Rozwoj_regionalny/SRWD/SRWD_2020-final.pdf

¹⁴ http://bip.um.wroc.pl/wps/wcm/connect/398102804280289a965bd796e258c1d9/strategia_pl.pdf?MOD=AJPERES

Spółecznego dotyczące rozwoju kultury i zwiększenia efektywności działań jej instytucji poprzez włączenie w swoje zamierzenia istniejących na Dolnym Śląsku od lat wydarzeń, przyciągających światowe gwiazdy i liczną publiczność. Wratlavia Cantans, Jazz nad Odrą, Thanks Jimmi Festival, Wrock for Freedom czy Brave Festival odgrywają już od wielu lat ogromną rolę w upowszechnianiu kultury i aktywizowaniu zgromadzonych w niej potencjałów, a ich specjalne edycje w trakcie ESK Wrocław 2016 mogą wzmocnić uczestnictwo obywateli w życiu kulturalnym i wspólnotowym, tak istotne dla budowania kapitału społecznego.

Projekty PW ESK 2016 nastawione są nie tylko na zachęcenie obywateli do uczestnictwa w kulturze zwycięskiego miasta Wrocławia. Doceniając ofertę miast konkurujących z Wrocławiem o miano Europejskiej Stolicy Kultury, organizatorzy chcą stworzyć przestrzeń ogólnokrajowego, całorocznego święta kultury. Podobny efekt mogą przynieść pozostałe projekty, angażujące mieszkańców Warszawy i Krakowa w uczestnictwo w Kongresie Futurologicznym i Festiwalu Przyszłości zainspirowane twórczością Stanisława Lema, będące jednocześnie odpowiedzią na dwa kolejne priorytety Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego: usprawnienie komunikacji społecznej oraz wymianę wiedzy, a także rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii.

Wszystkie działania podjęte w ramach PW ESK 2016 mają szansę stworzyć kulturotwórczy wizerunek Wrocławia Dolnego Śląska i Polski, czyniąc z nich miejsca atrakcyjne dla kultury i świadomie budujące nową europejską wspólnotę społeczną, gotową na zmiany współczesnego świata, korzystającą z jego rozwoju technologicznego i otwartą wobec wielokulturowości przy jednoczesnej silnej tożsamości narodowej.

Europejska Stolica Kultury 2016 stanie się tym samym wyznacznikiem jakości polskiej kultury i zaangażowania społecznego, a jej wartość promocyjna dla kraju poza jego granicami, może zaowocować umocnieniem pozycji Polski jako ważnego i znaczącego członka Unii Europejskiej.

7. Wykaz zadań programowych PW ESK 2016

Wydatki w ramach realizacji niżej wymienionych zadań PW ESK 2016 będą ponoszone zgodnie z następującym katalogiem kosztów kwalifikowanych:

- a) wynagrodzenia za reżyserię, opracowywanie scenariuszy, programów, agend działań kulturalnych (faktury, umowy cywilno-prawne, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi);
- b) wynagrodzenia lub zakup usług realizacji działań kulturalnych, np. honoraria, produkcja scenografii, realizacja dźwiękowa, oświetleniowa, rejestracja dźwięku, obrazu, itp., (faktury, umowy cywilno-prawne, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi);
- c) wynagrodzenie lub zakup usług zarządzania, koordynacji lub obsługi działań kulturalnych (faktury, umowy cywilno-prawne, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi);
- d) wynagrodzenia lub zakup usług informatycznych, np. koszty informatyczne, programistyczne, administrowania IT, hosting, kolokacja, łącza internetowe, projektowanie IT, audyty IT, tworzenie: programów, systemów informatycznych i baz danych, stron internetowych, portali itp. (faktury, umowy cywilno-prawne, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi);

- e) wynagrodzenia lub zakup usług graficznych i projektowych (faktury, umowy cywilno-prawne, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi);
- f) zakup praw (przeniesienie praw lub udzielenie licencji) oraz zapłata wynagrodzeń z tytułu korzystania z autorskich praw majątkowych na potrzeby realizacji działań kulturalnych (faktury, umowy cywilno-prawne wraz z pochodnymi);
- g) zakup usług wynajmu nieruchomości i urządzeń na potrzeby realizacji działań kulturalnych (faktury, umowy cywilno-prawne wraz z pochodnymi);
- h) koszty ubezpieczeń i ochrony na potrzeby realizacji działań kulturalnych;
- i) koszty tłumaczeń na potrzeby realizacji działań kulturalnych;
- j) koszty materiałów na potrzeby realizacji działań kulturalnych;
- k) koszty działań promocyjnych i informacyjnych;
- l) koszty podróży zagranicznych i krajowych (np. transport, noclegi, diety);
- m) nagrody;
- n) koszty obsługi finansowej, prawnej, biurowej (faktury, umowy cywilno-prawne, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi);
- o) zakup materiałów biurowych.

1. EUROPEJSKIE NAGRODY FILMOWE (EFA)

Ważnym elementem PW ESK Wrocław 2016 są wydarzenia o randze ogólnopolskiej i europejskiej, których unikatowy charakter sprawi, że Wrocław będzie ważnym punktem na szlakach turystyki kulturalnej Europy.

W roku 2016 szczególnym staraniem należy objąć dążenie do tego, aby najważniejsze i najbardziej medialne wydarzenia kulturalne o znaczeniu ogólnoeuropejskim miały swoje edycje we Wrocławiu. Miano Europejskiej Stolicy Kultury zobowiązuje bowiem, żeby na rok utworzyć nad Odrą autentyczne centrum życia kulturalnego Europy. Dowodem na wyjątkową pozycję Wrocławia będzie organizacja gali wręczenia dorocznych Europejskich Nagród Filmowych. Nagrody przeznaczane są dla wybitnych twórców z dziedziny filmu europejskiego – pierwszym laureatem był Krzysztof Kieślowski w 1988 r., potem m.in. Andrzej Wajda, Roman Polański, Agnieszka Holland. Nagrody rozdawane są w Berlinie, co drugi rok w kraju goszczącym. Przy tej okazji do miasta przyjadą najwybitniejsi europejscy reżyserzy, najbardziej popularni aktorzy oraz znaczący producenci. Wystawne podsumowanie roku w kinematografii powinno zatem sprawić, że przez kilka dni całej filmowej Europy zwrócone będą na Wrocław. W poprzednich latach gala wręczenia EFA transmitowana była przez ok. 40 stacji telewizyjnych, gromadząc wielomilionową widownię.

Projekt jest kluczowy dla realizacji europejskiego wymiaru obchodów roku 2016. Poprzez umocnienie relacji międzynarodowych środowisk filmowych, w sposób istotny przyczyni się do zbudowania pozycji Wrocławia, jako silnego ośrodka kulturalno-filmowego w Polsce i na arenie europejskiej.

Mimo że sama gala wręczenia nagrody jest wydarzeniem „punktowym”, gromadzącym ograniczoną publiczność, to organizacja imprezy tej rangi we Wrocławiu i związane z tym zainteresowanie medialne stworzy również okazję do zwiększenia świadomości społecznej w zakresie różnorodności kina europejskiego i jego największych dokonań, zwłaszcza wśród widzów na co dzień mniej zainteresowanych takim repertuarem.

Do szerokiej grupy odbiorców będą kierowane również wydarzenia towarzyszące imprezie – koncerty, prezentacje nominowanych filmów, prezentacje laureatów poprzednich edycji.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	0	160 000	0	160 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	0	2 686 000	0	2 686 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	0	140 000	14 000	154 000
KOSZTY PW ESK 2016	0	2 986 000	14 000	3 000 000
Termin	Działanie			
2016-01 do 2016-03	prace koncepcyjne i planowanie działań informacyjnych			
2016-03 do 2016-11	prace produkcyjne			
2016-03 do 2016-11	działania informacyjne			
2016-12	przeprowadzenie ceremonii wręczenia Europejskich Nagród Filmowych			
2016-12 do 2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu			

2. MIĘDZYNARODOWA OLIMPIADA TEATRALNA

Idea Olimpiady Teatralnej stworzona została przez Theodorosa Terzopoulou, wybitnego greckiego reżysera i pedagoga oraz ówczesną Minister Kultury Grecji, Melinę Mercouri w początkach lat 90-tych, a jej pierwsza edycja miała miejsce w roku 1995 w Delfach. Olimpiada Teatralna we Wrocławiu w roku 2016 jest już siódmą edycją, a jej główny nurt realizowany ma być pod hasłem, które stanowi parafrazę tytułu jednego z tekstów Jerzego Grotowskiego: „Świat Miejscem Prawdy”.

Dorobek Międzynarodowej Olimpiady Teatralnej, poszerzony zostanie o nowe wątki i motywy skupione wokół kluczowej idei spotkania najwybitniejszych twórców europejskiego teatru trzech pokoleń na przełomie XX i XXI wieku. Organizowana we Wrocławiu Olimpiada Teatralna powinna stać się przyczynkiem do poważnej i pogłębionej refleksji na temat kierunków ewolucji teatru europejskiego w ostatnim stuleciu. Jej celem będzie poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób przeobrażenia kulturowe i społeczne, zmiany mentalności, oraz dynamiczny rozwój sztuk audiowizualnych kształtowały oblicze światowej dramaturgii i sztuki inscenizacji, a także będą je kreować w przyszłości.

Realizacja Olimpiady we Wrocławiu w roku 2016 przyniesie:

- obecność największych twórców teatralnych i ich dzieł z całego świata,
- stworzenie różnorodnego Sezonu Teatralnego na całym Dolnym Śląsku (kwiecień 2016 – listopad 2016), co powinno być kontynuowane w latach następnych, jako nowa, trwała propozycja życia kulturalnego, w oparciu o własny potencjał twórczy Wrocławia i Dolnego Śląska,
- projekt „Edukacja teatralna i edukacja dla teatru” – częścią Olimpiady Teatralnej staną się spotkania szkół aktorskich i wydziałów teatralnych z całego świata,
- prezentację polskiego teatru współczesnego,
- konfrontację sztuki teatralnej z różnych tradycji narodowych,

- program „Pełnoprawna sztuka osób niepełnosprawnych” poświęcony społecznym funkcjom sztuki ze szczególnym uwzględnieniem teatru osób niepełnosprawnych, znajdujących w nim źródło ekspresji dla uniwersalnych problemów człowieka.

Olimpiadzie towarzyszyć będzie bogaty program wydarzeń, spektakli, retrospekcji, dyskusji i sympozjów z udziałem uznanych praktyków i teoretyków teatru. W 2016 roku Wrocław stanie się nie tylko europejskim, ale i światowym centrum pogłębionej i wielowątkowej refleksji na temat historii, współczesności, a także perspektyw rozwoju sztuki teatru i dramaturgii. Będzie to jednocześnie twórcze rozwinięcie szczytnej idei Otwartego Uniwersytetu Festiwalu Teatru Narodów, zrealizowanego w 1975 roku przez Jerzego Grotowskiego.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	740 000	5 950 000	0	6 690 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	200 000	3 680 000	0	3 880 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	110 000	320 000	0	430 000
KOSZTY PW ESK 2016	1 050 000	9 950 000	0	11 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-05	przygotowanie szczegółowego programu Olimpiady Teatralnej			
2015-05	powołanie biura Olimpiady Teatralnej			
2015-05 do 2015-12	prace organizacyjne			
2016-01 do 2016-10	dalsze przygotowania i organizacja Olimpiady Teatralnej			
2016-04 do 2016-07	realizacja programu edukacyjnego w ramach Olimpiady Teatralnej			
2016-08	realizacja programu Teatru Ulicznego w ramach Olimpiady Teatralnej			
2016-10 do 2016-11	realizacja programu Międzynarodowej Olimpiady Teatralnej			
2016-11 do 2016-12	rozliczenie i ewaluacja projektu			

3. OPERA ZARZUELA

Realizowane z rozmachem superprodukcje operowe stały się znakiem rozpoznawczym i swoistą wizytówką Wrocławia. Spektakularne widowiska, które realizuje Opera Wroclawska, w ciągu 15 lat obejrzały setki tysięcy widzów (w tym tysiące turystów). Wystawiane były m.in. na Wyspie Piasek, Pergoli, Hali Stulecia, na brzegach Odry i na Stadionie Olimpijskim, zyskując miano wrocławskiego fenomenu.

Jednym z wydarzeń organizowanych w ramach Europejskiej Stolicy Kultury 2016 będzie przygotowywane przez Operę Wroclawską wielkie widowisko operowe, oparte na hiszpańskich tradycjach muzycznych – Zarzueli. Spektakl, dla kilkudziesięciotysięcznej międzynarodowej publiczności, odbędzie się w czerwcu 2016 r. na Stadionie Miejskim we Wrocławiu.

Zarzuela to niezwykle popularny w krajach hiszpańskojęzycznych gatunek muzyki zbliżony do tradycyjnej operetki i współczesnego musicalu. Kilkusetosobowy zespół profesjonalnych artystów pochodzących z Wrocławia, Madrytu i Donostia-San Sebastián – które wspólnie z Wrocławiem pełni rolę gospodarza ESK 2016 – przybliży mieszkańcom naszego miasta i regionu hiszpańską muzykę, pieśni i tradycyjne tańce, m.in. flamenco.

Spektakl zostanie wzbogacony projekcjami filmowymi, prezentującymi najpiękniejsze regiony i zabytki kultury Hiszpanii.

Adresatami projektu będą zarówno setki profesjonalnych artystów (m.in. śpiewaków, muzyków, tancerzy) z Hiszpanii i terenu Dolnego Śląska (m.in. zaproszone do współpracy zespoły tancerzy), jak i kilkudziesięciotysięczna grupa widzów. Ponadto warto podkreślić, że w proces przygotowywania widowiska zostaną wciągnięte duże grupy dzieci, młodzieży (amatorzy, uczeni przez profesjonalistów tańców hiszpańskich) i np. osoby zrzeszone w wyspecjalizowanych zespołach twórczych (np. koła krawieckie).

Spektakl będzie połączeniem wątków z „Carmen” Georges’a Bizeta z muzyką popularnego kompozytora Zarzuela Pablo Sorozabála. Widowisko wyreżyseruje światowej sławy argentyński tenor José Cura. Wykona on także jedną z głównych ról w przedstawieniu. W obsadzie znajdą się śpiewacy o międzynarodowej renomie, m.in. Ainhoa Arteta (sopran), urodzona w okolicach Donostia-San Sebastián, występująca regularnie na scenie Metropolitan Opera w Nowym Jorku. Choreografię spektaklu przygotowuje Antonio Marquez, doskonały tancerz flamenco i utytułowany choreograf.

Projekt ze względu na rozmach przygotowań i chęć długofalowej pracy z różnymi grupami społecznymi, przewidziany jest do realizacji w okresie dwóch lat 2015-2016.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	65 875	2 154 865	0	2 220 740
2. KOSZTY TECHNICZNE	180 114	2 261 432	0	2 441 546
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	8 339	329 375	0	337 714
KOSZTY PW ESK 2016	254 328	4 745 672	0	5 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-06	przyjazd do Wrocławia hiszpańskich instruktorów tańca i śpiewu, przeprowadzenie warsztatów dla zespołów wokalnych i tanecznych z Wrocławia i Dolnego Śląska. Miejsce realizacji warsztatów - Opera Wrocławska			
2015-01 do 2015-12	pobyty robocze we Wrocławiu realizatorów widowiska w celu prezentacji koncepcji i projektów scenografii, kostiumów oraz omówienia scenariusza widowiska. Spotkania z kierownikiem muzycznym i dyrygentem, mające na celu omówienie koncepcji muzycznej przedsięwzięcia			
2015-01 do 2016-12	przeprowadzenie szerokich działań informacyjnych dotyczących widowiska Zarzuela w Polsce i zagranicą. Opracowanie i druk materiałów informacyjnych			
2015-12 do 2015-12	pierwszy etap konkursu, mający na celu wyłonienie najlepszych zespołów wokalnych i tanecznych z Wrocławia i Dolnego Śląska, które zostaną zaproszone do udziału w przedstawieniu Zarzuela na Stadionie Miejskim w ramach ESK 2016. Koncert na scenie Opery Wrocławskiej, podczas którego zaprezentują się zespoły wokalne i taneczne wyłonione w pierwszym etapie konkursu			
2015-01 do 2015-12	praca artystyczna zespołów Opery Wrocławskiej (orkiestry, chóru, baletu) oraz zespołów doangażowanych, związana z przygotowaniem widowiska			

2016-01 do 2016-06	Kontynuacja pracy zespołów Opery Wrocławskiej związana z artystycznym przygotowaniem widowiska. Budowa sceny. Kontynuacja pracy artystycznej zespołów amatorskich, które wezmą udział w przedstawieniu na Stadionie Miejskim. Opracowanie projektu i druk programu widowiska
2016-06	próby całościowe na Stadionie Miejskim. Przeprowadzenie otwartej dla publiczności (dla grup społecznie wykluczonych) próby generalnej widowiska Zarzuela na Stadionie Miejskim
2016-06-18	realizacja widowiska Zarzuela na Stadionie Miejskim
2016-06 do 2016-08	rozliczenie i ewaluacja projektu

4. ZIMOWA FIESTA OTWARCIA I ZAMKNIĘCIA ESK

Święto otwarcia ESK - „Spirits of Wrocław”

Przygotowania do ceremonii otwarcia rozpoczną się już w roku 2015 i poprzedzone zostaną ponad dziewięćmiesięcznymi pracami w czterech dzielnicach Wrocławia, oddalonych od Rynku od czterech do siedmiu kilometrów, i prowadzonymi przez zaproszonych animatorów i kreatorów kultury z całego świata. Ich zadaniem będzie przygotowanie wraz z setkami młodych uczestników skupionymi na co dzień zarówno wokół instytucjonalnych, jak i nieformalnych centrów kultury, działań, które finalnie zrealizowane zostaną w formule wyjątkowego pochodu Czterech Duchów, czterech idei tworzących współczesną i historyczną tożsamość Wrocławia.

Sama część przygotowań do pochodu zakłada szereg kulminant w postaci prób, koncertów, warsztatów, formalnych i nieformalnych spotkań, pokazów, ściągających na siebie uwagę mediów i przygotowujących finalnie napięcie związane z Otwarcem ESK.

Ostatecznie na wydarzenie realizowane przy znacznym zaangażowaniu mediów, złożą się pochody czterech ogromnych, animowanych obiektów (lalki/kukły) o wysokości 14 metrów oraz czterech grup ludzkich, które wyruszą z czterech stron Wrocławia i, po upływie około sześciu godzin, spotkają się w centrum miasta. Każdy z obiektów, wyposażony w instrumenty muzyczne, reprezentować będzie inny aspekt historii Wrocławia – Ducha Powodzi, Ducha Wielu Wyznań, Ducha Odbudowy oraz Ducha Innowacji.

Obecność na Rynku setek i tysięcy animatorów bezpośrednio prezentujących żywe idee składające się na wizerunek Wrocławia, jako miasta na wskroś współczesnego, lecz osadzonego w głęboko przeżytej i obecnej w każdym jego zakątku historii, będzie ich pierwszym wspólnym spotkaniem i jednocześnie stanowić będzie początek wspólnej OPOWIEŚCI kontynuowanej w trakcie całego roku ESK. W rezultacie spotkania zostanie przedstawiona historia każdego z Duchów. Muzyka wydobywająca się z obiektów zostanie wsparta akompaniamentem muzyków i performerów umiejscowionych na dziesiątkach dachów oraz setkach okien wrocławskiego Rynku.

Święto Zamknięcia ESK - „Sky Web – Podniebna sieć”

Obchody roku 2016 zakończy wydarzenie „Sky Web – Podniebna sieć”, w którym główny nacisk położony zostanie na świętowanie, „czynienie święta” oraz pozytywne

myślenie o Wrocławiu i jego przyszłości, jako mieście, które jest ważnym, zarówno kulturowo, jak i ekonomicznie centrum europejskim.

Przygotowywany spektakl/wydarzenie, skierowany do około czterdziestu tysięcy uczestników, którzy przybędą na Stadion Miejski, zrealizowany zostanie w sposób niezwykle atrakcyjny tak, aby przyciągnąć publiczne media z całej Europy. Dominantą ceremonii – obok muzyki i wyjątkowych projekcji na podniebnym, specjalnie utkanym przez akrobatów w trakcie jej trwania sieci/ekranie – będzie swoisty „dramat akrobatyczny”, feeria sztuki cyrkowej oraz sztuki performance’u.

Tematem całego przedstawienia będzie „Wrocław – innowacja i kreatywność”. Wydarzenie to, całkowicie profesjonalne w swej kompozycji, będzie możliwe dzięki współpracy pomiędzy Wrocławiem, polskimi artystami oraz twórcami z zagranicy (m.in. z Chin, gdzie sztuka cyrkowa i akrobatyka są na bardzo wysokim poziomie).

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	1 810 000	2 055 000	805 000	4 670 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	1 700 000	1 370 000	1 930 000	5 000 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	170 000	145 000	15 000	330 000
KOSZTY PW ESK 2016	3 680 000	3 570 000	2 750 000	10 000 000
Termin	Działanie			
SPIRITS OF WROCLAW (OTWARCIE ROKU ESK)				
2015-01 do 2015-03	prace przygotowawcze i praca koncepcyjna (negocjacje z artystami)			
2015-04 do 2016-02	prace projektowe (projekty scenografii, animowanych obiektów, muzyki etc.)			
2015-04 do 2016-01	rezydencje artystyczne w czterech obiektach na terenie Wrocławia			
2015-07 do 2016-01	działania informacyjne			
2015-07 do 2015-12	prace produkcyjne (budowa i montaż scenografii, przygotowanie miejsca wydarzenia etc.)			
2015-10 do 2015-12	próby do spektaklu			
2016-01	realizacja spektaklu			
2016-02 do 2016-03	ewaluacja części projektu			
SKY WEB (ZAMKNIĘCIE ROKU ESK)				
2015-01 do 2015-05	prace przygotowawcze i koncepcyjne (negocjacje z artystami)			
2015-06 do 2016-04	prace projektowe (projekty scenografii, zagospodarowania przestrzeni, etc.)			
2016-04 do 2016-12	działania informacyjne, próby do spektaklu			
2016-08 do 2016-12	prace produkcyjne (budowa scenografii, przygotowanie miejsca wydarzenia etc.)			
2016-12	realizacja spektaklu			
2016-12 do 2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu			

5. SZTUKI WIZUALNE

Nie można przecenić udziału współczesnych sztuk wizualnych w projekcie takim jak Europejska Stolica Kultury. Strategie, którymi posługują się współcześni twórcy, wykraczają daleko poza obszar autonomicznego eksperymentu artystycznego. Często przyjmują formę zaangażowania społecznego, interwencji w tkankę miejską, pytania o wspólną rzeczywistość. Stanowią doskonałe narzędzie do wpływania na otoczenie, wywierania nacisków i wprowadzania zmian. Działania artystyczne realizowane poza murami galerii i muzeów są doskonałym sposobem na zwiększanie liczby odbiorców i podnoszenie poziomu społecznego zainteresowania współczesną kulturą. Z drugiej strony duże i głośne wystawy, realizowane zarówno w instytucjach, jak i w mniej oczywistych przestrzeniach (np. pustostany, stadiony, dworce), odpowiednio wypromowane, mogą również gromadzić ogromną publiczność i budować rodzaj pozytywnego snobizmu – snobizmu na kulturę.

W ramach ESK 2016 planuje się wykorzystać obie te strategie, by znacząco podnieść odsetek osób partycypujących w kulturze. Zgodnie z zamierzeniami program ESK służyć będzie upowszechnianiu wiedzy o tym, co we Wrocławiu najlepsze, np. o osiągnięciach jego awangardowych artystów czy unikatowej wizualności miasta. Sztuka nowoczesna to jeden z najlepszych „towarów” eksportowych Wrocławia, a także jedno z ciekawszych i bardziej użytecznych narzędzi do wpływania na wspólną przestrzeń. Działania w sferze sztuk wizualnych doprowadzą nie tylko do znaczącego zwiększenia liczby odbiorców z Wrocławia, Polski i z zagranicy, ale będą także budować postawy zaangażowania i dbałości o otoczenie, a także wiary w to, że wiele zależy od nas samych. Z tego powodu program sztuk wizualnych jest rozbudowany i wielopłaszczyznowy. Do jego podstawowych założeń należą m.in.:

1. Projekty realizowane przez instytucje kultury (muzea, galerie, uczelnie)

W ramach tych działań zrealizowane zostaną m.in. specjalne edycje tak ważnych wydarzeń o zasięgu i/lub znaczeniu międzynarodowym jak Biennale Nowych Mediów WRO, Konkurs Malarski im. E. Gepperta, Przegląd Sztuki SURVIVAL, biennale sztuki ulicznej Out of Sth i in. Ponadto we współpracy z Muzeum Współczesnym Wrocław zrealizowana zostanie wystawa prezentująca dokonania wrocławskiej awangardy lat 60., 70. i 80. XX wieku (Ludwiński, WroConcet, Permafo, Luxus i in.). Wystawa ta zostanie pokazana w warszawskiej Zachęcie, by następnie podróżować po Europie (Niemcy, Słowacja, Chorwacja). W połowie 2016 roku przyjedzie do Wrocławia i zostanie zaprezentowana w Muzeum Architektury. We Wrocławiu planowana jest także np. retrospektywna wystawa prac Stanisława Dróżdża oraz szereg realizacji jego projektów w przestrzeniach publicznych miasta.

2. Projekty dotyczące szeroko rozumianej przestrzeni publicznej miasta, dedykowanie jej rewitalizacji w sensie społecznym, mentalnym, a także użytkowym i wizualnym (estetycznym)

Projekt obejmuje szereg inicjatyw w przestrzeni publicznej i półpublicznej (np. podwórka). Inspiracją dla działań, które mają objąć możliwie jak najbardziej rozległe obszary Wrocławia, jest świetnie sprawdzający się w tak dużych ośrodkach jak Berlin czy Londyn nurt urbangardening (lub ogólnie urban art). Działania tego rodzaju podejmowane są już w mikroskali przez takie ośrodki jak np. Infopunkt Nadodrze (Łokietka 5). Wiodącym projektem dotyczącym przestrzeni publicznej będzie „Wrocław – wejście od podwórza”, który rozpoczyna się już w 2014 roku. W jego ramach studenci Katedry Mediacji Sztuki ASP we

Wrocławiu prowadzić będą badania na terenie miasta, zbierając materiały (fotografie, filmy, wywiady z mieszkańcami i in.) na temat miejsc, które niosą ze sobą potencjał niezbędny dla artystyczno-społecznych interwencji. Materiał ten zostanie umieszczony na specjalnej stronie internetowej. W następnej fazie do współpracy zostaną zaproszeni lokalni, krajowi i międzynarodowi artyści. Przeprowadzane będą działania w wybranych przestrzeniach (głównie działania procesualne, angażujące lokalne społeczności). Uda się w ten sposób przyczynić do poprawy jakości otoczenia w około 50 miejscach we Wrocławiu. Celem przedsięwzięć dedykowanych społecznościom lokalnym i otwartym przestrzeniom publicznym jest budzenie wśród mieszkańców miasta odpowiedzialności za ich najbliższe otoczenie, a także wyjście z ofertą kulturalną poza hermetyczne mury galerii czy muzeum.

3. Badanie wizualności Wrocławia

Projekt obejmuje szereg rozłożonych w czasie działań realizowanych z udziałem artystów, projektantów, specjalistów PR, architektów i historyków. Jego celem jest odkrywanie i badanie wizualnej tożsamości Wrocławia.

4. Projekty „Wrocław – Region – Polska i dalej”

Projekt zakłada realizację we Wrocławiu pierwszej edycji działań, które obejmą sieć byłych, obecnych i przyszłych Stolic Kultury oraz zaproszonych do współpracy miast i regionów.

5. „Pawilony Wrocławia” i promocja ESK w ramach najważniejszych wydarzeń z zakresu współczesnej sztuki w Europie i na świecie

Projekt pod roboczą nazwą „Pawilony Wrocławia” dotyczy obecności Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016 na najważniejszych wydarzeniach w zakresie współczesnej sztuki i projektowania w Europie. Wrocław stworzy niezależny pawilon dedykowany Europejskiej Stolicy Kultury podczas Biennale w Wenecji w 2015 roku. Planowana jest także obecność Wrocławia na innych znaczących wydarzeniach, np. Biennale w Stambule, Frieze Art Fair w Londynie, Biennale w Berlinie, Targach Designu w Mediolanie i in.

Projekty w ramach sztuk wizualnych skierowane są do szerokiej rzeszy odbiorców lokalnych, krajowych i zagranicznych we wszystkich przedziałach wiekowych. Część spośród działań skierowana jest do publiczności regularnie odwiedzającej muzea i galerie, jednak specyficzna tematyka wystaw, a także ich rozmach obliczone są na przyciągnięcie zupełnie nowych odbiorców. Części spośród projektów będzie towarzyszył bogaty program edukacyjny skierowany zarówno do dzieci, młodzieży, jak i dorosłych. Specjalna oferta edukacyjna zostanie skierowana do szkół i uczelni wyższych. Osobna oferta edukacyjna zostanie natomiast przedstawiona osobom starszym. Ważnym adresatem działań będzie publiczność zagraniczna, dla której przygotowanych zostanie szereg ekspozycji i projektów inspirowanych specyfiką Wrocławia na poziomie historycznym, społecznym i artystycznym, opracowanych w sposób niezwykle nowoczesny i prezentowanych w wielu miejscach zagranicą (np. prezentacje podczas Biennale w Wenecji, wystawa wrocławskiej awangardy w Niemczech, na Słowacji i w Chorwacji i in.).

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	2 060 000	2 440 000	0	4 500 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	1 850 000	3 900 000	0	5 750 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	1 610 000	2 120 000	20 000	3 750 000
KOSZTY PW ESK 2016	5 520 000	8 460 000	20 000	14 000 000

Termin	Działanie
2015-01 do 2015-02	rozpoczęcie interwencji artystycznych w przestrzeniach publicznych i pół-publicznych Wrocławia
2015-02 do 2015-12	rozpoczęcie przygotowań do specjalnych edycji stałych działań partnerów BFI2016 m.in. Biennale Nowych Mediów WRO, Konkursu Malarskiego im. Eugeniusza Gepperta
2015-03 do 2015-06	inauguracja międzynarodowych wymian artystycznych
2015-05 do 2015-06	rozpoczęcia prac produkcyjnych nad filmami o wrocławskiej awangardzie
2015-01 do 2016- 01	przygotowanie publikacji dotyczącej wizualności Wrocławia
2015-04 do 2015-06	prace przygotowawcze nad wymianą artystyczną z innymi miastami Polski- prace koncepcyjne, wybór kuratorów, spotkania z artystami
2015-01 do 2015-12	działania informacyjne i komunikacyjne ESK Wrocław 2016 na najważniejszych wydarzeniach z zakresu sztuki współczesnej i projektowania w Europie
2016-01 do 2016-04	kontynuacja międzynarodowych wymian artystycznych
2016-01 do 2016-12	realizacja programu sztuk wizualnych
2016-12 do 2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu

6. PÓŁMETEK - BRIDGE BUILDERS I FLOW

BRIDGE BUILDERS

Idea projektu wynika z założenia, iż opowieść o Wrocławiu, jako mieście wraz z jego skomplikowaną tkanką urbanistyczną i tożsamościową to przede wszystkim opowieść o dwunastu wyspach połączonych 112 mostami (220, jeśli liczyć wszystkie rodzaje kładek i mniejszych mostków).

Przed II wojną światową mostów i kładek było aż 303 i właśnie, dlatego w trakcie 2015 roku, jako część zapowiedzi roku 2016, planuje się zaprosić do współpracy 5000 młodych ludzi z całego miasta, Dolnego Śląska oraz z innych miejsc związanych obecnie lub w przeszłości z Wrocławiem, by uczestniczyli w projekcie "Bridge Builders – Budowniczość mostów", widząc już w samym tytule projektu metaforę głębokiej potrzeby spotkania.

Celem projektu jest zachęcenie grup młodzieży do „przejęcia” wrocławskiego mostu, jaki istnieje lub istniał w przeszłości i stworzenie dzieła sztuki, które zostanie zainstalowane na wybranym moście w czerwcu 2015 roku. Młodzi ludzie będą mieli możliwość wybrania artysty lub grupy artystycznej, z którą chcieliby pracować nad rozwijaniem pomysłów i idei związanych ze swoim mostem.

W ciągu jednego czerwcowego weekendu ponad 30 mostów we Wrocławiu zamieni się w bezpłatny i dostępny szerokiej publiczności artystyczny happening. Z początkiem roku 2015 ogłoszonych zostanie szereg zaproszeń i wyłonionych do współpracy propozycji artystycznych dla mostów, które są kluczowe w historii i współczesności Wrocławia oraz dla mostów „średnich” oraz małych przepraw. Zakłada się, że zgłaszane projekty mogą dotyczyć

mostów dziś nieistniejących i stanowić próbę „ludzkiej przeprawy” przez historię, przywołując ją muzyką, światłem, działaniami.

Każdy projekt adaptacji mostu zostanie opracowany przez profesjonalnych projektantów, twórców oraz animatorów kultury, tworzących zespoły koordynowane przez jednego reżysera. Od każdej grupy artystów pracujących przy tym projekcie oczekuje się pełnej współpracy z młodymi ludźmi oraz dopilnowania, aby to właśnie młodzież była głównym wizjonerem dzieła. Realizacja tego projektu pokaże w jaki sposób profesjonalni artyści mogą pracować z młodymi wrocławskimi społecznościami, tworząc niesamowite wydarzenie, symbolizujące możliwość tworzenia za pomocą idei społeczeństwa obywatelskiego.

Realizacja projektu zbiegnie się z momentem ogłoszenia całonocnego programu Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016.

FLOW

Półmetek roku 2016 przyniesie skupienie działań artystycznych wokół samej Odry, rzeki, która tnie na wskroś Wrocław oraz jego historię. Czasami przyjazna, czasami wroga, jest płynnym kręgosłupem tego ciągle zmieniającego się miasta. To właśnie rzeka, jej okoliczne parki, budynki oraz mosty będą miejscem wielkiego przedstawienia (czerwiec 2016), poprzez które zostanie opowiedziana historia Wrocławia XX wieku.

Głównym narratorem i jednocześnie tematem przedstawienia jest miasto, jego mieszkańcy oraz diaspora Wrocławia. Realizacja projektu i przygotowania do niego zostały rozplanowane na 3 lata. Już w latach 2014-2015, w całym mieście, rozpoczną się spotkania i otwarte dyskusje w formie kulturowo-historycznej rozmowy z mieszkańcami, z zapisu, której powstanie dramaturgiczna struktura przedstawienia. Natomiast w wybrany weekend czerwca 2016 r. zrealizowane zostanie wydarzenie, składające się z dwóch części:

- część pierwsza (realizowana w ciągu dnia) - wzdłuż brzegów rzeki Odry, parków, ogrodów, mostów i podwórek w jej okolicy (pomiędzy Ostrowem Tumskim, budynkiem nowej biblioteki oraz Uniwersytetem) odbędzie się ponad sześćdziesiąt przedstawień, happeningów oraz kulturalnych spotkań wyłonionych w otwartym naborze wśród artystów Wrocławia,
- część druga (wieczór) - miejscem głównego przedstawienia zatytułowanego roboczo „Przepływ” będą: rzeka Odra, Ostrów Tumski, budynek Uniwersytetu oraz pozostałe „totemiczne” budynki w okolicy. Około 80 tysięcy osób zajmie pozycje dookoła rzeki, mostów oraz okolicznych budynków. Przedstawienie będzie realizowane bezpośrednio na rzece (łódzie oraz ogromne kukły), na lądzie (orkiestra i zespoły muzyczne) oraz na wysokich, otaczających to historyczne centrum Wrocławia budynkach (poprzez projekcje multimedialne).

Wydarzenie może stać się kluczowym momentem w procesie opisu tożsamości miasta w drugiej dekadzie XXI wieku. Miasto oraz rzeka staną się dla Wrocławia sceną do opowiedzenia swojej własnej historii. Wydarzeniu towarzyszyć będzie zaproszenie przez dzisiejszych mieszkańców Wrocławia wrocławskiej diaspory, dawnych mieszkańców miasta, żyjących w rozproszeniu na całym świecie.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	2 220 000	2 720 000	0	4 940 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	900 000	3 350 000	0	4 250 000

3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	250 000	560 000	0	810 000
KOSZTY PW ESK 2016	3 370 000	6 630 000	0	10 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-02	prace projektowe oraz rozpoczęcie pobytów rezydencyjnych zaproszonych do projektu artystów (Bridge Builders)			
2015-02 do 2015-06	działania informacyjne			
2015-05 do 2015-06	prace produkcyjne przy projekcie Bridge Builders			
2015-06	realizacja projektu Bridge Builders			
2015-06 do 2015-09	rozliczenie i ewaluacja projektu Bridge Builders			
2015-04 do 2016-02	prace przygotowawcze oraz projektowe (projekty scenografii, zagospodarowania przestrzeni, na której odbędzie się wydarzenie etc.) Flow			
2016-02 do 2016-06	próby do projektu Flow			
2016-01 do 2016-06	działania informacyjne			
2016-01 do 2016-06	prace produkcyjne (budowa scenografii, przygotowanie miejsca wydarzenia etc.)			
2016-06	realizacja projektu Flow			
2016-06 do 2016-07	rozliczenie i ewaluacja projektu Flow			
2016-08 do 2016-09	rozliczenie i ewaluacja projektu			

7. WROCŁAW STOLICĄ LITERATURY

Wrocław Stolicą Literatury to wspólna nazwa dla blisko stu przedsięwzięć z dziedziny literatury i promocji czytelnictwa, które uświetnią obchody Europejskiej Stolicy Kultury w roku 2016, a które odbywać się będą nie tylko we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku, ale także w innych miastach Polski i Europy, we współpracy z dziesiątkami polskich i zagranicznych podmiotów.

Rok 2016 daje nieprawdopodobną wręcz szansę, by z eskalacji działań składających się na życie kulturalne, a także z wykreowania nowych jakości w odbiorze literatury i w działaniach proczytelniczych, uczynić rzeczywiste święto literatury i czytelnictwa, tworząc narzędzia, które będą służyć całej Polsce, ale również Europie, długo po zakończeniu roku obchodów i staną się zaczynem nowych, trwałych zmian w kulturze, uwzględniających współczesne wymagania i dynamikę cywilizacyjną. Osiągnięciu tych celów ma służyć m.in. wprowadzenie Wrocławia w 2016 roku do sieci Miast Kreatywnych UNESCO poprzez uzyskanie tytułu Miasta Literatury UNESCO, do którego Wrocław będzie aspirował wraz ze Lwowem; wprowadzenie Wrocławia do sieci ICORN (Międzynarodowa Sieć Miast Pisarzy Uchodźców); stworzenie silnej i dynamicznej linii współpracy pomiędzy Dreznem, Wrocławiem, Krakowem i Lwowem, wyznaczającej nowy kierunek myślenia o literaturze środkowoeuropejskiej.

Realizacji tego zadania będą służyć wizyty najznamienitszych przedstawicieli współczesnej literatury europejskiej i światowej oraz ich udział we wrocławskich wydarzeniach kulturalnych. Na liście nazwisk zaproszonych do Wrocławia znajdują się np. Umberto Eco, Orhan Pamuk, Amos Oz, J.M. Coetzee, J.K. Rowling, Henning Mankell,

George R.R. Martin i wielu innych. W debatach, spotkaniach i czytaniach nie zabraknie oczywiście czołówki polskich twórców. Odświeżone będą także specjalne edycje wszystkich istniejących już we Wrocławiu imprez, które znacząco otworzą się na inne miasta Polski, ich wydarzenia i propozycje programowe.

W roku 2016 Wrocław powinien stać się niekwestionowanym liderem działań literackich, przeprowadzanych we współpracy z jak największą liczbą partnerów w kraju i zagranicą. Działaniom tym pomogą niezwykle istotne z punktu widzenia nakreślonych założeń programy edukacyjne, translatorskie, naukowe i wydawnicze. Podjęte zostaną starania, by podwoić liczbę wydawanych za granicą polskich książek, czemu będzie służyć specjalna edycja Światowego Kongresu Tłumaczy Literatury Polskiej. Planowane jest również przetłumaczenie na języki mniejszości narodowych kanonu polskiej bajki.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	591 818	5 326 364	0	5 918 182
2. KOSZTY TECHNICZNE	490 000	4 410 000	0	4 900 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	318 182	2 843 636	20 000	3 181 818
KOSZTY PW ESK 2016	1 400 000	12 580 000	20 000	14 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-06	stworzenie koncepcji i prace przygotowawcze			
2015-07 do 2015-12	powołanie zespołu przygotowującego projekt; dalsze przygotowania i organizacja			
2015-12 do 2016-12	realizacja programu: wdrażanie szczegółowego harmonogramu rocznych działań literackich dla całego miasta; jak również: wprowadzenie Wrocławia do sieci Miast Literatury UNESCO i International Cities of Refugee Network; program obecności książki w przestrzeni miejskiej; wizyty najznamienitszych przedstawicieli literatury światowej (wizyty i spotkania autorskie); program edukacyjny i program naukowy; program wydawniczy i program translatorski; szkolenia animatorów kultury i edukacja kulturalna (program międzynarodowy) program innowacyjność i "park technologiczny" w przemyśle książki; program edukacji kulturalnej i szkolenia dla bibliotek i domów kultury			
2016-12 do 2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu			

8. FESTIVAL OF ART, SCIENCE AND TECHNOLOGY

Festival of Art, Science and Technology to szeroko zakrojony projekt festiwalu multimedialnego, stanowiącego przegląd klasycznych i współczesnych dokonań artystycznych, mieszczących się na styku sztuki i nauki. Tym, co ma wyróżniać projekt na tle innych imprez multimedialnych organizowanych w Polsce, będzie szczególny nacisk położony na wzajemne i możliwie głębokie przenikanie się sztuki i nauki w prezentowanych projektach artystycznych oraz naukowych.

Technologia jest czynnikiem najszybciej zmieniającym świat i ludzką świadomość. Festival of Art, Science and Technology to szeroki przegląd najnowszych osiągnięć w różnych dziedzinach technologicznych oraz ich wpływu na życie społeczne. Wydarzenie będzie także podsumowaniem dotychczasowych dokonań w obszarze związków technologii z kulturą, ukazując przykłady artystycznego wykorzystania nowych możliwości w procesie twórczym. To również całkowicie nowy obszar dyskusji prawnej i etycznej na temat dostępu do zdobyczy wiedzy, dóbr kultury oraz zasad ich upowszechniania i praw do przetwarzania.

Festiwal obejmie takie wydarzenia jak wystawy i koncerty artystów współczesnych (w ramach projektów kuratorskich) oraz klasyków, koncerty, prezentacje nowych technologii, debaty, panele otwarte. Ważnym aspektem w komponowaniu programu wydarzenia, będzie przygotowanie oferty atrakcyjnej dla szerokiego grona odbiorców: dzieci, młodzieży, starszych entuzjastów kultury, nauki oraz nowych mediów. W wydarzeniu wzięć mają udział profesjonalści (kuratorzy, artyści, naukowcy, animatorzy kultury), ale zapraszając do wspólnych działań społeczność lokalną i wszystkich turystów, którzy zechcą przyjechać do Wrocławia.

Projekt pomyślany jest jako pierwsza odsłona nowego nurtu działań w przestrzeni kultury Wrocławia i Dolnego Śląska. Jego inauguracja ma zapoczątkować laboratorium, które działać będzie przed rokiem 2016 oraz długo po nim.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	0	830 000	0	830 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	0	780 000	0	780 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	0	390 000	0	390 000
KOSZTY PW ESK 2016	0	2 000 000	0	2 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-03	określenie merytorycznych aspektów projektu; powołanie zespołu realizującego projekt i stworzenie planu wykonawczego; przygotowanie materiałów merytorycznych; rozmowy ze sponsorami projektu			
2015-04 do 2015-06	przygotowanie planów: zasobów, produkcji projektu oraz planu wydatków; skompletowanie listy artystów oraz uczestników biorących udział w projekcie; zamknięcie listy partnerów			
2015-07 do 2015-10	sporządzenie planu działań komunikacyjnych projektu oraz planu kontaktu z mediami; rozpoczęcie działań komunikacyjnych; stworzenie planu logistyki projektu oraz rezerwacja noclegów i transportu dla uczestników; zamówienie odpowiedniego sprzętu potrzebnego do realizacji projektów; rezerwacja pomieszczeń; prace nad sprawną realizacją formalno-prawnej strony projektu			
2015-11 do 2015-12	ostateczne dookreślenie wszelkich działań w ramach projektu w 2016 roku. Intensyfikowanie prac produkcyjnych			
2016-01 do 2016-11	realizacja finału projektu			
2016-12	rozliczenie i ewaluacja projektu			

9. CYKL WYSTAW WIELKICH MALARZY

Cykl wystaw wielkich malarzy to wspaniała okazja do bezpośredniego zapoznania się z arcydziełami najwybitniejszych światowych artystów. To nie lada atrakcja nie tylko dla mieszkańców Wrocławia, ale również miłośników sztuki z całej Europy. Celem projektu jest realizacja wystaw o międzynarodowej randze i na najwyższym światowym poziomie. Cykl wystaw wielkich malarzy wykreuje sytuację niecodzienną: sprowadzi do Wrocławia powszechnie znane dzieła najślawniejszych twórców, spowoduje, że bez większego kłopotu i „po sąsiedzku” będzie można zobaczyć np. Picassa, Matisse’a czy Dalego. W konsekwencji doprowadzi do znacznego zwiększenia zainteresowania sztuką i kulturą (dzięki tak zwanej „magii dużych nazwisk”) i przyczyni się do wzrostu odsetka osób aktywnie uczestniczących w wystawach, a także w innych wydarzeniach kulturalnych. Dzięki temu projektowi Wrocław stanie się także obowiązkowym punktem na szlaku turystyki kulturalnej polskich i zagranicznych miłośników sztuki.

Cykl rozpoczęła wystawa artystycznej dynastii Brueghelów, która latem 2013 roku gościła we Wrocławiu. W planach, których większość już potwierdzono, są ekspozycje prac najwybitniejszych twórców hiszpańskich i katalońskich, np. Pabla Picassa, Salvadora Dalego, Joana Miró, Francisco Goi, Diego Velázquez, a także wybitnego amerykańskiego awangardzisty – Andy Warhola. We współpracy z prestiżowym paryskim Centrum Pompidou przygotowywana jest rozległa ekspozycja (ok. 1500 m²) złożona z dzieł sztuki nowoczesnej wyselekcjonowanych ze zbiorów francuskiej Kolekcji Narodowej. W skład tej wyjątkowej wystawy wejdą dzieła tak wybitnych twórców o światowej renomie, jak np. Henri Matisse, Marc Chagall, Giorgio de Chirico, Francis Bacon. Ponadto Centrum Pompidou przygotowuje dla Wrocławia cykl mniejszych wystaw tematycznych (5-6 wystaw po ok. 500 m² każda) oraz zaproponuje rozbudowany program edukacyjny.

Projekt skierowany jest do szerokiej rzeszy odbiorców lokalnych, krajowych i zagranicznych (np. Niemcy i Czesi z obszarów przygranicznych) we wszystkich przedziałach wiekowych. Bogaty program edukacyjny towarzyszący wystawom układany będzie z myślą o dorosłym odbiorcy, ale także o dzieciach i młodzieży oraz o osobach starszych. Powstaną również specjalne oferty edukacyjne dla szkół i uczelni wyższych.

Cykl realizowany jest w perspektywie wieloletniej. Rozpoczął się w 2013 roku wystawą „Rodzina Brueghlów”, natomiast wystawy realizowane we współpracy z Centrum Pompidou zaplanowane zostały aż do końca roku 2017. W tym czasie planuje się zacieśnianie współpracy z siecią najważniejszych europejskich instytucji sztuki i przygotowanie kolejnych projektów, wychodzących poza rok 2017, które pozwolą już na stałe utrzymać najwyższy poziom oferty wystawienniczej we Wrocławiu.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	1 550 000	1 370 000	0	2 920 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	3 408 000	4 200 000	0	7 608 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	640 000	812 000	20 000	1 472 000
KOSZTY PW ESK 2016	5 598 000	6 382 000	20 000	12 000 000
Termin	Działanie			
2015-01	prace przygotowawcze			
2015-01 do 2016-12	działania informacyjne			

2015-01 do 2016-12	organizacja wystaw, wernisaże, realizacja programów towarzyszących, finisaże
2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu

10. SINGING EUROPE (SE)

Pomysł jest naturalną konsekwencją realizowanych we Wrocławiu programów rozwoju chórów: Śpiewający Wrocław i Śpiewająca Polska. Z racji uzyskania przez Wrocław tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w roku 2016 pomysł rozszerzony będzie o Europę. Ideę projektu stanowią międzynarodowe spotkania kilkudziesięciu chórów młodzieżowych Europy mające na celu współwykonania wspaniałych dzieł muzyki operowej, oratoryjnej i programów a cappella we współpracy ze światowej sławy artystami.

W roku 2016 projekt obejmuje dwie fazy. W pierwszej europejskie zespoły chóralne przybędą do Polski na kilka dni wcześniej, by spotkać się z polskimi chórami-partnerami, które będą je gościły w swoich miejscowościach. Gospodarze - to głównie chóry z Wrocławia i Dolnego Śląska (m.in. Oleśnicy, Trzebnicy, Wałbrzycha, Bolesławca, Legnicy, Jelcza, Lubania, Lubiąża), które działają m.in. w ramach programów edukacji chóralnej: Śpiewający Wrocław i Śpiewająca Polska. Ten kilkudniowy pobyt w różnych miejscach Polski – to głównie wspólne koncerty, spotkania, wymiana doświadczeń, poznawanie kultur oraz prezentacja gościom lokalnych walorów turystycznych.

Druga faza – to etap wrocławski, w którym wszystkie zaproszone chóry zarówno krajowe jak i zagraniczne przybędą do Wrocławia na dzień wcześniej, w czasie, których odbędą się próby techniczne oraz próby generalne na stadionie miejskim. Koncert poprzedzony będzie szeregiem zabiegów logistyczno-organizacyjnych, w tym m.in. zbudowaniem wielkiej sceny centralnej dla dwuosobowej orkiestry i 1000-osobowego chóru (pozostali chórzyści śpiewają z odpowiednio nagłośnionych trybun), zabezpieczeniem oświetlenia, nagłośnienia, rezerwacją noclegów i wyżywienia dla wszystkich, zapewnieniem obsługi technicznej i osobowej (m.in. piloci, wolontariusze, kierowcy, tłumacze, obsługa koncertu).

Głównym punktem projektu będzie wielki koncert na stadionie miejskim we Wrocławiu. Jego wykonawcami będą członkowie chórów (młodzieżowych, studenckich) z różnych krajów Europy, tworzących kilkutysięczny chór. Koncert na stadionie wypełnią najpiękniejsze arie i duety z literatury operowej, a chórowi towarzyszyć będą zaproszeni soliści operowi światowej sławy.

Wydarzenie w 2016 roku poprzedzone będzie analogicznymi koncertami na mniejszą skalę w latach 2014 i 2015.

Projekt integruje środowisko chóralne i daje możliwość wymiany doświadczeń oraz poznania kultury muzycznej z różnych krajów i regionów, również w warstwie społecznej i obyczajowej. Jest szansą młodych artystów-amatorów na czynne uczestnictwo w kulturze wysokiej poprzez współpracę z artystami najwyższej klasy. Uznany może być, zatem za działanie dwuwymiarowe – skierowane zarówno do odbiorców, jak i uczestników. Uczestnikami będą młodzi śpiewacy, a także gwiazdy światowych scen muzycznych (orkiestry, soliści, dyrygenci, zaproszone zespoły) – łącznie kilka tysięcy osób.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	475 000	1 415 000	0	1 890 000

2. KOSZTY TECHNICZNE	245 000	1 430 000	0	1 675 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	280 000	155 000	0	435 000
KOSZTY PW ESK 2016	1 000 000	3 000 000	0	4 000 000
Termin	Działanie			
2015-01	praca nad ustaleniem programu artystycznego SE 2016; strona www-uruchomienie aplikacji zgłoszeń dla chórów (programowanie, webdevelopment, utrzymanie i update); opracowanie strategii informowania; próby pozyskania wybranych solistów/gwiazd do udziału w koncercie SE 2016 (sprawdzenie dostępności, zaproszenie, negocjacje honorariów)			
2015-04	akceptacja programu SE 2016; finalizacja umowy najmu Stadionu			
2015-05	I konferencja prasowa (ogłoszenie programu i wykonawców/gwiazd SE 2016)			
2015-01 do 2015-08	finalizacja kontraktów artystycznych z wykonawcami/gwiazdami; ustalenie wstępnej listy uczestników na podstawie kart zgłoszeń zespołów chóralnych polskich i zagranicznych;			
2015-08	koncert SE 2015 (plener NFM)			
2015-09 do 2015-12	szacowanie wartości zamówień (technika, transport, zakwaterowanie, wyżywienie)			
2016-01 do 2016-05	pozwolenia, zgody, uzyskanie patronatów i sponsorów; przeprowadzenie przetargów, po czym sfinalizowanie umów z partnerami logistycznymi (technika, transport, zakwaterowanie, wyżywienie), z miastami współpracującymi			
2016-02 do 2016-07	formalne potwierdzenie udziału zespołów chóralnych polskich i zagranicznych			
2016-04 do 2016 -08	działania marketingowe, press releases, social media, outdoor i dystrybucja materiałów reklamowych koncertu SE 2016			
2016-06 do 2016-08	przekazanie programu do realizacji ekipie technicznej (planowanie budowy sceny, rozmieszczenia artystów na scenie, stadionie, etc.), przygotowanie logistyczne koncertu (w tym powołanie grupy producentów, pilotów, wolontariuszy)			
2016-08-03	II Konferencja przed koncertem			
2016-08 do 2016-08	próby oraz koncerty w regionie, koncert SE 2016			
2016-09	rozliczenie i ewaluacja projektu			

11. AIR WRO

Rezydencje artystyczne, jako dynamiczna forma współpracy między artystami i podmiotami kultury o silnej pozycji w lokalnej społeczności są doskonale rozpowszechnione w krajach Europy Zachodniej, lecz wciąż zbyt słabo znane w Polsce. Wrocław może poszczycić się doświadczeniem i znaczącymi osiągnięciami w realizacji programów rezydencyjnych i wymiany artystycznej organizowanych przez poszczególne ośrodki kultury, takie jak: program *Masters in Residence* Instytutu im. Jerzego Grotowskiego, czy programy Wro Art Center oraz rezydencje realizowane przez Fundację Avant Art. W ramach projektu

AIR WRO pochodzący z różnych krajów twórcy i kuratorzy, a także studenci i absolwenci europejskich uczelni (łącznie ponad kilkaset osób) będą tu rozwijać swoje projekty artystyczne i badawcze. Zyskają także okazję do skorzystania ze staży i praktyk, a także udziału w wykładach akademickich, spotkaniach, warsztatach i konferencjach. Pobytom rezydencyjnym będą towarzyszyć liczne wystawy oraz prezentacje projektów powstałych w ramach inicjatywy AiR Wro.

AiR Wro, jako program w ramach obchodów ESK 2016 przyniesie nową, dynamiczną i systemowo rozwiniętą jakość dla rezydencji w instytucjach kultury oraz innych podmiotach pozarządowych otwartych na artystów z Europy i całego świata.

W latach 2015 i 2016 rezydencje oparte będą ramowo o program i potrzeby przygotowane przez Kuratorów ESK. Jednym z priorytetów programowych będzie zapraszanie artystów z państw strategicznie ważnych dla programu ESK (np. Niemcy, Hiszpania, Czechy, Słowacja i Ukraina). Istotne będzie również skonstruowanie oferty dla zagranicznych gości, aby odpowiadała ona potrzebom mocnego wsparcia branż kreatywnych działających we Wrocławiu. Ponadto, program organizacyjnie działać będzie na zasadzie *cloustra*, tzn. do wspólnego przygotowania oferty zaproszone zostaną instytucje i organizacje pozarządowe, gospodarze rezydencji.

Celem projektu jest budowa we Wrocławiu trwałej (tj. wykraczającej poza okres obchodów ESK 2016) międzynarodowej platformy wymiany twórczych doświadczeń i inspiracji, a przede wszystkim stworzenie podwalin dla rozwiązań systemowych wypełniających lukę w działalności zinstytucjonalizowanej. Trwałym rezultatem będzie sprawnie działający system rezydencyjny, a w perspektywie również centrum AIR WRO/in Residence (na wzór np. berlińskiego Künstlerhaus Bethanien).

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	495 000	595 000	0	1 090 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	560 000	850 000	0	1 410 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	207 000	278 000	15 000	500 000
KOSZTY PW ESK 2016	1 262 000	1 723 000	15 000	3 000 000
Termin	Działanie			
2015-01	powołanie zespołu ds. koordynacji projektu; stworzenie spójnego programu realizacji projektu i planu wykonawczego; stworzenie planu komunikacji i kontaktów z mediami; podpisanie stosownych dokumentów z partnerami projektu, którzy zostali pozyskani dla projektu w 2014 roku.			
2015-02 do 2016-12	realizacja rezydencji artystycznych we Wrocławiu. Organizacja wydarzeń podsumowujące pracę artystów rezydentów			
2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu			

12. PROGRAM EDUKACJI FILMOWEJ

W ramach ESK 2016, w całej Polsce, przez dwa lata prowadzone będą zakrojone na szeroką skalę projekty z zakresu edukacji filmowej, które poprzez formułę atrakcyjnych zajęć kształtować będą przyszłych widzów i zachęcać ich do poszukiwania alternatywy dla produkcji studiów hollywoodzkich. Centrum projektu stanowić będzie Wrocław, gdzie funkcjonuje Arthouse Nowe Horyzonty. Program działań z zakresu edukacji filmowej może

być jednak łatwo i z powodzeniem wdrażany w większych oraz mniejszych miastach w całej Polsce.

Dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzone będą projekcje, prelekcje, dyskusje i warsztaty, których celem będzie poszerzenie kompetencji odbioru i rozumienia filmu, nauka rozpoznawania konwencji oraz wyrabianie gustu młodej widowni. Z kolei dla studentów zostanie przygotowany program Akademii Filmowych, obejmujący kino polskie i światowe, w ramach którego widzowie będą mogli uczestniczyć w wykładach prowadzonych przez uznanych filmoznawców i oglądać najwybitniejsze dzieła sztuki filmowej, podnosząc tym samym poziom powszechnego wykształcenia w dziedzinie filmu oraz propagując uczestnictwo w kulturze kinowej. Dla najstarszych kinomanów przygotowane zostaną cotygodniowe pokazy w cyklu Nowe Horyzonty dla seniora.

Na program edukacji filmowej złożą się także retrospektywy reżyserów, przeglądy kinematografii narodowych, pokazy klasyki i przeglądy tematyczne. Projekt obejmie również wystawy oraz instalacje w przestrzeni kina, a także pokazy zapisów oper, spektakli baletowych, spektakli teatralnych oraz filmowe zapisy wystaw. W ramach projektu organizowane będą również przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym, towarzyszące edycjom festiwalu filmowych Nowe Horyzonty oraz American Film Festival, które corocznie gromadzą wielotysięczną widownię.

Program Edukacji Filmowej to kompleksowy i rozłożony w czasie projekt, nastawiony na długofalowe cele, przewidujący systematyczne, codzienne działania. Jego zamierzeniem jest nie tylko poszerzenie wiedzy uczestników o historii i teorii kina, ale przede wszystkim rozbudzenie wśród widzów potrzeb kulturalnych i przygotowanie ich do odbioru trudniejszego kina. Będzie to pierwszym krokiem do aktywizacji widowni, w szczególności młodzieży, która dalej rozwinie swoją kreatywność poprzez uczestnictwo w warsztatach realizacji filmów oraz programowanie i prowadzenie klubów filmowych. Włączenie do projektu także filmowych transmisji wydarzeń kulturalnych (oper, spektakli teatralnych i baletowych, wystaw) stworzy mieszkańcom miasta i regionu niepowtarzalną szansę zapoznania się z dziełami na najwyższym światowym poziomie, niedostępnym dla nich w inny sposób.

Realizacja projektu z jednej strony umożliwi prezentację różnorodności kulturowej, z drugiej, zaś uwypukli korespondencję pomiędzy utworami narodowymi i podkreśli wspólne aspekty kultury europejskiej. Utworzony w ramach realizacji projektu kanon klasyki filmowej pozwoli na szerokie wdrażanie projektu w innych miastach regionu i kraju. Szeroka grupa docelowa, obejmująca zarówno pasjonatów kina, jak i osoby na co dzień mniej uczestniczące w kulturze (dzieci i młodzież szkolna, seniorzy, osoby wykluczone, rodzice z dziećmi, mieszkańcy mniejszych miast regionu) ma szansę istotnie przyczynić się do trwałego zwiększenia zainteresowania ambitniejszym kinem i kulturą.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	1 679 000	1 679 000	0	3 358 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	1 525 000	1 525 000	0	3 050 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	781 000	791 000	20 000	1 592 000
KOSZTY PW ESK 2016	3 985 000	3 995 000	20 000	8 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-02	prace koncepcyjne			

2015-01 do 2015-02	planowanie działań komunikacyjno-informacyjnych
2015-03 do 2016-09	prace produkcyjne
2015-03 do 2016-09	działania komunikacyjno-informacyjne
2015-04 do 2016-12	realizacja Programu Edukacji Filmowej
2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu

13. WRATISLAVIA CANTANS – EDYCJA SPECJALNA

Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantans jednym z najważniejszych festiwali w Europie związanych z muzyką poważną. Założony został przed 48 laty przez Andrzeja Markowskiego. Wratislavia Cantans jest synonimem najwyższej jakości artystycznej i organizacyjnej. Koncerty światowych gwiazd co roku przyciągają do przepięknych, zabytkowych wnętrz Wrocławia i Dolnego Śląska tysiące melomanów. Wratislavia Cantans gościła tak znamienitych artystów jak np. Philippe Herreweghe, Andreas Scholl, Sir John Eliot Gardiner, Paul McCreesh, Ton Koopman i takie zespoły jak m.in.: Collegium Vocale Gent, Akademie Für Alte Musik, Gabrieli Consort&Pleyers, Il Giardino Armonico, The English Baroque Soloist.

Specjalna 51 edycja Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans wieńczyć będzie czteroletni okres artystycznego kierownictwa Giovanniego Antonienigo, który na okoliczność Europejskiej Stolicy Kultury 2016 zaproponuje wyjątkowy program artystyczny. Będzie to podróż przez wieki historii muzyki zachodniej poczynając od Greków, poprzez średniowiecze, cykl kantat J.S. Bacha, msze W. A. Mozarta, L. van Beethovena, F.Schuberta, etc. aż po XX wiek. Projekt zakłada również sceniczne wystawienie jednej opery z każdego stulecia, zaczynając od XVII wieku.

Trwałym rezultatem realizacji projektu będzie ugruntowanie wizerunku Wrocławia, jako ważnego ośrodka wspierającego oraz propagującego muzykę wokalnoinstrumentalną kompozytorów z całego świata. Oczekiwany efekt jest także zwiększenie uczestnictwa mieszkańców miasta oraz całego regionu w kulturze.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	466 592	1 347 048	0	1 813 640
2. KOSZTY TECHNICZNE	93 195	279 586	0	372 782
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	340 046	473 533	0	813 578
KOSZTY PW ESK 2016	899 833	2 100 167	0	3 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-05	finalizowanie koncepcji programowej Festiwalu; zawarcie kontraktów artystycznych z wykonawcami i opiekunami miejsc koncertowych; założenie wstępnych rezerwacji wybranych miejsc koncertowych			
2015-05	I konferencja prasowa (ogłoszenie programu dla Festiwalu)			
2016-02 do 2016-06	pozwolenia, zgody, uzyskanie patronatów i sponsorów; praca nad książką programową Festiwalu			

2016-02 do 2016 -09	opracowanie tekstów: w tym pisanie tekstów marketingowych, pressreleases, tekstów do social media
2016-04 do 2016-09	outdoor i dystrybucja materiałów reklamowych dla Festiwalu
2016-05 do 2016-12	strona www (programowanie, webdevelopment, utrzymanie i update)
2016-07 do 2016-09	przekazanie programu do realizacji ekipie technicznej (planowanie budów scen, rozmieszczenia artystów na estradzie, etc.), przygotowanie logistyczne Festiwalu (w tym powołanie grupy producentów)
2016-08 do 2016-08	nabór wolontariuszy, akredytowanie dziennikarzy
2016-08 do 2016-09	konferencja przed Festiwalem
2016-09	51. edycja Międzynarodowego Festiwalu Wroclavia Cantans
2016-10	prace nad programem kolejnej 52. edycji Festiwalu.
2016-09 do 2016-11	podsumowanie Festiwalu,
2016-11	rozliczenie i ewaluacja projektu

14. WROCK FOR FREEDOM

Festiwal Wrock for Freedom to koncerty muzyki rozrywkowej realizowane w formie multimedialnego widowiska. Projekt jest inspirowany ideą kontrkultury, która wyrosła pod skrzydłami m.in. ruchu społecznego skupionego wokół „Solidarności”. Wydarzenie Wrock for Freedom przypomni istotną rolę twórców w wyrażaniu oporu wobec totalitaryzmów. Kreacja widowiska koncertowego, obejmująca m.in. prezentację materiałów archiwalnych, będzie wykonana z wykorzystaniem zasobów archiwalnych z różnych miast, dokumentujących historię oporu antykomunistycznego w całej Polsce. Projekt jest realizowany na terenie zajezdni przy ul. Grabiszyńskiej – miejsca narodzin wrocławskiej „Solidarności”.

Głównymi wydarzeniami projektu są koncerty – widowiska w sierpniu 2015 i sierpniu 2016 r. Dwa nurty festiwalu – rockowy i kultury etno – mają za zadanie poszerzać horyzonty muzyczne publiczności oraz zachęcać do aktywnego uczestnictwa w imprezie, godząc różnorodne klimaty muzyczne.

Wrock for Freedom jest okazją do współpracy z innymi miastami – do jego realizacji zostaną zaproszeni wykonawcy z całej Polski, a także z zagranicy. Projekt w edycjach 2015 – 2016 realizowany będzie we współpracy z partnerami z całej Polski. Organizatorzy zamierzają nawiązać partnerstwo w szczególności z Europejskim Centrum Solidarności, Europejską Siecią Pamięć i Solidarność oraz innymi licznymi partnerami.

Celem projektu jest uzupełnienie oferty programowej ESK 2016 o komponent związany z promocją najnowszej historii Polski i Wrocławia. Wydarzenie powiązane jest z innymi punktami obchodów ESK 2016, tj. z otwarciem Centrum Historii Zajezdnia – nowoczesnego centrum wystaw i wydarzeń kulturalnych związanych z upowszechnianiem historii Wrocławia.

Festiwal Wrock for Freedom jest realizowany cyklicznie od 2006 r. i będzie kontynuowany w kolejnych latach po 2016 r. Umieszczenie projektu w programie ESK pozwoli na wzmocnienie marki projektu i jego rozwiniętą kontynuację.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	572 434	917 816	0	1 490 250
2. KOSZTY TECHNICZNE	330 603	380 653	0	711 256
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	374 293	424 201	0	798 494
KOSZTY PW ESK 2016	1 277 330	1 722 670	0	3 000 000
Termin	Działanie			
2015-01	podpisanie umowy organizatora z gwiazdą koncertu			
2015-02 do 2015-03	dalszy ciąg prac przygotowawczych, konsultacje z pozostałymi gwiazdami, podpisanie umów			
2015-03	konferencja prasowa, na której zostaje ogłoszona gwiazda koncertu 2015			
2015-05	konferencja prasowa i ogłoszenie gwiazdy koncertu w roku 2016			
2015-03 do 2015-08	działania informacyjne			
2015-08	bezpośrednie przygotowanie koncertu. Koncert			
2015-09	zamknięcie zobowiązań finansowych, podsumowanie projektu			
2015-12 do 2016-01	prace przygotowawcze, wstępne konsultacje z gwiazdą koncertu			
2016-01	publikacja ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy na organizację koncertu, wybór oferenta. Podpisanie umowy z organizatorem koncertu			
2016-01	podpisanie umowy organizatora z gwiazdą koncertu			
2016-02 do 2016-03	dalszy ciąg prac przygotowawczych, konsultacje z pozostałymi gwiazdami, podpisanie umów			
2016-03	konferencja prasowa, na której zostaną ogłoszone pozostałe gwiazdy koncertu i informacja o terminie rozpoczęcia sprzedaży biletów			
2016-03 do 2016-08	działania informacyjne			
2016-08	bezpośrednie przygotowanie koncertu. Koncert.			
2016-09	rozliczenie i ewaluacja projektu			

15. PRZEGLĄD PIOSENKI AKTORSKIEJ – EDYCJA SPECJALNA

Przeгляд Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu to unikatowe wydarzenie w skali kraju i najstarszy festiwal aktorskiej interpretacji piosenki. Podczas ESK 2016 przygotowana zostanie specjalna edycja tego festiwalu, która realizowana będzie nie tylko jak dotychczas w salach teatralnych i studiach, lecz również w otwartej przestrzeni miasta – na wrocławskim Rynku oraz terenach przyległych do Hali Stulecia. Część koncertów dla szerokiej publiczności odbędzie się w maju 2016.

Formuła przeglądu zostanie znacznie poszerzona – z okazji ESK zostaną przygotowane specjalne monograficzne koncerty najwybitniejszych polskich i europejskich autorów, a do udziału w całym przedsięwzięciu zostaną zaproszeni najlepsi aranżerzy, reżyserzy i wykonawcy. Wymiaru europejskiego, którym ten festiwal na trwałe wpisał się w świadomość odbiorców w całej Polsce, dopełnią koncerty artystów obcojęzycznych, mistrzów gatunku.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	0	2 252 000	0	2 252 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	0	490 000	0	490 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	0	258 000	0	258 000
KOSZTY PW ESK 2016	0	3 000 000	0	3 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-03	dookreślenie merytorycznych aspektów projektu; skompletowanie wstępnej listy artystów oraz uczestników biorących udział w projekcie; powołanie zespołu realizującego projekt i planu wykonawczego; przygotowanie materiałów merytorycznych; przygotowanie planów: zasobów, produkcji projektu oraz dokładnego planu wydatków			
2015-04 do 2015-06	sporządzenie planu działań informacyjnych projektu oraz planu kontaktów z mediami; rozpoczęcie działań informacyjnych; wysłanie pism do patronów medialnych i instytucjonalnych; formalno-prawne usankcjonowanie współpracy z partnerami projektu z całego świata			
2015-07 do 2015-09	ostateczne zamknięcie listy uczestników projektu oraz zamknięcie programu merytorycznego i sporządzenie planu wydarzeń projektu; prace organizacyjne; podpisanie umów z producentami specjalnej edycji			
2015-10 do 2015-12	stworzenie planu logistyki projektu oraz rezerwacja noclegów i transportu dla uczestników; zamówienie odpowiedniego sprzętu potrzebnego do realizacji projektów; rezerwacja pomieszczeń; rozpoczęcie produkcji wydarzenia			
2016-01 do 2016-02	kontynuacja produkcji; prace nad sprawną realizacją formalno-prawnej strony projektu (umowy, wizy, pozwolenia); intensywne działania informacyjne (w tym przygotowanie materiałów)			
2016-03 do 2016-04	intensywna produkcja wydarzenia - realizacja specjalnej edycji Przeglądu Piosenki Aktorskiej.			
2016-05	rozliczenie i ewaluacja projektu			

16. JAZZ NAD ODRĄ – WYDANIE SPECJALNE

Jazz Nad Odrą to jeden z najważniejszych, największych i najstarszych festiwali jazzowych w Polsce i w Europie. Festiwal to z jednej strony koncerty największych polskich, europejskich i światowych gwiazd jazzu. Z drugiej strony od pierwszej edycji „Jazzu nad Odrą” w 1964 roku, znaczącą częścią festiwalu był konkurs, podczas którego swoją twórczość prezentowali młodzi, często debiutujący muzycy i który wyłonił tak wielkie indywidualności polskiej sceny jazzowej jak: Ewa Bem, Włodzimierz Nahorny, Piotr Baron,

Andrzej Zaucha i wielu innych. Koncerty festiwalowe odbywały się w wielu prestiżowych salach Wrocławia: Filharmonii, Studio PR, Teatrze Polskim, Teatrze Współczesnym, Operze, Synagodze pod Białym Bocianem i Hali Stulecia. Na przestrzeni lat Jazz nad Odrą stał się muzyczną wizytówką miasta.

Rezultat realizacji projektu nastawiony jest na propagowanie muzyki jazzowej wśród mieszkańców Wrocławia oraz Dolnego Śląska, podtrzymanie wizerunku miasta, jako mocnego ośrodka propagującego muzykę jazzową i promowanie młodych artystów, a także wymiana doświadczeń z artystami z zagranicy.

Wymiar ogólnopolski i międzynarodowy to rzesze fanów - wielbicieli jazzu z Polski i zagranicy, a także artyści z całego świata zapraszani na Festiwal.

Projekt odbywa się cyklicznie od 1964 roku i ma perspektywę dalszej wieloletniej realizacji.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	620 000	1 100 000	0	1 720 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	315 000	530 000	0	845 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	194 000	241 000	0	435 000
KOSZTY PW ESK 2016	1 129 000	1 871 000	0	3 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-05	prace koncepcyjne Rady Artystyczno-Programowej Festiwalu. Negocjacje kontraktów z artystami. Zadania organizacyjno-techniczne (rezerwacja hoteli, przygotowanie listy potencjalnych miejsc realizacji projektu)			
2015-05	konferencja prasowa (ogłoszenie programu i wykonawców JnO 2016)			
2015-06 do 2015-11	opracowywanie regulaminów konkursów organizowanych w ramach Festiwalu. Realizacja założeń programowych.			
2015-11	konkurs na plakat oraz przygotowanie wystawy plakatów zgłoszonych na konkurs			
2015-12	posiedzenie Rady Artystyczno-Programowej - przedstawienie przygotowań do 52 Jazz nad Odrą Festival			
od 2016-01	rozpoczęcie działań informacyjnych			
2016-03	zadania organizacyjno-techniczne (rezerwacja biletów, zapewnienie sprzętu, przygotowanie sal);			
2016-04	realizacja 52 Jazz nad Odrą Festival			
2016-05	rozliczenie i ewaluacja projektu			

17. THANKS JIMI FESTIVAL – EDYCJA SPECJALNA

Coroczne święto gitary na wrocławskim rynku to przede wszystkim okazja do wspólnego grania, spotkań, wymiany doświadczeń, a przy okazji do pobicia nowego rekordu Guinnessa. Gitarowy rekord to inicjatywa Leszka Cichońskiego i zaprzyjaźnionych wrocławian, którzy co roku starają się zebrać jak największą liczbę zapalonych gitarzystów wszelkiego stylu i doświadczenia, aby zagrać piosenkę „Hey Joe”. Gitarowy Rekord odbywa się na wrocławskim rynku 1 maja. Imprezę uświetniają występy profesjonalnych gitarzystów i znanych zespołów. Co roku do Wrocławia zjeżdżają gitarzyści z kraju i zagranicy, którzy od

rana rejestrują się na Rynku, ćwiczą, stroją instrumenty i przygotowują się do wspólnego zagrania piosenki Hendriksa.

W 2016 roku bliźniacza stolica Donostia San Sebastián zaproszona zostanie do wspólnego bicia rekordu Guinnessa, co umożliwi połączenie poprzez telemost i wielkie ekrany na wrocławskim rynku. Wydarzenie będzie transmitowane na żywo w internecie.

Trwałym rezultatem, jaki ma zostać osiągnięty poprzez realizację projektu, jest promowanie muzyki gitarowej wśród mieszkańców i turystów – zachęcanie zarówno do biernego, jak i czynnego uczestnictwa w tego typu wydarzeniach poprzez dołączenie do osób grających w tym dniu na Rynku wrocławskim.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	702 500	1 387 500	0	2 090 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	10 000	590 000	0	600 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	102 500	207 500	0	310 000
KOSZTY PW ESK 2016	815 000	2 185 000	0	3 000 000
Termin	Działanie			
2015-02 do 2015-03	wybór artystów, negocjacje wysokości honorariów oraz ustalenie umów			
2015-04 do 2015-05	zatwierdzenie ostatecznego programu wydarzenia w 2016 roku			
2015-06 do 2016-04	przygotowanie i kolportaż materiałów informacyjnych (plakatów, ulotek) realizacja i emisja filmu reklamowego, przygotowanie strony internetowej, informacja w mediach ogólnopolskich i międzynarodowych (radio, telewizja)			
2016-05 do 2016-05	próba pobicia Gitarowego Rekordu Guinnessa oraz koncerty towarzyszące			
2016-05 do 2016-06	podsumowanie wyników, przygotowanie i opublikowanie listy uczestników bicia rekordu, zamknięcie zobowiązań finansowych			
2016-06	rozliczenie i ewaluacja projektu			

18. BRAVE FESTIWAL – PRZECIW WYPĘDZENIOM Z KULTURY – EDYCJA SPECJALNA

Brave Festival w ramach ESK 2016 stanowić będzie wyjątkową edycję festiwalu, którego idea wpisuje się w walkę przeciw wykluczeniom. Brave to festiwal ludzi odważnych, ludzi, którzy postanowili opowiedzieć o swojej kulturowej tożsamości. Wyrazić pieśnią, skąd pochodzą, jakie są ich wartości, jaka jest ich tradycja i duchowość. Zgodnie z założeniami jest to projekt przeciwko wypędzaniu ludzi z ich własnej kultury, z ich wrażliwości; festiwal o świecie, który umiera, odchodzi i zginie, jeśli nie zrobimy czegoś, aby ten proces powstrzymać. Festiwal ludzi, którzy nie godzą się na wzorce lansowane przez kulturę masową, szukają najgłębszych z możliwych źródeł inspiracji – inspiracji wewnętrznej, i nie obawiają się pogłębiania swojej wrażliwości. Bohaterami są prawdziwi ekologowie kultury – ludzie, dzięki którym może przetrwać wiele marginalizowanych i zapomnianych społeczności.

W tej wyjątkowej edycji roku 2016 przygotowany zostanie dodatkowy program pod hasłem Brave Kids, którego celem jest integracja społeczna i artystyczna zespołów dziecięcych i młodzieżowych, w tym pochodzących ze środowisk ubogich oraz z miejsc dotkniętych klęskami żywiołowymi i konfliktami społeczno-politycznymi. Poprzez Brave Kids ukazana zostanie różnorodność kultury światowej, promując tym samym postawy zrozumienia i otwartości wobec drugiego człowieka.

Adresatami festiwalu są osoby, którym nieobojętna pozostaje tożsamość kulturowa, rozumiana jako podstawowa wartość człowieka – nie tylko osoby o ukształtowanym doświadczeniu, znawcy, ale przede wszystkim młodzi, dorastający Europejczycy widzący w lustrze sztuki spoza Europy swe własne korzenie czy raczej konieczność osobowego „zakorzenienia się w kulturze”, które przekracza swym wymiarem wszelki nacjonalizm.

Specjalna edycja festiwalu w roku 2016 pozwoli zwiększyć europejski zakres jego oddziaływania i wprowadzić tę inicjatywę do jeszcze szerszej świadomości uczestników kultury oraz zrównoważyć działania tych, którzy w kulturze chcą widzieć wyłącznie strefę silnych, popularnych trendów, podkreślając podstawową wartość kultury – różnorodność.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY PLANOWANE
1. WYNAGRODZENIA	111 000	1 382 000	0	1 493 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	60 000	1 628 500	0	1 688 500
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	103 000	715 500	0	818 500
KOSZTY PW ESK 2016	274 000	3 726 000	0	4 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-03	założenia merytoryczne projektu; skompletowanie wstępnej listy artystów oraz uczestników biorących udział w projekcie; powołanie zespołu realizującego projekt, stworzenie planu wykonawczego; przygotowanie materiałów merytorycznych; przygotowanie planów: zasobów, produkcji projektu oraz dokładnego planu wydatków			
2015-04 do 2015-06	sporządzenie planu komunikacji projektu oraz planu kontaktów z mediami; rozpoczęcie działań komunikacyjnych. formalno-prawne usankcjonowanie współpracy z partnerami projektu z całego świata			
2015-07 do 2015-09	ostateczne zamknięcie listy uczestników projektu oraz zamknięcie planu wydarzeń projektu			
2015-10 do 2015-12	stworzenie planu logistyki projektu oraz rezerwacja noclegów i transportu dla uczestników; zamówienie odpowiedniego sprzętu potrzebnego do realizacji projektów; rezerwacja pomieszczeń			
2016-01 do 2016-02	prace nad realizacją formalno-prawnej strony projektu (umowy, wizy, pozwolenia); intensywne działania informacyjne (w tym, przygotowanie materiałów)			
2016-03 do 2016-04	produkcja wydarzenia; przyjazd do Wrocławia pierwszych grup artystycznych.			
2016-06 do 2016-08	specjalna edycja Brave 2016			
2016-09 do 2016-10	podsumowanie projektu			
2016-11 do 2016-12	rozliczenie i ewaluacja projektu			

19. PROJEKTY EDUKACYJNE

Ideą programu jest aktywny udział mieszkańców Wrocławia w inicjatywach skupionych wokół dwóch podstawowych projektów – „Młodzi obywatele kultury” i „Szkoła w mieście”, które stanowią wymierny przykład realizacji „Strategii rozwoju kapitału społecznego”. Projekty proponowane do realizacji stanowiąc mogą dla innych polskich miast unikatowy model realizacji edukacji kulturalnej na styku placówki oświatowe a instytucje kultury, organizacje pozarządowe, placówki naukowe (w tym spółki biznesowe).

Adresatami projektu są dzieci i młodzież z Wrocławia oraz Dolnego Śląska.

Młodzi Obywatele Kultury

Głównym celem tego projektu jest wyzwolenie w młodych ludziach wewnętrznej potrzeby aktywnego uczestnictwa w kulturze. Wieloletnie działania na wszystkich szczeblach edukacji mają przygotować uczniów do odbioru kultury i jednocześnie zachęcać do kreatywnego w niej uczestnictwa. Proponowane działania będą miały charakter nowatorski, obejmujący wspólne poszukiwanie właściwych narzędzi i współpracę z uczelniami artystycznymi i artystami. W szeroko pojętych zagadnieniach kulturalnych nie zabraknie wątków z filozofii, etyki czy też teorii kultury. Projekt ma za zadanie przygotowanie i systemowe wsparcie pedagogów pracujących z młodzieżą. Nauczyciele podejmujący się tego zadania będą przygotowywani w ramach specjalistycznych warsztatów prowadzonych przez pracowników naukowych i artystów.

Szkoła w mieście

To pomysł na poprawę jakości kształcenia dzieci i młodzieży oraz podniesienie atrakcyjności zajęć poprzez organizowanie lekcji w nieoczywistych dotąd miejscach: na wyższych uczelniach, w muzeach, teatrach, domach kultury, stowarzyszeniach i organizacjach pozarządowych, w Humanitarium i wielu innych. Zważywszy, że pod czas zajęć będzie realizowana obowiązująca podstawa programowa w nowej i atrakcyjnej formie, warunkiem realizacji przez szkołę programu jest wspólne wypracowanie i przyjęcie proponowanych przez partnerskie instytucje kultury standardów uczestnictwa w zajęciach wpisanych w program szkolny.

Na przestrzeni lat 2015 – 2016 planuje się rozwijać oba projekty i poszerzać je o nowe komponenty, w tym bardzo ważny wymiar międzynarodowy (współpraca młodzieży z Wrocławia i San Sebastian).

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	933 000	1 443 000	0	2 376 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	520 000	865 000	0	1 385 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	596 000	628 000	15 000	1 239 000
KOSZTY PW ESK 2016	2 049 000	2 936 000	15 000	5 000 000
Termin	Działanie			

2015-01 do 2015-06	przygotowanie projektu: określenie merytorycznych aspektów projektu, wybranie najważniejszych projektów edukacyjnych, które będą się odbywać podczas ESK 2016. Stworzenia meta-programu dla projektów. Przygotowanie porozumień między partnerami (instytucje, NGO itd.) i podpisanie stosownych umów. Powołanie zespołu realizującego projekt i stworzenie planu wykonawczego. Rozpoczęcie działań informacyjnych. Przygotowanie materiałów merytorycznych. Przygotowanie planów: zasobów, produkcji projektu oraz dokładnego planu wydatków
2015-07 do 2015-12	wdrażania projektu: rozpoczęcie intensywnej pracy trenerów z animatorami życia kulturalnego w mieście, na kilku poziomach realizacji projektu. Wypracowanie grupy specjalistów, którzy prowadzić będą intensywne działania w różnych częściach miasta. Przygotowanie materiałów informacyjnych. Przygotowanie kampanii edukacyjnych. Realizacja konkretnych projektów edukacyjnych w cyklu rocznym, m.in: Szkołą w mieście, Młodzi obywatele kultury
2016-01 do 2016-12	kulminacja wdrażania projektu: intensywne działania w mieście na wielu poziomach. Realizacja programów całorocznych oraz działań punktowych
2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu

20. 7 CUDÓW DOLNEGO ŚLĄSKA

7 Cudów Dolnego Śląska to multimedialna, edukacyjna wystawa prezentująca największe skarby dziedzictwa regionu, będące również ważnymi obiektami polskiego dziedzictwa kulturowego. Skomplikowana historia Dolnego Śląska sprawia, że w całym regionie zachowały się ślady wielu tradycji kulturowych. Przyznanie tytułu ESK 2016 jest dla Wrocławia okazją do przypomnienia o wielowiekowym dziedzictwie. Służyć ma temu zgromadzenie i udostępnienie wyjątkowo ważnych obiektów kultury, których znaczenie ma wymiar historyczny, kulturowy i społeczny. Wśród nich znajdują się m.in. rękopis *Pana Tadeusza Adama Mickiewicza*, historyczny zapis pierwszego zdania w języku polskim w *Księżce Henrykowskiej*, pierwszy polski druk modlitwy *Ojciec Nasz* czy też najstarszy na ziemiach polskich wizerunek Matki Boskiej – *Madonna Krzeszowska*.

Projekt odpowiada na potrzebę prezentacji – przy okazji ESK Wrocław 2016 – dziedzictwa kulturowego regionu oraz jego wielokulturowej przeszłości. Celem jest promocja dolnośląskiego dziedzictwa kulturowego oraz wzmocnienie postrzegania Wrocławia i Dolnego Śląska, jako miejsc o znacznej liczbie atrakcyjnych i wartościowych produktów turystycznych.

Rezultatem podjętych działań będzie ekspozycja udostępniona zwiedzającym przez sześć miesięcy w 2016 r. Z propozycji skorzysta min. 20 tys. zwiedzających. Trwałym rezultatem projektu będzie album przedstawiający przedmioty prezentowane w ramach okolicznościowej wystawy oraz otwarcie specjalnej trasy turystycznej na terenie Dolnego Śląska.

Zrealizowany projekt zostanie udokumentowany i udostępniony w wersji cyfrowej w Internecie.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	535 400	121 000	0	656 400

2. KOSZTY TECHNICZNE	20 000	225 000	0	245 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	364 610	733 990	0	1 098 600
KOSZTY PW ESK 2016	920 010	1 079 990	0	2 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-06	powołanie zespołu realizatorów wystawy; podpisanie stosownych umów (również z partnerami projektu); ostateczny wybór obiektów; kwerendy archiwalne; finałowa produkcja pierwszych materiałów audiowizualnych potrzebnych w działaniach informacyjnych			
2015-07 do 2015-12	produkcja materiałów i multimedii; opracowanie programu edukacyjnego; stworzenie projektu technicznego; opracowanie materiałów informacyjnych			
2016-01 do 2016-05	produkcja scenografii i prace techniczne związane z jej powstaniem			
2016-01 do 2016-06	ekspozycja			
2016-10 do 2016-11	rozliczenie i ewaluacja projektu			

21. KOŚCIÓŁ: PIĘKNO I KICZ

Kościół rzymskokatolicki odgrywa olbrzymią rolę w życiu politycznym, duchowym i estetycznym polskiego społeczeństwa. Choć obecnie obserwuje się w Polsce osłabienie kulturotwórczej roli religii, to nadal tworzy ona i upowszechnia wzorce estetyczne dla dużej części mieszkańców naszego kraju, regionu i miasta.

Współczesne oddziaływanie estetyki kościelnej ocenia się krytycznie, a nawet zdecydowanie negatywnie. Przedmiotem tych ostatnich opinii jest zwłaszcza poziom estetyczny powstających budowli sakralnych, wystrój ich wnętrz oraz wartość muzyczna i literacka śpiewanych pieśni. Ideą programu jest artystyczna i – z całym bagażem znaczeniowym tego słowa – krytyczna refleksja nad wymienionymi sferami współczesnej sztuki kościelnej oraz symboliką wartości estetycznych, przekazywanych przez najnowsze dzieła religijne. Ma to być także narzędzie zmniejszania dystansu między obowiązującą obecnie estetyką kościelną, a sztuką współczesną. Projekt powinien wpłynąć na ograniczenie powszechnego zjawiska kiczu religijnego. Ma stać się również instrumentem szukania odpowiedzi na szybko zmieniające się potrzeby społeczne w zakresie recepcji i udziału w sztuce sakralnej, a także kontaktu ze sztuką w ogóle oraz pozwolić uczestnikom życia religijnego na uczestnictwo w wyimaginowanej przestrzeni zaprojektowanej przez artystów.

Program wydarzeń w ramach projektu obejmować będzie otwarcie przestrzeni kościelnych i miejskich na nowoczesne poszukiwania artystyczne i naukowe motywowane potrzebami religijnymi – koncerty, debaty, instalacje, publiczne spory artystów, akademików i przedstawicieli wielu kościołów i innych związków wyznaniowych. Będzie to miało szczególny wymiar w roku ważnych wydarzeń związanych z polskim kościołem, takich jak Światowe Dni Młodzieży z wizytą papieża Franciszka w Polsce, 50-lecie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich, czy 1050 rocznica chrztu Polski.

Projekt Kościół: piękno i kicz zrealizowany zostanie we współpracy z innymi kościołami chrześcijańskimi oraz gminą żydowską i muzułmańską. W 2016 roku planuje

się również kontynuację corocznych festiwali kultury żydowskiej i muzułmańskiej.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	146 500	1 318 500	0	1 465 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	104 000	936 000	0	1 040 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	49 500	430 500	15 000	495 000
KOSZT PW ESK 2016	300 000	2 685 000	15 000	3 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-06	prace przygotowawcze, w tym: przygotowanie szczegółowego programu, powołanie zespołu realizującego projekt i stworzenie planu wykonawczego, przygotowanie materiałów merytorycznych			
2015-07 do 2015-12	organizacja i rozpoczęcie działań informacyjnych			
2016-01 do 2016-12	realizacja programu Kościół: Piękno i kicz - program muzyczny, program sztuk wizualnych; architektura, literatura			
2016-12 do 2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu			

22. LWÓW – WROCŁAW

Związek Wrocławia i Lwowa jest szczególny, bowiem wiąże się nierozdzielnie z dramatyczną historią XX wieku. Przed drugą wojną światową Lwów stanowił jeden z najważniejszych ośrodków intelektualnych, artystycznych i kulturalnych Rzeczypospolitej. W 1945 roku ustalone zostały nowe granice Polski, zakładające znaczne ich przesunięcie ze wschodu na zachód, w wyniku czego Lwów znalazł się poza granicami kraju. Zmiana ta wiązała się z przemieszczeniem ludności, czego efektem było pojawienie się, już nie w niemieckim Breslau, ale w polskim Wrocławiu, znacznej ilości przybyszów zza wschodniej granicy, w tym lwowskich profesorów, prawników, artystów i lekarzy. W taki oto sposób intelektualne dziedzictwo Lwowa, swoiste *genius loci* miasta, zakorzeniło się w stolicy Dolnego Śląska.

Współpraca obu miast zostanie zrealizowana poprzez miesiąc kultury Lwowa we Wrocławiu w 2016 roku. W jego rezultacie uda się osiągnąć podstawowe cele projektu:

- przedstawienie w Polsce współczesnej kultury Lwowa, nowoczesnych praktyk kulturowych i artystycznych,
- wspieranie lokalnej społeczności twórców i animatorów kultury ze Lwowa i okolic poprzez włączanie w program Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku,
- umożliwienie rozwoju organizacji pozarządowych, ośrodków twórczych oraz instytucji kultury działających we Lwowie,
- przedstawianie i powielanie dobrych praktyk współdziałania w obszarze kultury,
- budowanie platformy wymiany doświadczeń pomiędzy polskimi i ukraińskimi twórcami kultury.

Wrocław, zapraszając do programu Europejskiej Stolicy Kultury miasto Lwów, proponuje jedyny w swoim rodzaju program pilotażowy, który zachęci do nawiązywania trwałego partnerstwa z państwami trzecimi w ramach obchodów ESK.

Projekt zakłada tworzenie kultury wspólnie oraz partycypacyjnie. Powodzenie projektu potwierdzi, że stała i wieloletnia współpraca oraz wymiana kulturalna dwóch różnych miast jest możliwa, cenna oraz budująca, a kultura tworzy wartości ponad granicami.

Bezpośrednimi adresatami projektu są artyści, animatorzy kultury, menadżerowie kultury, urzędnicy odpowiedzialni za kulturę zarówno z Polski, jak i Ukrainy. Ponadto, projekt kierowany będzie do osób reprezentujących bardzo różne grupy wiekowe, status społeczny i pochodzenie. Ważne jest, aby wyjątkowe wartości, jakie niesie projekt trafiły do szerokiego grona odbiorców.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	2 120 000	2 785 000	0	4 905 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	320 000	670 000	0	990 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	360 000	725 000	20 000	1 105 000
KOSZTY PW ESK 2016	2 800 000	4 180 000	20 000	7 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-03	określenie merytorycznych założeń projektu; wizyty robocze we Lwowie oraz partnerów ze Lwowa we Wrocławiu; dopracowanie porozumień z partnerami z Lwowa i podpisanie umów; skompletowanie listy artystów oraz uczestników biorących udział w projekcie; powołanie zespołu realizującego projekt; opracowanie planu wykonawczego, zarówno po stronie Wrocławia, jak i we Lwowie; przygotowanie materiałów merytorycznych			
2015-04 do 2015-06	przygotowanie planów: zasobów, produkcji projektu oraz dokładnego planu wydatków			
2015-07 do 2015-12	rozpoczęcie rezydencji przez artystów z Ukrainy we Wrocławiu; wspólne działania we Lwowie w ramach takich wydarzeń jak: Tydzień Sztuki Aktualnej, Dni Sztuki Performance. Intensywne działania w ramach platformy wymiany doświadczeń i koprodukcji wydarzeń kulturalnych			
2015-07 do 2015-09	przygotowanie planu komunikacji projektu oraz planu kontaktu z mediami; rozpoczęcie działań komunikacyjnych; opracowanie planu logistycznego projektu; zamówienie odpowiedniego sprzętu potrzebnego do realizacji projektów; rezerwacja pomieszczeń			
2015-07 do 2015-10	prace nad realizacją formalno-prawnej strony projektu (umowy, wizy, pozwolenia); intensywne działania informacyjne			
2015-11 do 2015-12	ostateczne dookreślenie wszelkich działań w ramach projektu w 2016 roku; intensyfikowanie prac produkcyjnych			
2016-01 do 2016-02	przygotowanie sezonu Lwowa we Wrocławiu; intensywne działania produkcyjne			
2016-03 do 2016-04	kulminacja działań artystycznych; realizacja we Wrocławiu sezonu Lwowa			
2016-05 do 2016-06	kolejny etap wspólnych działań w ramach projektu kuratora performance Chrisa Baldwina - udział w półmetku ESK			
2016-07 do 2016-12	kontynuacja działań w ramach platformy wymiany doświadczeń we Lwowie i Wrocławiu			
2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu			

23. EUROPEJSKI KONGRES MEDIÓW

W roku 2016 Wrocław, jako Europejska Stolica Kultury zainicjuje dyskusję o wszystkich współczesnych mediach (publicznych i komercyjnych, tradycyjnych i nowych), ich stosunku do kultury oraz zobowiązaniach wobec niej. Przypomni także, że to media odpowiadają w sposób istotny za tworzenie kultury oraz formowanie jej uczestników. Media kształtują zbiorowe wyobrażenia oraz określają i stymulują aspiracje społeczne. Budują także więzi międzyludzkie. W dobie pogłębiającego się kryzysu Unii Europejskiej od jakości informacji zależeć będzie świadomość społeczna, poczucie wspólnej tożsamości Europejczyków oraz poziom zrozumienia wyzwań współczesności, również w zakresie konieczności integracji europejskiej. Zatem kryzys gospodarczy każe na nowo zdefiniować rolę IV władzy.

Europejski Kongres Mediów – poprzez swoje osiągnięcia oraz dzięki zaproponowanemu, jako temat wiodący określeniu nowej roli mediów oraz ich powinności wobec kultury – ma szansę w sposób znaczący oddziaływać na funkcjonowanie mediów w Europie. Jednocześnie obecność przedstawicieli najważniejszych organizacji i spółek medialnych (telewizja, Internet, radio, prasa) sprawi, że Kongres stanie się wehikułem promocji osiągnięć Wrocławia, jako Europejskiej Stolicy Kultury.

W trakcie EKM dojdzie do konfrontacji punktów widzenia nadawców, producentów, dystrybutorów, polityków oraz odbiorców. Ich współpraca ma na celu zredefiniowanie roli mediów w nowych uwarunkowaniach europejskich, zaakcentowanie pozycji mediów wobec kultury oraz przypomnienie o kulturotwórczej roli przekazów medialnych. Rezultatem EKM ma być również wskazanie pożądanego kierunku rozwoju przemysłu medialnego oraz zdefiniowanie zagrożeń i sposobów ich przezwyciężenia.

Jednocześnie dla przedstawicieli rządów i instytucji Kongres jest szansą rozpoznania podstawowych problemów europejskiej branży medialnej oraz pracy nad koniecznymi rozwiązaniami prawnymi i biznesowymi.

EKM powinien również nosić znamiona wydarzenia branżowego, tzn. być dla przedstawicieli wszelkich mediów europejskich okazją do spotkania oraz przekazania wiedzy i doświadczenia, a także pretekstem do dyskusji o szansach współdziałania. Europejski Kongres Mediów koncentrować się będzie na następujących zagadnieniach:

- media a kultura oraz media w kulturze,
- media jako narzędzie europejskiej integracji oraz klucz do utrwalenia poczucia wspólnotowości (spoiwo Europy),
- samodzielne określenie wyzwania – nowa/stara rola mediów, odpowiedzialność IV władzy,
- Europa vs. reszta świata, np. czy branża medialna powinna być jednym z obszarów transatlantyckiego partnerstwa w handlu i inwestycjach,
- określenie perspektywy rozwoju europejskiej branży medialnej.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	50 000	728 000	0	778 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	200 000	1 865 000	0	2 065 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	145 000	512 000	0	657 000
KOSZTY PW ESK 2016	395 000	3 105 000	0	3 500 000

Termin	Działanie
2015-01 do 2015-05	prace koncepcyjne nad wydarzeniami towarzyszącymi EKM, konsultacje z instytucjami zaangażowanymi w organizację kongresu
2015-05 do 2015-09	rekrutacja wolontariuszy
2015-09 do 2015-12	opracowanie strategii komunikacji EKM
2016-01 do 2016-04	prace bezpośrednio poprzedzające organizację EKM, przygotowanie materiałów prasowych, finalna realizacja strategii komunikacji EKM
2016-04 do 2016-05	organizacja EKM
2016-06	rozliczenie i ewaluacja projektu

24. FILM 3D „WROCŁAW PRZEDWOJENNY”

Tematem zrealizowanego w technologii 3D filmu krótkometrażowego jest rekonstrukcja jednego dnia z życia przedwojennego Wrocławia. Przybliży on widzom miasto, jego architekturę i plan urbanistyczny sprzed wojennej pożogi, która przyniosła zniszczenie blisko 70% budynków w mieście. Przywróci do życia charakterystyczne postaci tego okresu, odwzorowując w ten sposób niepowtarzalny klimat miejsca, w którym przenikają się rozmaite tradycje kulturowe. Odtworzy także realia epoki poprzez pieczołowicie przedstawione stroje, samochody, środki transportu publicznego, wystrój wnętrz oraz przejawiającego się w życiu miasta ducha tamtych czasów. Przede wszystkim jednak potwierdzi wyjątkowość Wrocławia, jako miasta, które potrafi czerpać ze swojej wielokulturowej tradycji i w którym historia bardzo wyraźnie odcisnęła swoje piętno.

Za projektem przemawia spodziewana atrakcyjność filmu w technologii 3D, łatwość jego dystrybucji oraz potencjalna możliwość dystrybucji europejskiej w sieci kin Europa Cinemas, a także spodziewane zainteresowanie filmem ze strony tzw. breslauerów z Niemiec, Austrii, Czech i USA. W wymiarze globalnym film służyć będzie, jako materiał promocyjny ESK 2016 oraz samego miasta Wrocławia, również po roku 2016 roku. W wymiarze lokalnym może natomiast stać się istotnym elementem budowania i wzmacniania tożsamości nowych wrocławian – potomków powojennych osiedleńców oraz osób, które związały z miastem swoje losy w ciągu ostatnich dwóch dekad. Może również stać się elementem stałej ekspozycji, na zasadzie współczesnej *Panoramy Racławickiej*.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	1 000 000	1 555 000	0	2 555 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	400 000	580 000	0	980 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	100 000	365 000	0	465 000
KOSZTY PW ESK 2016	1 500 000	2 500 000	0	4 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-03	prace przygotowawcze i prace koncepcyjne; pozyskanie koproducentów; konkurs ofert studiów animacyjnych w Polsce i Europie.			
2015-04 do 2016-05	proces animacji realizowany przez studio wyłonione w drodze konkursu			

2016-05 do 2016-10	udźwiękowanie i postprodukcja
2016-11	premiera filmu – stała ekspozycja we Wrocławiu
2016-12	rozliczenie i ewaluacja projektu

25. KONCERTY MEGAGWIAZD

W pewnym symbolicznym i ważnym momencie w historii swojego kulturalnego rozwoju, miasto chcące piastować tytuł Stolicy Europejskiej Kultury i pretendujące do pierwszej ligi miejskich metropolii, nie może pominąć tak ważnego aspektu życia kulturalnego, jakim jest organizacja znaczących, jak również masowych koncertów dla dużej liczby odbiorców. Obecnie koncerty najwybitniejszych i najbardziej rozpoznawalnych gwiazd muzyki urastają do rangi dzieł sztuki, głównie ze względu na oprawę multimedialną i wartość twórczą, którą oferują. Takich wydarzeń nie może zabraknąć również we Wrocławiu w 2016 roku, zwłaszcza, że miasto posiada niezbędną do organizacji infrastrukturę: Narodowe Forum Muzyki i Stadion Miejski. Koncerty, organizowane we Wrocławiu będą miały wyjątkowy, niepowtarzalny charakter, a zaproszeni do współpracy artyści reprezentować będą światową ligę. To właśnie organizacja ważnych koncertów definiuje znaczące miasta na mapie kulturalnej Europy, a jakość gwiazd je odwiedzających odpowiada, jakości oferty kulturalnej nie tylko miasta, ale i całego kraju. Takie wydarzenia to prestiż.

W latach 2015-2016 NFM będzie gościł wielkie nazwiska sceny muzycznej: śpiewaków, instrumentalistów, światowej sławy dyrygentów oraz najznakomitsze orkiestry symfoniczne.

W tym szczególnym dla Wrocławia roku publiczność będzie mogła usłyszeć podczas wyjątkowych i niepowtarzalnych koncertów m.in. wybitnych śpiewaków: Juan Diego Floreza, czy Mariusza Kwietnia, Wiener Philharmoniker pod dyрекcją Semyona Bychkova , Berliner Philharmoniker pod dyрекcją Simona Rattle'a, Budapest Festival Orchestra pod dyрекcją Ivana Fischera oraz Basel Chamber Orchestra wraz z pianistką Hélène Grimaud. Zapowiedzią tego bogatego gwiazdzbioru muzycznego będzie koncert w 2015 roku Israel Philharmonic pod dyрекcją Zubin Mehta.

Koncerty, o których mowa, nie będą zwykłymi wydarzeniami nastawionymi na jednorazowy sukces, ponieważ tworzone będą z udziałem mieszkańców oraz odwiedzających Wrocław turystów, jednocząc ich we wspólnotę. Wrocławianie oraz mieszkańcy regiony Dolnego Śląska od wielu lat dopominają się o to, aby w stolicy regionu organizować znaczące wydarzenia, które skłonią ich oraz najbliższych sąsiadów z zagranicy, do aktywnego w nich udziału. Pragną chwalić się marką kraju, który z sukcesami ściąga wybitnych artystów występujących na dużej scenie i gigantów muzyki organizujących trasy koncertowe w Europie.

Bezpośrednimi adresatami zadania są melomani z terenu całej Europy, ale szczególnie środkowo-wschodniej. Projekt kierowany jest do tych odbiorców kultury, którzy decydują się na kilkudniowe podróże do miast europejskich w ślad za ulubionym artystą. Najczęściej biorą oni również udział w szeregu innych wydarzeń kulturalnych, które dzieją się w mieście przez nich odwiedzanym. Naturalnie adresatami projektu są również mieszkańcy Dolnego Śląska i goście z Polski.

Realizacja projektu zaowocować ma długoletnim trendem i modą (ściągnięcie branży prywatnej, która zapewni samofinansowanie się takich imprez) na organizację dużych koncertów we Wrocławiu.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	650 000	6 083 000	0	6 733 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	120 000	2 250 000	0	2 370 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	209 000	688 000	0	897 000
KOSZTY PW ESK 2016	979 000	9 021 000	0	10 000 000
Termin	Działanie			
2015-03 do 2015-07	rozmowy z menadżerami artystów, ułożenie kalendarza wydarzeń na rok 2016			
2015-07 do 2015-11	podpisanie listów intencyjnych z artystami, rozpoczęcie rozmów z podwykonawcami technicznymi, ułożenie planu produkcji			
2015-11 do 2015-12	zaplanowanie komunikacji poszczególnych wydarzeń, przygotowanie do podpisania umów pod kątem ustawy o zamówieniach publicznych, podpisanie umów z artystami			
2016-01 do 2016-02	negocjacje z podwykonawcami technicznymi, rozstrzygnięcie postępowań na obsługę techniczną, podpisanie umów z zarządcami przestrzeni (stadion, miasto, etc.)			
2016-03	start kampanii informacyjnej			
2016-04 do 2016-10	realizacja założonych planów koncertów; produkcja wydarzeń-koncerty Mega Gwiazd, rejestracja formalna imprez masowych			
2016-11 do 2016-12	rozliczenie i ewaluacja projektu			

26. NIEZWYKŁA HISTORIA WROCŁAWIA

Złożoność historii Wrocławia sprawia, że może być ona opowiadana z różnych perspektyw, prezentujących wydarzenia historyczne w sposób skrajnie odmienny oraz inaczej interpretujących fakty. Ta labilność narracji stwarza niezwykłą pokusę do tego, by spróbować ponowocześnie poigrać z historią Wrocławia i współczesnym wizerunkiem miasta. Znakomicie do tego nadaje się projekt realizacji filmu dokumentalnego.

Świetnie znane prawdy o Wrocławiu należałoby opowiedzieć na nowo, docierając do tych wszystkich, którzy są zamknięci i uodpornieni na banał tradycyjnej narracji. Idealnie byłoby wpisać historię miasta w proces o charakterze ponadnarodowym, dalece wychodzącym poza kontekst lokalny, a nawet europejski. W formie filmu dokumentalnego jest szansa na przedstawienie historii Wrocławia w taki sposób, że będzie chciał jej wysłuchać i ten, kto zdaje się już wszystko o mieście wiedzieć, a także ten, kto usłyszy o nim po raz pierwszy. Co więcej, sama realizacja filmu może być elementem motywowania wrocławian do udziału w działaniach kulturalnych oraz określania swojej tożsamości. Planuje się, bowiem, że jednym z materiałów dokumentalnych wykorzystywanych w filmie będą subiektywne i emocjonalne opowieści mieszkańców miasta, ich wspomnienia, przeżycia, radości i rozczarowania. Z tego względu wśród potencjalnych autorów można wymienić np. Bartka Konopkę, Jolantę Dylewską, Marcela Łozińskiego, Jacka Bławuta, Wojciecha Kasperskiego lub Marcina Koszałkę.

Niestandardowy sposób przedstawienia złożonej historii rozpoznawalnego miasta ma szansę zainteresować widownię międzynarodową. Film adresowany będzie do ogółu odbiorców ze szczególnym uwzględnieniem tradycyjnych widzów filmów dokumentalnych, czyli osób o wyższych aspiracjach, aktywnych, zainteresowanych światem poszukujących pogłębionej wiedzy o wydarzeniach, młodzieży studenckiej i uczestników festiwalu filmowych.

Projekt filmu dokumentalnego, wykorzystującego techniki kolażowe archiwalnych materiałów fotograficznych i wideo, stanowić będzie niezwykłą wizytówkę miasta na długie lata.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	200 000	135 000	0	335 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	100 000	50 500	0	150 500
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	7 000	7 500	0	14 500
KOSZTY PW ESK 2016	307 000	193 000	0	500 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015 -02	wybór ekipy realizacyjnej (scenariusz, reżyser, producent)			
2015-03 do 2015-04	podpisanie umów produkcyjnych			
2015-04 do 2015-12	produkcja filmu			
2015-12 do 2016-04	okres postprodukcyjny filmu i kolaudacja			
2016-05	premiera filmu			
2016-06	rozliczenie i ewaluacja projektu			

27. UNITED ARTISTS OF EUROPE – EUROPEJSCY MISTRZOWIE KINA

Jako gospodarz Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław ma ambicje, by występować w imieniu świata kultury całego kontynentu. Miasto chce razem z przedstawicielami innych państw wyrazić potencjał europejskiej wspólnoty kulturowej i ukazać światu jej różnorodność.

Wieloletnia tradycja propagowania sztuki filmowej we Wrocławiu upoważnia miasto do tego, by w roku 2016 podjąć próbę powołania wspólnego frontu europejskich filmowców, dających odpór dominacji hollywoodzkich produkcji. Pretekstem do stworzenia ponadnarodowego manifestu będzie organizacja przeglądu osiągnięć najważniejszych europejskich mistrzów kina. Do Wrocławia zaproszeni zostaną najwybitniejsi filmowcy różnych pokoleń, którzy w swojej twórczości zawarli świadomość przynależności do wspólnoty kulturowej, wyrazili gotowość dyskusji o zbiorowej tożsamości współczesnych Europejczyków oraz udowodnili zaangażowanie w podnoszenie aspiracji społecznych i budowanie kapitału kulturowego Wspólnej Europy. Dlatego też projekcje filmów staną się z jednej strony pretekstem do spotkań twórców z widzami oraz punktem wyjścia dla dyskusji o Europie czasu głębokich przemian, a z drugiej ukażą potencjał europejskiego przemysłu filmowego. W przeglądzie wezmą udział przedstawiciele trzech pokoleń, co dodatkowo będzie podkreślało sztafetowy charakter działań kulturotwórczych.

Program został zakrojony bardzo szeroko – zaprezentowane zostaną dzieła filmowe, które ukształtowały historię europejskiego kina, nowe fale lat 50. i 60. oraz ich kontynuatorzy (dla przykładu - Michelangelo Antonioni, Federico Fellini, Jean-Luc Godard, Carlos Saura, Milos Forman, Andriej Tarkowski, Andrzej Wajda oraz wielu innych wielkich twórców). Całość zostanie ukształtowana w taki sposób, aby jak najpełniej przedstawić

różnorodność kierunków rozwoju kina europejskiego, jego potęgę i znaczenie w konfrontacji z kinem światowym.

Bardzo ważną grupą odbiorców będą studenci szkół filmowych z całej Europy, stąd też optymalne jest zorganizowanie przeglądu w miesiącach letnich, wolnych od zajęć. Można będzie wówczas liczyć również na zainteresowanie tradycyjnej publiczności festiwali filmowych - widzów zaangażowanych, o wyrobionym smaku, nie ograniczających swoich poszukiwań do bieżącego repertuaru.

W kontekście całego programu Wrocławia, jako Europejskiej Stolicy Kultury 2016, przegląd będzie korespondować z galą wręczenia Europejskich Nagród Filmowych, pozostając jednak wydarzeniem całkowicie odrębnym. Koncentrując się na jak najpełniejszym ukazaniu dorobku klasyków, będzie prelude do kończącego rok nagrodzenia nowych mistrzów – kontynuatorów i kontestatorów tradycji. Dopiero organizacja tych dwóch wydarzeń da możliwość pełnego przedstawienia obrazu kina europejskiego, zarówno w ujęciu historycznym, jak również aktualnym. Realizacja przedsięwzięcia jest niezwykle istotna dla strategii rozwoju Wrocławia, jako silnego ośrodka kulturalno-filmowego w Polsce i w Europie, miejsca wielu znaczących inicjatyw filmowych.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	0	1 210 000	0	1 210 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	0	2 240 000	0	2 240 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	90 000	445 000	15 000	550 000
KOSZTY PW ESK 2016	90 000	3 895 000	15 000	4 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-04	prace koncepcyjne, reaserch, ustalenie programu			
2015-05 do 2015-12	prace organizacyjne, zapraszanie gości, negocjacje			
2015-05 do 2015-09	opracowanie programu, opracowanie strategii komunikacji			
2015-09 do 2016-12	okres komunikacji, konferencja prasowa, przygotowania produkcyjne			
2016-01 do 2016-12	realizacja wydarzenia			
2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu			

28. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL SZTUKI MEDIÓW

Międzynarodowy Festiwal Sztuki Mediów pomyślany został, jako wydarzenie wdrażające w życie rezultaty obrad w ramach Europejskiego Kongresu Mediów. Główną część festiwalu ma stanowić międzynarodowy konkurs, którego celem jest wyłonienie najciekawszych i najbardziej innowacyjnych „audycji” w europejskiej oraz światowej produkcji medialnej. Wspólnym ich mianownikiem powinna jednak być realizacja celów prospołecznych, utożsamianych zazwyczaj z misją mediów – podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej, kształtowanie postaw obywatelskich, wspieranie kreatywności, budowanie kapitału społecznego, upowszechnianie kultury, promowanie współpracy oraz walka z wykluczeniami. Konkurs definiować będzie współczesne wyzwania branży, umożliwi śledzenie zachodzących przemian kulturowych, a także ukaże różnorodność form

audiowizualnej ekspresji i różnorodność sposobów nadawania. Powinien się również odznaczać otwartością na programy poświęcone różnym dziedzinom, zjawiskom lub problemom współczesnej kultury. Międzynarodowy Festiwal Sztuki Mediów traktowany powinien być, jako szansa ponownego określenia roli i znaczenia mediów publicznych, odpowiadających na wyzwania współczesności.

Projekt stanowi logiczne przedłużenie i uzupełnienie Europejskiego Kongresu Mediów. Poprzez swoją formułę przyczyni się do upowszechnienia rezultatów Kongresu wśród osób niezwiązanych na co dzień z branżą medialną. Stanie się też narzędziem kształtowania gustów odbiorców przekazów medialnych. W wydarzeniu uczestniczyć będą przedstawiciele nadawców telewizyjnych oraz twórcy kontentu audiowizualnego z różnych krajów, osoby zainteresowane produkcją audiowizualną, dziennikarze i pracownicy mediów, refleksywnie nastawieni użytkownicy mediów, studenci kierunków dziennikarskich, humanistycznych, pedagogicznych oraz szkół artystycznych.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	35 000	468 000	0	503 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	50 000	510 000	0	560 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	105 000	332 000	0	437 000
KOSZTY PW ESK 2016	190 000	1 310 000	0	1 500 000
Termin	Działanie			
2015-05 do 2015-09	opracowanie formuły festiwalu, programu głównego oraz kategorii gatunkowych			
2015-09 do 2015-12	opracowanie strategii komunikacji informacji o Festiwalu, dystrybucja informacji o Festiwalu			
2016-01 do 2016-04	selekcja propozycji, ostateczne ustalenie programu Festiwalu			
2016-01 do 2016-04	prace bezpośrednio poprzedzające organizację Festiwalu, przygotowanie materiałów prasowych, finalna realizacja strategii komunikacji			
2016-04 do 2016-05	organizacja Festiwalu			
2016-06	rozliczenie i ewaluacja projektu			

29. TADEUSZ RÓŻEWICZ I PANTEON EUROPEJSKI

Projekt Panteon Europejski zakłada wieloletnie promowanie wybitnych postaci europejskiej kultury i sztuki. Każdego roku Wrocław będzie gospodarzem i organizatorem serii wydarzeń kulturalnych poświęconych wybranemu twórcy europejskiemu. W roku 2016 bohaterem projektu będzie Tadeusz Różewicz. Projekt zaakcentuje europejski wymiar działalności artysty oraz wpisze jego twórczość do kanonu literackiego dorobku Europy.

Kreowanie i promowanie idei Panteonu Europejskiego spośród najznamienitszych przedstawicieli kultury i sztuki, tworzących intelektualny krajobraz współczesnej Europy, zaspokaja ambicje Wrocławia, jako miasta przyjaznego artystom, wielokulturowego, otwartego na Europę i rozumiejącego wartości przyświecające Unii Europejskiej. W ten sposób Wrocław podniesie swoją rangę do miasta, które jest bardzo ważnym ośrodkiem kulturalnym i intelektualnym Europy. Rok 2016, kiedy to Wrocław będzie nosił miano Europejskiej Stolicy Kultury, poświęcony będzie twórczości Tadeusza Różewicza. W tym celu w ramach ESK 2016 planowane jest zorganizowanie szeregu wydarzeń kulturalnych o

charakterze interdyscyplinarnym, związanych z twórczością Tadeusza Różewicza. Wpiszą się one w tkankę miasta oraz w kalendarz najważniejszych wydarzeń Wrocławia, z którym poeta związany był przez blisko pięćdziesiąt lat i jednocześnie zaakcentują w sposób szczególny dziedzictwo Tadeusza Różewicza w kulturze nie tylko miasta, ale Polski i całej Europy. Wśród celów projektu wskazać zatem należy zintegrowanie różnych środowisk artystycznych, promowanie twórczości Tadeusza Różewicza wśród młodych ludzi, włączenie poezji w tkankę miasta, kreowanie wizerunku Wrocławia jako miasta przyjaznego artystom i działaniom artystycznym, akcentowanie roli Wrocławia jako inicjatora powstania Panteonu Europejskiego.

Zgodnie z założeniem w roku 2016 zainicjowany zostanie cykliczny projekt kulturalny, który w perspektywie kilkuletniej powinien stać się znakiem rozpoznawczym Wrocławia i pamiątką obchodów ESK. Przewiduje się kontynuację Panteonu Europejskiego związanego z wybitnymi przedstawicielami kultury Europy.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	300 000	820 000	0	1 120 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	100 000	403 000	0	503 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	130 000	247 000	0	377 000
KOSZTY PW ESK 2016	590 000	1 410 000	0	2 000 000

Termin	Działanie
2015-01 do 2015-04	zatwierdzenie programu Panteonu Europejskiego - Tadeusz Różewicz; podjęcie współpracy z instytucjami partnerskimi publicznymi; pozyskiwanie partnerów komercyjnych i patronatów; przygotowanie wizyt na szczeblu państwowym; przygotowanie i opracowanie wersji operacyjnych wydarzeń dedykowanych Tadeuszowi Różewiczowi; zorganizowanie i rozpisanie konkursów przewidzianych w projekcie; powołanie jury konkursów; negocjacje umów; przygotowanie planu komunikacji
2015-05 do 2015-12	rozstrzygnięcie konkursów przewidzianych w projekcie Różewicz; akceptacja projektów i ostateczne zamknięcie prac przygotowawczych; podpisanie umów; rozpoczęcie działań informacyjnych
2016-01 do 2016-11	realizacja wizyt zaproszonych gości; wydanie dzieł zebranych Tadeusza Różewicza sygnowanych Wrocław 2016 ESK; realizacja wydarzeń przewidzianych w projekcie Panteon Europejski – Tadeusz Różewicz
2016-12	rozliczenie i ewaluacja projektu

30. KULTUR@ W SIECI

Bogaty program ESK 2016 ma również odzwierciedlać odwagę i inicjatywę w podejmowaniu dyskusji o nowych obszarach dla kultury, która coraz częściej wymyka się instytucjom i rozwija się w sieci. Jest, zatem w pełni nowatorska w swej specyfice i wyprzedza zjawiska, które pojawiają się w odbiorze mainstreamowym. Jednocześnie coraz wyraźniej zaznacza się współzależność między kulturą świata realnego i wirtualnego, a granice – jeszcze niedawno wyraźne – z dnia na dzień okazują się bardziej płynne. Jediną szansą na zdiagnozowanie przejawów nowej kultury w Internecie wydaje się zachęcenie jej odbiorców do współpracy. W roku 2016 Wrocław podejmie się roli łącznika między kulturą

oficjalną, wspieraną instytucjonalnie, oraz kulturą w pełni spontaniczną, rozwijającą się w sieci.

Kultur@ w sieci będzie pionierskim i jedynym w swoim rodzaju projektem, w którym kategorie festiwalowe określą użytkownicy. Zaproponują oni podział trudnej do uchwycenia działalności internetowej na poszczególne obszary, a następnie dokonają podsumowania i oceny działań wpisujących się w konkretną dziedzinę, wyróżniając najcenniejsze z nich. Zgodnie z założeniami oceniającymi mają być maturzyści roczników 2015 (program pilotażowy) i 2016. Wskażą oni najciekawsze zjawiska kulturalne w sieci, w których aktywnie uczestniczyli. Zaproszenie młodych odbiorców do udziału w przedsięwzięciu będzie dowodem na demokratyzację dostępu do kultury, walkę z wykluczeniami oraz nobilitację obszarów, które w powszechnym rozumieniu mają niewiele wspólnego z działalnością kulturotwórczą.

Projekt kierowany jest przede wszystkim do młodych odbiorców w Polsce. Służyć ma zdiagnozowaniu kultury w sieci oraz zbliżeniu sfery kultury oficjalnej i sieciowej. Jego adresatami będą aktywni użytkownicy Internetu, współtwórcy kultury w sieci i jej użytkownicy, osoby młode (przede wszystkim licealiści, również studenci), kreatywne, przejawiające ambicje aktywnego uczestnictwa w kulturze. W przypadku powodzenia dwóch pierwszych edycji planowana jest kontynuacja projektu w latach kolejnych oraz jego rozszerzenie na inne kraje europejskie.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNGRODZENIA WYNAGRODZENIA	135 000	130 000	0	265 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	50 000	280 000	0	330 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	203 000	188 000	14 000	405 000
KOSZTY PW ESK 2016	388 000	598 000	14 000	1 000 000
Termin	Działanie			
2015-01	ogłoszenie naboru wśród uczniów wrocławskich szkół średnich do udziału w projekcie oraz wytypowanie Rady Projektu i określenie jego reguł			
2015-03	ogłoszenie konkursu na realizację projektu wśród przyszłych maturzystów wrocławskich szkół średnich			
2015-10	podanie wyników konkursu			
2016-01 do 2016-12	realizacja wybranych w konkursie prac			
2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu			

31. GMINA PLUS – MŁODZI ARCHITEKCI DLA PRZESTRZENI GMINNEJ

Projekt *Gmina Plus – młodzi architekci dla przestrzeni gminnej* wyprowadzony został wprost z głównego spośród priorytetów wskazanych w aplikacji Wrocławia o tytuł ESK, hasła „przestrzenie dla piękna”. Ideą przedsięwzięcia jest zainicjowanie pilotażowego programu dla młodych polskich architektów na tworzenie nowoczesnych koncepcji urbanistycznych małych gmin Dolnego Śląska (do 15 tys. mieszkańców) z uwzględnieniem estetycznego zagospodarowania przestrzennego. Projekt przewiduje otwarcie dyskusji, której efektem ma być wyłonienie gmin Dolnego Śląska zdecydowanych na przystąpienie do projektu. Celem przedsięwzięcia jest zmiana urbanistyczna otoczenia. Wielomiesięczne

warsztaty mają zaowocować wyłonieniem koncepcji kanonu architektonicznego Dolnego Śląska. W wyniku prac powstaną makiety obrazujące efekty warsztatów. Najciekawsze z nich zostaną zaprezentowane na wystawie w trakcie ESK, również w Internecie. Docelowo przewiduje się pozyskanie środków unijnych na etapowe wcielenie w życie zwycięskiej koncepcji.

Obszar wykluczeń w niepokojący sposób ulega poszerzeniu. Dotyczy to nie tylko dostępu do wiedzy, kapitału czy cyfryzacji. Podstawowym problemem wykluczenia na poziomie gminnym jest najbliższe otoczenie, w którym na co dzień egzystują mieszkańcy. Piękno jest kojarzone z metropoliami, bogatymi miastami, zaś lokalne otoczenie, jeśli w ogóle podlega zmianie, ma podstawowe problemy z estetyką. Wrocław, jako Europejska Stolica Kultury zainicjować powinien w skali kraj dyskusję o wyglądzie przestrzeni publicznych w Polsce i rozpocząć działania zmierzające do odmiany stanu rzeczy. Celem projektu jest stworzenie warunków do systematycznej poprawy estetyki przestrzeni publicznej, zainicjowanie dyskusji o potrzebie uporządkowania projektów urbanistycznych i architektonicznych oraz rozpoczęcie długofalowego procesu odmiany. Pełne rezultaty zauważalne będą w perspektywie kilku lat.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	285 000	78 000	0	363 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	250 000	49 000	0	299 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	123 000	215 000	0	338 000
KOSZTY PW ESK 2016	658 000	342 000	0	1 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-03	prezentacja projektu dla gmin woj. dolnośląskiego (do 20 tys. mieszkańców); powołanie zespołu ds. realizacji; ogłoszenie konkursu dla gmin, prace komisji selekcyjnej			
2015-04	wybór gmin biorących udział w programie; uruchomienie procesu partycypacyjnego projektowania przestrzeni przy współudziale architektów (cykl warsztatów)			
2015-05 do 2016-04	tworzenie koncepcji architektoniczno-urbanistycznych przez architektów we współpracy z liderami wybranych w konkursie gmin			
2016-05	ogłoszenie wyników			
2015-06	przygotowania do wystawy			
2016-07 do 2016-08	otwarcie wystawy najlepszych prac			
2016-09	rozliczenie i ewaluacja projektu			

32. STANISŁAW LEM - FESTIWAL PRZYSZŁOŚCI I KONGRES FUTUROLOGICZNY

Przypadająca w 2016 roku 95. rocznica urodzin Stanisława Lema stała się doskonałym pretekstem do stworzenia najbardziej spektakularnego wydarzenia programu ESK. Kraków, jako poprzedni beneficjent tytułu ESK, Warszawa aspirująca do tytułu oraz zwycięski Wrocław łączą siły, aby stworzyć interdyscyplinarną wizję świata przyszłości i przedstawić ją możliwie szerokiemu kręgowi odbiorców.

Wieloletnie starania o siedzibę Europejskiego Instytutu Technologicznego oraz wystawę EXPO dowodzą, że Wrocław ma nie tylko ambicje, ale także potężny potencjał, by stać się innowacyjnym i prężnie działającym centrum wymiany oraz rozwoju myśli techniczno-naukowej. Przyznany miastu tytuł ESK 2016 to doskonała okazja, by ideę tę rozpropagować i poszerzyć w ramach zakrojonego na szeroką skalę projektu „Kongres futurologiczny” oraz bogatego pakietu wydarzeń i imprez towarzyszących o charakterze kulturalnym, rozrywkowym, edukacyjnym i popularnonaukowym pod hasłem „Festiwal przyszłości”.

KONGRES FUTUROLOGICZNY

Zorganizowany na dużą skalę międzynarodowy areopag z udziałem najważniejszych europejskich przedstawicieli świata szeroko pojętej kultury i nauki – przedstawicieli środowisk twórczych, socjologów, filozofów, ekonomistów, medioznawców, decydentów w zakresie europejskiej gospodarki, a także liderów w dziedzinie innowacji technologicznych. Celem spotkania teoretyków i praktyków reprezentujących zróżnicowane dyscypliny, perspektywy spojrzenia na współczesną rzeczywistość oraz wyznawany światopogląd jest pogłębiona, (ale prezentowana w nowoczesnej, atrakcyjnej dla odbiorcy formie) diagnoza kondycji kultury europejskiej w jej szerokim rozumieniu oraz określenie kierunków jej rozwoju. Każdy z nurtów „Kongresu futurologicznego” będzie nawiązywać (także poprzez tytuł oraz poruszaną tematykę) do motywów twórczości Stanisława Lema.

FESTIWAL PRZYSZŁOŚCI

Rozwinięciem idei „Kongresu futurologicznego” i szansą popularyzacji jego osiągnięć będzie bogaty i niezwykle zróżnicowany pakiet imprez towarzyszących, wydarzeń o charakterze kulturalnym, rozrywkowym, edukacyjnym i popularnonaukowym pod hasłem „Festiwal przyszłości”. W ramach tego projektu planowane są m.in. następujące wydarzenia: prezentacje projektów przyszłości w dziedzinie technologii, nauki, designu, architektury, urbanistyki, transportu, medycyny, mody, kulinariów, mediów, armii, a także przeglądy filmowe, wystawy artystyczne, spotkania z wizjonerami przyszłości oraz reedycja dzieł zebranych Stanisława Lema.

Pierwsza edycja „Kongresu futurologicznego” oraz „Festiwalu przyszłości” będzie jednym z najważniejszych motywów ESK 2016. Celem tych wydarzeń współorganizowanych z Krakowem i Warszawą jest zdiagnozowanie trendów i kierunków rozwoju nauki i kultury europejskiej, a także prognozy dotyczące ich przyszłego kształtu i oblicza. Festiwal przypomni sylwetkę wizjonera, Stanisława Lema, kładąc nacisk na koherencję technologii i twórczości, jako warunku niezbędnego do rozwoju kultury. Trwałym efektem kongresu i pamiątką po nim będzie zbiorowa multimedialna publikacja, prezentująca najciekawsze, najbardziej innowacyjne koncepcje zaproszonych prelegentów (DVD, edycja książkowa, aplikacja).

Projekt ma zasięg międzynarodowy ze względu na planowany udział światowych autorytetów poszczególnych dziedzin. Adresowany jest do ogółu odbiorców, ze szczególnym uwzględnieniem osób zainteresowanych nowinkami technologicznymi oraz otwartych na nowe doświadczenia, ciekawych świata i chcących nadążyć za zmianami, liderów opinii, osób młodszych i wykształconych. Możliwe są edycje wydarzenia w latach kolejnych.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	400 000	2 260 000	0	2 660 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	580 000	4 000 000	0	4 580 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	300 000	460 000	0	760 000
KOSZTY PW ESK 2016	1 280 000	6 720 000	0	8 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-03	nawiązanie współpracy z partnerami w Polsce; powołanie Rady Naukowej. Powołanie Komitetu Wykonawczego; konsultacje; praca Komitetu Wykonawczego i Rady Naukowej. Kontakt z panelistami (Polska, Europa, USA), ustalenie warunków uczestnictwa w Kongresie; zamknięcie listy panelistów; opracowanie programu Kongresu (tezy, dziedziny naukowe)			
2015-04 do 2015-05	opracowanie i ogłoszenie konkursu architektonicznego „Miasta przyszłości”; zamówienie dzieł u artystów i naukowców			
2015-05 do 2015-12	działania informacyjne			
2016-03 do 2016-05	otwarcie pawilonu – rocznej prezentacji Expo Miasta Przyszłości			
2016-06 do 2016-10	Festiwal Przyszłości – realizacja			
2016-10	Kongres Futurologiczny			
2016-11 do 2016-12	rozliczenie i ewaluacja projektu			

33. KOALICJA MIAST 2016

Szanując wysiłek, zaangażowanie oraz wkład pracy polskich miast konkurujących o miano ESK, a przede wszystkim doceniając wysokie walory artystyczne i niezaprzeczną wartość kulturotwórczą przedstawionych przez nie aplikacji, Wrocław zaprosi swoich niedawnych konkurentów do rozwijania i prezentacji swoich projektów w ramach programu ESK 2016.

W roku 2016 Wrocław, jako Europejska Stolica Kultury, reprezentować będzie na arenie międzynarodowej kulturę polską. Zadanie to jest dla miasta wyjątkową szansą, zarazem niesie jednak ze sobą wielką odpowiedzialność. By wypełnić je jak najlepiej, do współpracy i tworzenia programu obchodów zaproszono partnerów z całego kraju, szczególnie tych najmocniej zaangażowanych procesy ESK.

Projekt Koalicji polega na prezentacji specyfiki miast, akcentujących najważniejsze oraz najbardziej charakterystyczne dla Gdańska, Katowic, Lublina i Łodzi narracji kulturowych, jak również flagowych projektów i tego, co stanowi o ich geniusloci. Propozycje przedstawione przez miasta opierają się w dużej mierze na aplikacjach konkursowych ESK.

Koalicja Miast zmierza do wypracowania efektywnego sposobu koordynowania działań punktowych, takich jak: koprodukcje, partnerstwa, sieciowanie instytucji, organizacji pozarządowych. Kolejny raz może okazać się, że współpraca między różnymi podmiotami kultury w Kraju wypracuje nową, ciekawą drogę rozwoju miejskich kultur, z korzyściami dla wielu stron.

Program Koalicji Miast jest ukierunkowany na proces, dialog i długie trwanie. Może stanowić innowacyjny na skalę europejską model działania i współpracy między miastami w dziedzinie kultury, niespotykany dotąd nawet w historii konkursu o tytuł Europejskiej Stolicy

Kultury. Wrocław stanie się areną, na której spotkają się najlepsze pomysły i praktyki kulturowe z całego kraju, natomiast miasta skupiające, które przyłączą się do programu, zyskają możliwość przepracowania i ukazania u siebie fragmentu dużego europejskiego projektu, dzięki czemu niepowtarzalną okazją do zaprezentowania swojej kreatywności.

Do współpracy w ramach Koalicji Miast zaproszone zostały cztery miasta, które przedstawiły projekty ukazujące własną, unikalną kulturę miasta i jej wartości: Gdańsk – Kultura Wolność, Katowice – Cyfrowe Miasto Lublin – Kultura Wiedzy, Łódź – Przemysły Kreatywne.

Realizacja Projektu. W pierwszej kolejności działania dotyczące narracji danego miasta powinny być kierowane do lokalnego środowiska kulturalnego, obejmującego zarówno instytucje kultury, organizacje pozarządowe, jak i indywidualnych twórców i animatorów. Miasto wraz ze swym tematem kulturowym powinno stać się nieformalnym liderem owej narracji w Polsce, zapewnić najlepszych partnerów z Polski oraz:

- wypracować formułę na reprezentatywność kultury polskiej w danym zakresie,
- ukazać w Polsce najlepsze europejskie i światowe praktyki z danej dziedziny,
- wypracować „wymiar europejski” proponowanych projektów poprzez współpracę z europejskimi partnerami.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	2 450 000	3 670 000	0	6 120 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	240 000	1 630 000	0	1 870 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	310 000	675 000	25 000	1 010 000
KOSZTY PW ESK 2016	3 000 000	5 975 000	25 000	9 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2016-12	wdrażanie wynegocjowanych projektów w trakcie seminariów wrocławskich, które odbyły się w roku 2014 w poszczególnych miastach; wdrażanie projektów wypracowanych z ekspertami z zakresu filozofii urbanistycznej pod kątem Miasta Przyszłości; prezentacja w pawilonach w ramach Małego EXPO, debaty, sympozja; wypracowanie „wymiaru europejskiego” proponowanych projektów poprzez współpracę z europejskimi partnerami			
2015-01 do 2015-04	określenie merytorycznych założeń projektu; wizyty robocze we Wrocławiu; opracowanie porozumień między partnerami w miastach i podpisanie umów; ogłoszenie konkursu architektonicznego na projekty pawilonów w ramach Małego EXPO; podpisanie umów z ekspertami odpowiedzialnymi za kontent poszczególnych pawilonów; powołanie zespołu realizującego projekt we Wrocławiu i opracowanie planu wykonawczego; rozpoczęcie działań informacyjnych; przygotowanie materiałów merytorycznych; przygotowanie planów: zasobów, produkcji projektu oraz planu wydatków			
2015-05 do 2015-05	kolejne z cyklu międzynarodowe seminarium we Wrocławiu dotyczące miejskich polityk kulturalnych i miejskich narracji oraz zagadnień dotyczących szeroko pojętych problemów i zagadnień Miast Przyszłości			

2015-06 do 2015-09	intensyfikowanie prac producenckich; opracowanie planu logistycznego projektu; intensywna kampania informacyjna; rozwiązanie konkursu architektonicznego na projekt pawilonów; powołanie kuratorów oraz zespołu ekspertów, architektów, designerów oraz artystów odpowiedzialnych za merytoryczną, estetyczną i naukową zawartość pawilonów; rozpoczęcie budowy pawilonów i wypełnianie ich zawartościami wypracowanymi z ekspertami, architektami, projektantami i artystami
2015-10 do 2015-10	kolejne z cyklu międzynarodowe seminarium we Wrocławiu dotyczące miejskich polityk kulturalnych i miejskich narracji
2015-11 do 2015-12	rozpoczęcie wdrażania projektu we Wrocławiu; ostateczne zamknięcie programu na rok 2016 we Wrocławiu; zakończenie przygotowań pawilonów
2016-01 do 2016-11	realizacja działań "na scenie Wrocław 2016"; roczna prezentacja projektu Miasta Przyszłości w pawilonach.
2016-11 do 2016-12	przygotowanie wypracowanych w trakcie projektu propozycji legislacyjnych dla Sejmu i Komisji Europejskiej; opracowanie materiałów podsumowujących - publikacje pisane, jak i elektroniczne; wdrożenie programu długofalowej, dalszej pracy nad programem narracji w danym mieście etc.
2017-01	rozliczenie i ewaluacja projektu

34. WOLONTARIAT 2016 – Animatorzy kultury

Praca wolontariacka jest ważnym elementem oddolnej działalności społecznej, a jej wartość jest nie do przecenienia także w kontekście wydarzeń artystycznych planowanych na rok 2016. Wolontariusz stanie się dzięki projektowi osobą ważną ze względu na kontekst budowania społeczeństwa obywatelskiego, ale co istotne w perspektywie ESK nabędzie kompetencji z zakresu szeroko rozumianej animacji kultury. W raportach na temat wolontariatu w Polsce podkreśla się, że ta forma aktywności społecznej zazwyczaj nie jest dość dobrze zorganizowana - wolontariuszowi często przydziela się najprostsze zadania, jest jedynie biernym uczestnikiem działań instytucji lub inicjatywy w nurt, której się włącza. Organizacja ESK 2016 we Wrocławiu jest doskonałą okazją, żeby zmienić ten niekorzystny obraz. Zadaniem projektu Wolontariat ESK 2016 będzie wsparcie wolontariuszy w procesie usamodzielniania się, jako animatora życia społecznego i kulturalnego.

Jedną z wielu istotnych, poszerzonych kompetencji kulturowych, które pozostaną po procesie ESK 2016 we Wrocławiu (dzięki zapraszaniu do współtworzenia projektów osoby z całej Polski), będzie wypracowany nowatorski model wolontariatu społecznego. Do realizacji projektu zaproszeni zostaną przedstawiciele bardzo różnych grup społecznych, reprezentujących różne modele aktywności, jak np. harcerze czy kluby seniora. Swoimi działaniami uwypuklą określone umiejętności, które posiadają i ukaza, iż modeli współdziałania w kulturze i współtworzenia jest bardzo wiele.

Przykład Lille, francuskiego miasta piastującego tytuł ESK w roku 2004, pokazuje, że wolontariat może okazać się jednym z wartościowszych działań podejmowanych w obrębie projektów społecznych, które są najistotniejszym aspektem dla wymiaru partycypacyjnego ESK.

Projekt realizowany będzie również w wymiarze regionalnym. Opracowany zostanie tak, aby swoim działaniem obejmował lokalne instytucje kultury i organizacje pozarządowe z

województwa dolnośląskiego skupione m.in. przy inicjatywie Wędrującym Forum Kultury „Dolny Śląsk”.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	213 200	344 800	0	558 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	43 249	138 290	0	181 539
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	102 411	603 050	55 000	760 461
KOSZTY PW ESK 2016	358 860	1 086 140	55 000	1 500 000
Termin	Działanie			
PORTAL INTERNETOWY WOLONTARIATU - ZAKŁADKA STRONY ESK 2016				
2015-01 do 2015-06	przygotowanie zakładki na oficjalnej stronie ESK Wrocław 2016			
2015-01 do 2017-06	administrowanie zakładki na oficjalnej stronie ESK Wrocław 2016			
2015-01 do 2015-06	zakup systemu rejestracji wolontariuszy na ESK Wrocław 2016			
2015-01 do 2017-06	działania informacyjne			
2015-02 do 2015-06	spot radiowy (produkcja)			
2015-06 do 2016-10	spot radiowy (emisja)			
2015-05 do 2016-10	ogłoszenia prasowe			
2015-10	konferencje prasowe			
2015-01 do 2017-06	obsługa forum wolontariatu/facebook			
2015-07 do 2016-12	rekrutacja wolontariuszy: szkolenie dla prowadzących rozmowy kwalifikacyjne, weryfikacja aplikacji potencjalnych wolontariuszy/rozmowy kwalifikacyjne z wybranymi kandydatami			
2015-07 do 2016-12	szkolenia dla wolontariuszy: sprawy organizacyjne, podpisywanie umów, szkolenia i świadczenie wolontariatu			
2016-01 do 2016-12	organizacja centrum wolontariatu			
2016-01	konferencje prasowe			
2016-06	konferencje prasowe			
2017-01	podsumowanie, rozliczenie i ewaluacja projektu			

35. DOLNOŚLĄSKA PLATFORMA ESK 2016+

W związku z tym, że w 2016 roku Wrocław będzie miastem skupiającym na sobie uwagę całej Europy, czując odpowiedzialność społeczną oraz historyczną szansę na niebywałą promocję i rozwój, pragnie podzielić się tytułem Europejskiej Stolicy Kultury 2016 z całym regionem Dolnego Śląska. Jednym z najważniejszych celów projektu jest włączenie wszystkich mieszkańców regionu dolnośląskiego do aktywnego udziału w całorocznych obchodach tytułu – święta kultury.

Potencjał promocyjny i wartościotwórczy, jaki bezsprzecznie niesie ze sobą tytuł ESK 2016, będzie impulsem do bujnego rozkwitu lokalnego życia kulturalnego, aktywizacji mieszkańców oraz wspierania rozwoju mniejszych ośrodków, szansą na skrócenie swoistego dystansu dzielącego metropolitalny Wrocław i oddalone, często małe miejscowości regionu, okazją do zaprezentowania w regionie dolnośląskim wydarzeń i przedsięwzięć artystycznych na światowym poziomie, które w innym wypadku nie miałyby szansy na realizację. Projekt realizować będzie szereg działań z zakresu sieciowania, animacji kulturalnej, edukacji kulturalnej i społecznej (np. Dolnośląska Platforma Aktywności Lokalnych) oraz obejmujących wiele innych dziedzin aktywności kulturalnej w ramach priorytetów, np. film

(m.in. objazdowe pokazy filmowe, Festiwal Filmowy Transodra), teatr (m.in. Dolnośląska Platforma Teatru, działania ośrodka Nowy Świat w Legnicy), sztuki wizualne (m.in. O migracjach: dworzec dla...? – międzynarodowy projekt artystyczny poświęcony tematyce migrantów i migracji). Zakłada się, że w ramach realizacji projektu ulegną wzmocnieniu lokalne marki kulturowe, takie jak Slot Art Festiwal, czy dolnośląskie festiwale muzyczne. ESK 2016 jest też okazją do poszerzenia formuły znanych i cenionych wrocławskich festiwali o komponent regionalny – lokalizacja w regionie, mniejsze edycje w miastach.

Wśród głównych celów tego adresowanego do mieszkańców Dolnego Śląska projektu wymienić należy wzrost uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, wzmocnienie poczucia więzi z regionem, wzrost świadomości społecznej i odpowiedzialności obywatelskiej, budowanie rozpoznawalności cyklicznych wydarzeń kulturalnych wśród mieszkańców regionu, stymulacja rozwoju oraz pozyskanie narzędzi budowania kapitału społecznego. Projekt to także niebywała szansa na pobudzenie nowych form turystyki, w tym jednej z najważniejszych jej współczesnych odmian – turystyki kulturalnej. Włączenie mieszkańców Dolnego Śląska do udziału obchodów ESK Wrocław 2016 przyczyni się do utrwalenia pożądanego rezultatu programu.

Współpraca Wrocławia i Dolnego Śląska stanowić ma proces, a nie „wydarzeniowość”. Efekty działań w regionie mają być kontynuowane długo po zakończeniu ESK 2016 na mocy porozumienia między Wrocławiem, a władzami Dolnego Śląska.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	600 000	1 095 000	0	1 695 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	120 000	306 000	0	426 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	430 000	409 000	40 000	879 000
KOSZTY PW ESK 2016	1 150 000	1 810 000	40 000	3 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-03	określenie merytorycznych aspektów projektu; przygotowanie porozumień między partnerami (instytucje, NGO itd.) i podpisanie stosownych umów; powołanie zespołu realizującego projekt; opracowanie planu wykonawczego; przygotowanie materiałów merytorycznych; przygotowanie planów: zasobów, produkcji projektu oraz planu wydatków; przygotowanie map szlaków kulturowych (podpisanie stosownych porozumień, umów)			
2015-04 do 2015-05	rozpoczęcie działań informacyjnych; rozpoczęcie intensywnych działań w regionie; uruchomienie projektów			
2015-06 do 2015-12	realizacja projektów. Intensywna wymiana artystyczna pomiędzy Wrocławiem i regionem; uruchomienie mapy szlaków kulturowych; intensywna kampania informacyjna projektu			
2016-01 do 2016-12	kulminacja wdrażania projektu: intensywne działania w regionie; realizacja projektów			
2017-01 do 2017-02	przygotowanie katalogu podsumowującego realizację projektów ESK w regionie (przygotowanie tekstów, redakcja, przygotowanie materiałów graficznych, skład, druk)			
2017-03	rozliczenie i ewaluacja projektu			

36. WSPÓŁPRACA Z DONOSTIA SAN SEBASTIAN

Dzielenie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2016 przez Wrocław i hiszpańskie miasto San Sebastian stało się bodźcem dla przygotowania projektów będących dialogiem między kulturami polską a hiszpańską. Projekty przygotowane zostaną w ścisłej współpracy merytorycznej i promocyjnej z biurem ESK 2016 w San Sebastian. Wszystkie projekty czerpać będą z hiszpańskich tradycji, nie odrzucając jednak zagadnień kultury współczesnej. Każdy z projektów będzie próbą spotkania i przenikania dwóch pozornie różniących się od siebie kultur. Projekty służyć mają przede wszystkim edukacji kulturalnej. Mają promować różnorodność kulturową wśród odbiorców z Polski i świata.

Projekt współpracy z Donostia San Sebastian, zawierający takie komponenty jak: *Tamborrada*, *Studio Mistrzów* oraz *BASK* skierowany jest do mieszkańców całej Polski oraz turystów zagranicznych, przede wszystkim do osób pragnących zdobyć konkretne umiejętności artystyczne i rzemieślnicze pod okiem profesjonalistów, jednocześnie poznając nową rzeczywistość kulturową.

Tamborrada stanowi nawiązanie do tradycyjnych muzycznych obchodów dnia patrona San Sebastian- parady, podczas której wszyscy mieszkańcy przebrani w stroje z epoki napoleońskiej, śpiewają tradycyjne pieśni baskijskie i grają na bębnach. Wrocławska *Tamborrada* przygotowana zostanie we współpracy z uczestnikami programu Muzyka Młodego Wrocławia- kilkudziesięcioma zespołami, solistami, niezależnymi twórcami muzyki. Kolejnym przedsięwzięciem nawiązującym do tradycji baskijskiej jest *BASK*- interdyscyplinarny pomysł edukacyjny. *BASK* skupia się na działaniach artystycznych i warsztatowych we wrocławskich przestrzeniach publicznych. Baskijscy i polscy artyści oraz animatorzy wraz z uczestnikami podejmą próbę twórczej interpretacji zjawisk związanych z kulturą baskijską. Uczestnicy będą mieli okazję wziąć aktywny udział w licznych warsztatach, a także zapoznać się z baskijską muzyką i kinematografią.

Wszystkie przedsięwzięcia mają wymiar edukacyjny i rozwijane będą również po roku 2016. Równocześnie z koncepcją "BASK" w 2015 roku uruchomiony zostanie analogiczne wydarzenie poświęcone kulturze polskiej w San Sebastian. Oba te przedsięwzięcia będą do siebie ściśle nawiązywać.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	323 000	462 000	0	785 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	304 000	457 000	0	761 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	202 000	252 000	0	454 000
KOSZTY PW ESK 2016	829 000	1 171 000	0	2 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2016-12	działania informacyjne			
2015-01 do 2015-02	realizacja pierwszej edycji Tamborrady			
2015-01 do 2015-02	wizyty studyjne w Hiszpanii			
2015-02 do 2015-04	pozyskanie pozwoleń i przestrzeni dla BASK			

2015-02 do 2015-03	pierwsze otwarte prezentacje polskich twórców przed kuratorem hiszpańskim we Wrocławiu. Pierwsze otwarte prezentacje hiszpańskich artystów przed polskim kuratorem w San Sebastian
2015-02 do 2015-03	podsumowanie Tamborrady
2015-04 do 2015-05	wybór artystów do projektu "Studio Mistrzów"
2015-04 do 2015-05	przygotowanie scenografii BASK
2015-06 do 2015-07	realizacja BASK
2015-06 do 2015-12	prace koncepcyjne we Wrocławiu i San Sebastian w ramach przedsięwzięcia "Studio Mistrzów"
2015-07 do 2015-09	podsumowanie BASK
2015-10 do 2016-11	ewaluacja częściowa
2015-09 do 2015-12	przygotowania do drugiej edycji Tamborrady
2015-10 do 2016-02	wizyty studyjne w Hiszpanii
2016-01 do 2016-02	realizacja Tamborrady
2016-01 do 2016-04	prace produkcyjne przedsięwzięcia "Studio mistrzów"
2016-02 do 2016-04	pozyskanie pozwoleń i przestrzeni dla BASK
2016-02 do 2016-03	podsumowanie Tamborrady
2016-04 do 2016-05	przygotowanie scenografii BASK
2016-05 do 2016-07	wystawa "Studio Mistrzów" we Wrocławiu
2016-09 do 2016-11	wystawa "Studio Mistrzów" w San Sebastian
2016-12	rozliczenie i ewaluacja projektu

37. MUZYCZNE PROJEKTY EDUKACYJNE

Edukacja muzyczna stanowi wartość samą w sobie, dając kolejne pokolenia muzyków, ale też pozwala na budzenie wrażliwości i wyobraźni niezbędnych w każdej innej przestrzeni życia człowieka. Wrocław jest bardzo silnym ośrodkiem edukacji muzycznej w różnych dziedzinach.

Projekt ma za zadanie muzyczną edukację osób w różnym przedziale wiekowym – od dzieci po osoby starsze. Na jego program składa się całą gamę rozmaitych działań, powiązanych z wydarzeniami muzycznymi i działaniami edukacyjnymi realizowanymi we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku od dłuższego czasu. Formami kształcenia będą: warsztaty muzyczne, warsztaty dydaktyczne, konkursy, kursy, konferencje naukowe, specjalne koncerty edukacyjne, koncerty plenerowe, sympozja i fora dyskusyjne. Większość wydarzeń dotyczy współpracy z najlepszymi artystami-dydaktykami, naukowcami, nauczycielami z Polski i z zagranicy. Na kursy mistrzowskie, warsztaty, konferencje w charakterze prelegentów i wykładowców zapraszane będą postacie z całego świata.

Celem tego typu działań jest sprowadzenie do Wrocławia największych autorytetów z prezentowanych dziedzin, a także zaprezentowanie naszych metod kształcenia muzycznego, konfrontacja i wymiana doświadczeń między różnymi środowiskami i zwolennikami różnych metod, wskazanie rozwiązań skutecznego kształcenia muzycznego dzieci, młodzieży i dorosłych, tworzenie przestrzeni do szukania inspiracji w dydaktyce i edukacji.

Wybrane do projektu wydarzenia organizowane są przez doświadczonych operatorów, w tym Akademię Muzyczną, sprawdzonych dydaktyków - artystów oraz instytucje kultury posiadające wieloletnie doświadczenie w edukowaniu dzieci i młodzieży.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	550 000	1 040 000	0	1 590 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	70 000	130 000	0	200 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	80 000	130 000	0	210 000
KOSZTY PW ESK 2016	700 000	1 300 000	0	2 000 000

Termin	Działanie
2015-01 do 2015 -02	prace koncepcyjne i programowe (wybór prelegentów, artystów; negocjacje honorariów itp.); zatwierdzenie ostatecznego programu wydarzeń na lata 2015-2016; prace organizacyjno-techniczne (przygotowanie lokacji dla realizacji wydarzeń podczas projektu, zapewnienie zaplecza technicznego, przygotowanie materiałów informacyjnych oraz merytorycznych)
2015-03 do 2016-11	realizacja projektu: warsztaty muzyczne, warsztaty dydaktyczne, konkursy, kursy, konferencje naukowe, specjalne koncerty edukacyjne, koncerty plenerowe, sympozja i fora dyskusyjne
2016-12	rozliczenie i ewaluacja projektu

38. GWIAZDA ZBAWIENIA. BRESLAU – WROCŁAW. DIALOG WOBEC ZAGŁADY

Gwiazdy Zbawienia to międzynarodowy projekt interdyscyplinarnych, multimedialnych działań i zdarzeń artystycznych, jak również naukowych i edukacyjnych.

Tytuł projektu i jego idea pochodzi z dzieła żydowskiego filozofa dialogu, mistyka i teologa Franza Rosenzwaiga, które powstawało w okopach I wojny światowej, jako zapis traumatycznego żołnierskiego doświadczenia. Idea była i pozostaje próbą nawiązania dialogu między Żydami i Chryścijanami - dziećmi Jednego Boga. Była i jest apelem o uznanie moralnej odpowiedzialności człowieka za okrucieństwa wojny. To piękna idea solidaryzmu międzyludzkiego, przewycięzania uprzedzeń religijnych, etnicznych w przestrzeni wartości tradycji judeo-chrześcijańskiej, a także wszelkiej odrębności kulturowej i religijnej.

Projekt będzie realizowany przez kilka tygodni na przełomie października i listopada 2016 roku. Jego finałem będzie doroczny Marsz Wzajemnego Szacunku, upamiętniający KristalNaht w Breslau z 9 listopada 1938 roku. Jest to przemarsz społeczności Wrocławia z Synagogi pod Białym Bocianem do miejsca po spalonej w czasie Nocy Kryształowej synagogi judaizmu reformowanego.

Gwiazda Zbawienia przyniesie wyartykułowanie i rozpoznanie sensów kultury polskiej, które stanowią bezpośrednie świadectwa Holocaustu i wyrażają traumę - eksterminacji europejskich Żydów i Romów oraz innych mniejszości etnicznych, rozpadu lub głębokiego okaleczenia ich dawnego świata. Celem projektu jest prezentacja i interpretacja tekstów kultury polskiej (z takich obszarów jak literatura, teatr, muzyka, sztuki wizualne), które nie są dostatecznie znane w ważnych centrach opiniotwórczych Europy. Tę narrację o

Zagładzie będą budowały przede wszystkim teksty artystyczne zgromadzone bądź powstałe we Wrocławiu i Breslau.

Projekt w sferze wykonawczej będzie łączył polskie i zagraniczne instytucje kultury, dążąc do jak największej liczby partnerstw merytorycznych i finansowych, m.in. Fundacji Bente Kahan, Uniwersytetu Wrocławskiego, Muzeum Narodowego we Wrocławiu, Instytutu im. Jerzego Grotowskiego.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY RAZEM
1. WYNAGRODZENIA	100 000	1 340 000	0	1 440 000
2. KOSZTY TECHNICZNE	0	320 000	0	320 000
3. KOSZTY ADMINISTRACYJNE	50 000	190 000	0	240 000
KOSZTY PW ESK 2016	150 000	1 850 000	0	2 000 000
Termin	Działanie			
2015-01 do 2015-05	przygotowanie szczegółowego programu Gwiazdy Zbawienia			
2015-05 do 2015-12	przygotowanie, prace organizacyjne			
2016-01 do 2016-10	dalsze przygotowania i organizacja Gwiazdy Zbawienia			
2016-10 do 2016-11	realizacja programu Gwiazdy Zbawienia			
2016-12	rozliczenie i ewaluacja projektu			

39. PROMOCJA

Jednym z warunków sukcesu programu ESK 2016 jest skuteczna komunikacja, oparta o właściwy dobór narzędzi promocyjnych i informacyjnych. Bez profesjonalnej komunikacji bazującej na działaniach wizerunkowych nie uda się pozyskać pożądanych grup odbiorców. Wszystkie Europejskie Stolicy Kultury podkreślają fundamentalną rolę marketingu i komunikacji dla osiągnięcia sukcesu przedsięwzięcia oraz stworzenia efektu synergii np. pomiędzy kulturalną marką ESK a wizerunkiem danego państwa i miasta.

W ramach prac przygotowawczych do ESK 2016 powstał dokument *Strategia promocji Wrocławia jako Europejskiej Stolicy Kultury 2016*, który jako główny cel marketingowy i promocyjny definiuje wzmacnianie postrzeganie miasta, szczególnie zagranicą. Planowane działania z zakresu marketingu i komunikacji podejmowane w kontekście ESK 2016 można podzielić na dwa podstawowe typy:

1. komunikacja skierowana do mieszkańców miasta, mająca na celu poinformowanie o idei, historii i założeniach ESK, celach, jakie Wrocław stawia sobie dzięki tytułowi oraz planowanych działaniach i sposobach włączenia się we współtworzenie programu obchodów,
2. promocja Wrocławia, jako Europejskiej Stolicy Kultury 2016 skierowana do mieszkańców pozostałych miast Polski i Europy, która będzie przedstawiać Wrocław, jako reprezentanta polskiej kultury; miasta o wyjątkowej historii i kulturowych oraz zjawisk, które kształtują dzisiejszą Europę.

Obydwa aspekty korespondują z ideą ESK i dwoma podstawowymi wymiarami projektu, tj. wymiarem europejskim oraz wymiarem "miasto i obywatele".

Trzecią, uzupełniającą linią działań marketingowych będzie promocja roli i znaczenia PW ESK 2016 dla należytej realizacji programu obchodów Europejskiej Stolicy Kultury. Istotne wydaje się, bowiem, by wszystkim gościom, uczestnikom i współorganizatorom uświadomić, że skala projektu i jego iście europejski, w pełni międzynarodowy charakter wynikają z mecenatu państwa.

Dla powszechnego zrozumienia roli i znaczenia ESK 2016 dla Wrocławia, Dolnego Śląska i Polski kluczowe będzie precyzyjne wskazanie rezultatów, które przynieść ma projekt. Za główne cele marketingowe można uznać, zatem:

- 1) uświadomienie odbiorców, że Wrocław jest ESK 2016,
- 2) poinformowanie o wydarzeniach i projektach realizowanych w ramach ESK 2016,
- 3) wzbudzenie zainteresowania i sympatii względem Wrocławia, jako ESK 2016 i poszczególnych propozycji programowych,
- 4) przekonanie odbiorców do skorzystania z oferty programowej, kulturalnej i turystycznej Wrocławia,
- 5) wykreowanie lub wzmocnienie pozytywnego i kulturalnego wizerunku Wrocławia,
- 6) wzmocnienie wizerunku Polski i polskiej kultury.

Adresatami działań projektów promocyjnych będą:

- w kontekście geograficznym: mieszkańcy Wrocławia, Dolnego Śląska, Polski oraz Europy, w tym ważnych rynków turystycznych (szczególnie: Niemcy, Czechy, Hiszpania, Wielka Brytania, Francja, Belgia, Włochy, Holandia i kraje skandynawskie),
- w kontekście psychograficznym, m. in.: osoby potencjalnie zainteresowane życiem kulturalnym, fani wydarzeń, liderzy opinii, turyści kulturalni, młodzi kosmopolici, pracownicy przemysłów kreatywnych i kulturalnych, turyści sentymentalni.

KATEGORIA KOSZTÓW	2015	2016	2017	KOSZTY PLANOWANE
1. Produkcja spotów TV i radio	250 000	200 000	50 000	500 000
2. Produkcja i promocja hitu ESK 2016	200 000	0	0	200 000
3. Przygotowanie aplikacji mobilnej	250 000	100 000	0	350 000
4. Działania niestandardowe (organizacja, produkcja, logistyka)	550 000	500 000	150 000	1 200 000
5. Dressing miasta	100 000	200 000	0	300 000
6. Kulturalny roadtour po Europie	450 000	100 000	0	550 000
7. Druki i wydawnictwa	350 000	450 000	200 000	1 000 000
8. Działania PR i ePR (biuro prasowe, konferencje prasowe, media relations, wydarzenia i inne)	900 000	2 300 000	100 000	3 300 000
9. Organizacja studytourów / targi turystyczne	600 000	600 000	50 000	1 250 000
10. Media - kampania TV, outdoor, radio, internet	2 800 000	3 200 000	300 000	6 300 000
11. Produkcja gadżetów	600 000	500 000	50 000	1 150 000
12. Pozostałe	350 000	500 000	50 000	900 000
KOSZTY PW ESK 2016	7 400 000	8 650 000	950 000	17 000 000

Termin	Działanie
od 2015-01 do 2015-06	stworzenie całościowej identyfikacji wizualnej ESK Wrocław 2016 oraz intensywne działania i wdrażanie projektów. Główna koncentracja na promocji i komunikacji krajowej. Intensywne działania komunikacyjne, PR i marketingowe; realizacja działań założonych w opisie głównych osi programowych
od 2015-03 do 2015-10	prezentacje programu w strategicznych dla wymiaru międzynarodowego w miastach, państwach i na forach (debaty, sympozja); prezentacje podczas targów branżowych w Europie
od 2015-09 do 2015-10	kulturalny road-trip po Europie prezentujący Wrocław, jako ESK 2016
od 2015-06 do 2015-12	wdrażanie projektów; prezentacja programu artystycznego ESK 2016 i intensywna wielokanałowa promocja i komunikacja w Polsce i zagranicą; realizacja działań założonych w opisie głównych osi programowych
od 2015-06 do 2016-12	realizacja strategicznej części projektu; realizacja działań założonych w opisie głównych osi programowych: działania PR i media relations, promocja płatna, wydarzenia marketingowe, produkcja i dystrybucja gadżetów oraz broszur i materiałów promocyjnych i informacyjnych
od 2017-01 do 2017-03	działania promocyjne podsumowujące i utrwalające wartości ESK Wrocław 2016 (produkcja spotów, działania niestandardowe, druki i wydawnictwa działania PR media, outdoor, gadżety)
2017-04	rozliczenie i ewaluacja projektu

Zgodność programu PW ESK 2016 z aplikacją

Punktem wyjścia do założeń programu Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016 jest aplikacja złożona podczas ubiegania się przez miasto Wrocław o tytuł ESK. W rezultacie jej rozwinięcia i ukonkretnienia powstała lista szeroko zakrojonych projektów, które mają szansę przyciągnąć nie tylko krajową, ale też międzynarodową publiczność. W zdecydowanej większości realizowane będą w kształcie całkowicie zgodnym z aplikacją, co jest efektem prowadzonych w trybie roboczym konsultacji z Komisją Europejską. Przedstawione w niniejszym rozdziale propozycje wydarzeń kulturalnych oraz projektów realizowanych w ramach ESK Wrocław 2016 zostały już zaakceptowane przez przedstawicieli komisji nadzorującej przygotowania do obchodów z ramienia Komisji Europejskiej.

Tabela 4. Zgodność PW ESK 2016 z aplikacją

l.p.	nazwa projektu	nazwa projektu wg. aplikacji	uwagi i uzasadnienie
1	Europejskie Nagrody Filmowe	Europejskie Nagrody Filmowe	projekt aplikacyjny
2	Międzynarodowa Olimpiada teatralna	Olimpiada Teatralna	projekt aplikacyjny

3	Opera Zarzuela	Letni Festiwal Operowy/Festiwal Opery Współczesnej	projekt aplikacyjny
4	Zimowa fiesta otwarcia i zamknięcie ESK	Zimowa fiesta otwarcia i zamknięcie ESK	projekt aplikacyjny
5	Sztuki wizualne	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt modelowo realizuje hasło "Otwieranie przestrzeni", którego głównym założeniem jest poszerzenie dostępności do dóbr kultury oraz społecznego dostępu do sztuki. Ponadto, projekt kompleksowo odnosi się do idei: "Odzyskiwanie piękna" i "Nowe przestrzenie dla piękna", które są jednymi z wiodących w aplikacji Wrocławia o tytuł ESK 2016.
6	Półmetek - Bridge Bilders i Flow	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący idee: "Tożsamość wielokrotna", "Odkrywanie tajemnic własnego miasta", "Kultura przeciw wykluczeniom", "Kultura przeciw komodyfikacji kultury" oraz "Kultura przeciw agorafobii publicznej". Odpowiada na szereg problemów społecznych, poprzez wciąganie obywateli - mieszkańców do aktywnego działania.
7	Wrocław Stolicą Literatury	Europejska Stolica Literatury	projekt aplikacyjny
8	Festival of Art, Science and Technology	Art and Science Festival	projekt aplikacyjny
9	Cykl wystaw wielkich malarzy	Wystawa dzieł Pabla Picassa	projekt aplikacyjny
10	Singing Europe	Singing for Europe	projekt aplikacyjny
11	AiR Wro	Artist in Residence	projekt aplikacyjny
12	Program edukacji filmowej	Era Nowe Horyzonty	projekt aplikacyjny
13	Wratlavia Cantans	Wratlavia Cantans	projekt aplikacyjny
14	Wrock for Freedom	No More Walls	projekt aplikacyjny
15	Przegląd Piosenki Aktorskiej	Europejski Przegląd Piosenki Aktorskiej	projekt aplikacyjny
16	Jazz nad Odrą	Jazz nad Odrą	projekt aplikacyjny

17	Thanks Festival Jimmy	Thanks Jimi Festival – gitarowy rekord Guinnessa	projekt aplikacyjny
18	Brave Festival - Przeciw wypędzeniom z kultury	Brave Festiwal – Przeciw wypędzeniom z Kultury (specjalna edycja)	projekt aplikacyjny
19	Projekty edukacyjne	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący ideą aplikacyjną "Wrocławskiego Akcjonariatu kultury" dla najmłodszych.
20	7 Cudów Dolnego Śląska	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący ideę określoną w aplikacji finałowej jako "Kwiat i szmaragd Europy", ukierunkowany na prezentację cennych zasobów znajdujących się na terenie Dolnego Śląska, które warto ukazać Europie w roku 2016.
21	Kościół: piękno i kicz	Kościół: piękno i kicz	projekt aplikacyjny
22	Lwów-Wrocław	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt jest zgodny z ideami zawartymi w aplikacji pod hasłem "Odkrywanie tajemnic własnego miasta" i "Tożsamość wielokrotna", które wyrażają potrzebę zgłębienia dorobku historycznego Wrocławia.
23	Europejski Kongres Mediów	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący idee aplikacyjne
24	Film 3D „Wrocław przedwojenny”	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący ideę aplikacji: „Tożsamość wielokrotna” oraz „Przestrzenie dla piękna”
25	Koncert megagwiazd	Eutopia	projekt aplikacyjny
26	Niezwykła historia Wrocławia – film dokumentalny	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący idee aplikacyjne
27	United Artists of Europe – Europejscy Mistrzowie Kina	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący idee aplikacyjne
28	Międzynarodowy Festiwal Sztuki Mediów	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący idee aplikacyjne
29	Tadeusz Różewicz i Panteon Europejski	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący ideę aplikacji: „Przestrzenie dla piękna”
30	Kultur@ w sieci	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący idee aplikacyjne

31	Gmina Plus – młodzi architekci dla przestrzeni gminnej	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący ideę aplikacji: „Przestrzenie dla piękna”
32	Stanisław Lem - Festiwal Przyszłości i Kongres Futurologiczny	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący idee aplikacyjne
33	Koalicja miast 2016	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący zapisaną w aplikacji ideę Obywatelskiego Partnerstwa dla Kultury 2016 – inicjatywy popartej przez wszystkich polskich kandydatów do tytułu ESK, mającej na celu m. in. wsparcie dla miasta, które zwycięży w konkursie, a także wymianę doświadczeń z zakresu miejskich polityk i projektów kulturalnych oraz przyszłości projektu ESK.
34	Wolontariat 2016 – Animatorzy Kultury	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	Projekt jest rozwinięciem idei zawartej w propozycji aplikacyjnej pod nazwą "Migracje, mobilność, ruch" odnoszącej się do tworzenia nowoczesnego i efektywnego systemu wolontariatu społecznego, który przyczyni się do wzrostu kapitału ludzkiego i postrzegania kultury, jako wartości.
35	Dolnośląska Platforma ESK 2016+	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący ideę „Kwiat i szmaragd Europy”, którego głównym celem jest wielowymiarowe rozwinięcie współpracy między metropolitalnym Wrocławiem, a regionem Dolnego Śląska.
36	Współpraca z Donostia Sebastian San	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt jest rozwinięciem idei stworzenia ścisłego projektu współpracy z hiszpańskim zwycięzcą konkursu wyrażonej w propozycji aplikacyjnej. Projekt jest szczególnie istotny dla prezentacji polskiej kultury w szerokim kontekście międzynarodowym.
37	Muzyczne projekty edukacyjne	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący sprofilowaną na muzykę ideę „Wrocławskiego Akcjonariatu Kultury”, którego głównym celem jest znaczący rozwój wielowymiarowej edukacji kulturalnej dla różnych grup odbiorców.

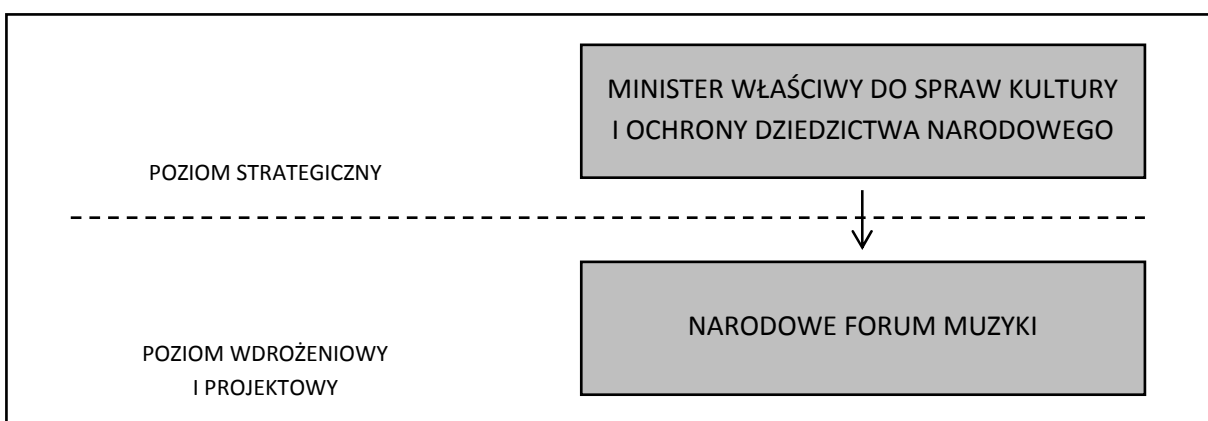
38	Gwiazda Zbawienia. Breslau-Wrocław. Dialog wobec Zagłady	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt jest zgodny z ideami „Tożsamości wielokrotnej” zawartymi w aplikacji, traktującymi o potrzebie organizacji szeregu wydarzeń artystycznych podkreślających wielokulturowość miasta i regionu, jak również skierowanych do mniejszości narodowych i etnicznych na Dolnym Śląsku. Celem podejmowanych działań w ramach projektu jest stworzenie unikatowej przestrzeni do dialogu międzykulturowego.
39	Promocja	projekt nowy – bez dotychczasowej nazwy	projekt realizujący założenia rozdziału 5 aplikacji finałowej pt. "Strategia komunikacji społecznej"

Projekty stanowiące rozszerzenie koncepcji aplikacji Wrocławia „Przestrzenie dla piękna” do tytułu ESK w pełni wpisują się w założenia tego dokumentu. Jednocześnie stanowią bogate uzupełnienie dotychczasowych planów programowych. Ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia założeń ESK Wrocław 2016 oraz celu PW ESK 2016, a także pomoże utrwalić skutki tych działań na najbliższe lata.

8. Układ instytucjonalny PW ESK 2016

Najważniejszymi podmiotami w układzie instytucjonalnym PW ESK 2016 są minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz Narodowe Forum Muzyki. W kluczowej roli MKiDN udziela dotacji, zaś Narodowe Forum Muzyki jako beneficjent PW ESK 2016 realizuje lub współrealizuje działania kulturalne będące przedmiotem finansowania PW ESK 2016.

Schemat 2. Schemat instytucjonalny PW ESK 2016

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowy zakres realizacji kompetencji obejmuje:

1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego
  - a) zarządzanie strategiczne PW ESK 2016, w tym: ustalanie zasad współpracy z Narodowym Forum Muzyki, monitoring skuteczności realizacji PW ESK 2016, przygotowywanie sprawozdania dla Ministra właściwego do spraw budżetu;

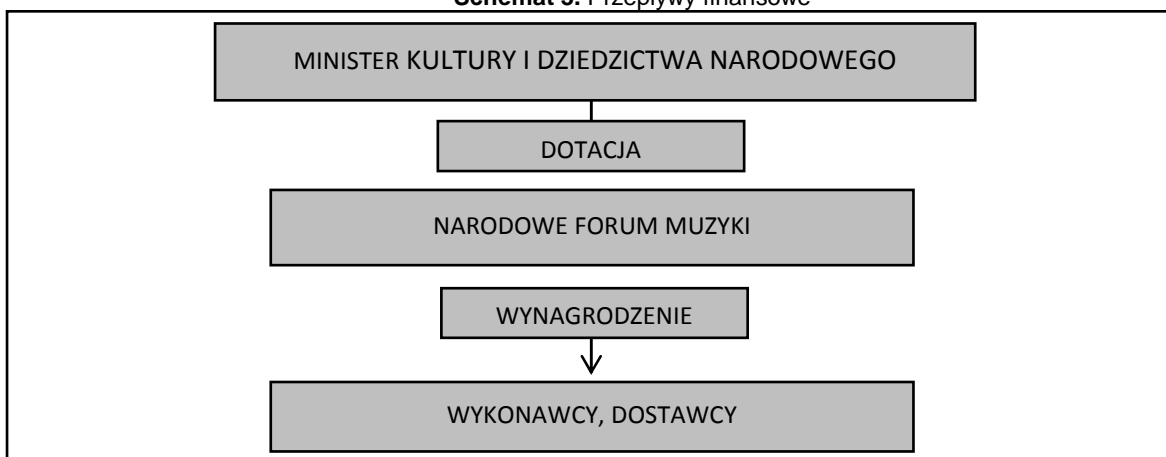
- b) zapewnienie środków budżetu państwa na realizację PW ESK 2016 oraz stabilnej sytuacji finansowej na jego rozwój.
2. Narodowe Forum Muzyki
- a) zarządzanie operacyjne PW ESK 2016,
  - b) opracowanie i wdrożenie procedur niezbędnych do realizacji PW ESK 2016,
  - c) promocja PW ESK 2016 i upowszechnianie informacji,
  - d) realizacja i współrealizacja projektów,
  - e) wydatkowanie środków finansowych PW ESK 2016 z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa,
  - f) prowadzenie monitoringu i sprawozdawczości oraz kontrola realizacji projektów,
  - g) organizacja i prowadzenie rzeczowego, finansowego oraz jakościowego monitoringu PW ESK 2016,
  - h) ewaluacja PW ESK 2016,
  - i) osiągnięcie wskaźników merytorycznych.

9. Mechanizmy finansowania, monitoring i sprawozdawczość PW ESK 2016

Procedura zapewnienia finansowania i związane z nią przepływy finansowe zakładają następujące etapy:

- a) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego informuje NFM o kwocie przeznaczonej w ramach PW ESK 2016 na realizację projektów w rozbiciu na poszczególne lata,
- b) środki przyznawane są NFM, w wysokości wynikającej z planowanego zaangażowania realizacji projektów na dany rok budżetowy,
- c) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zawiera z NFM umowę/umowy na podstawie art. 150 ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) dotyczącą udzielenia dotacji na sfinansowanie projektów realizowanych w ramach PW ESK 2016,
- d) NFM zawiera umowy ze współrealizatorami lub wykonawcami projektów,
- e) NFM na podstawie zawartych umów ze współrealizatorami projektów wydatkuje środki,
- f) rozliczenie dotacji udzielonej NFM realizowane jest w oparciu o zapisy umowy, o której mowa w lit. c).

Schemat 3. Przepływy finansowe

Źródło: opracowanie własne.

Narzędziami wspomagającymi proces zarządzania PW ESK 2016 są monitoring i sprawozdawczość. Niezależnie od monitoringu gospodarza Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016 prowadzonego przez UE, PW ESK 2016 podlega monitoringowi i sprawozdawczości instytucji krajowych.

Sprawozdawczość i monitoring wspomagają proces zarządzania PW ESK 2016, dostarczają informacji o rzeczowym i finansowym postępie realizacji oraz efektywności wdrażania pomocy na każdym poziomie zarządzania i wdrażania całego PW ESK 2016. System spełnia również rolę wczesnego ostrzeżenia o ewentualnych nieprawidłowościach.

W procesie sprawozdawczości i monitoringu PW ESK 2016 uczestniczą:

1. NFM - realizator projektów,
2. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (właściwe departamenty odpowiedzialne za nadzór merytoryczny i finansowy nad realizacją PW ESK 2016).

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego do dnia 30 marca następnego roku, w którym realizowany będzie PW ESK 2016 przedkłada sprawozdanie z jego realizacji za rok poprzedni do Ministra właściwego do spraw budżetu.

Kluczowym dokumentem w zakresie zarządzania dotacją na poziomie beneficjenta będzie harmonogram rzeczowo-finansowy, stanowiący załącznik do umowy/umów dotyczącej udzielenia dotacji na sfinansowanie projektów realizowanych w ramach PW ESK 2016. Harmonogram rzeczowo-finansowy określa kwoty dotacji na realizację projektów, a w szczególności precyzuje terminy, zakresy i wartość poszczególnych projektów.

NFM zobowiązane jest do składania sprawozdań z rzeczowej i finansowej realizacji projektów zgodnie z obowiązującymi przepisami w oparciu o wzory przygotowane przez MKiDN. Sprawozdanie bazuje na harmonogramie rzeczowo-finansowym. Sprawozdawany zakres rzeczowy musi mieć swoje odzwierciedlenie w dokumentacji finansowej. Oprócz sprawozdania z rzeczowej i finansowej realizacji projektu, w ramach PW ESK 2016 prowadzone będą kontrole na miejscu realizacji ważniejszych projektów. Kontrole takie realizowane będą u beneficjenta w trakcie realizacji projektów. Kontrola na miejscu ma na celu zweryfikowanie, czy NFM realizuje zadanie zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym i jest przeprowadzana przez MKiDN. Ilość kontroli będzie uzależniona od czasu realizacji projektu.

10. Wskaźnik PW ESK 2016

Wskaźnik realizacji PW ESK 2016 w pełni koresponduje z celem Programu.

Tabela 5. Konstrukcja wskaźnika dla PW ESK 2016

cel PW ESK 2016	wskaźnik osiągnięć	źródła weryfikacji
zwiększenie uczestnictwa w działaniach kulturalnych organizowanych poprzez realizację programu ESK Wrocław 2016.	liczba osób uczestniczących w działaniach kulturalnych	ewidencja efektów projektów prowadzona przez NFM
	3 136 000 osób	

Źródło: opracowanie własne

Do konstrukcji wskaźnika wykorzystane zostały dane beneficjenta, określające planowane ilości uczestników działań kulturalnych organizowanych w ramach programu ESK Wrocław 2016

Realizacja wskaźnika PW ESK 2016 będzie rozliczana na podstawie poniższego zestawienia.

Tabela 6. Wskaźnik bezwzględny realizacji PW ESK 2016

Wskaźnik	2014 (rok bazowy - brak PW ESK 2016)	2016 (PW ESK 2016)
liczba osób uczestniczących w działaniach kulturalnych	0	3 136 000

Źródło: opracowanie własne

11. Zasady aktualizacji PW ESK 2016

Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może wnioskować do Rady ministrów o aktualizację lub zmianę postanowień Programu Wieloletniego, również w oparciu o uzasadnione wystąpienie NFM poparte przez Prezydenta Miasta Wrocławia.

12. Koszty realizacji PW ESK 2016

Realizacja PW ESK 2016 będzie wymagała zwiększenia środków finansowych pochodzących z budżetu państwa w części 24 – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego.

Tabela 7. Zaangażowanie środków PW ESK 2016 z podziałem na lata obowiązywania

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	razem
środki z budżetu państwa na obsługę PW ESK 2016	57 548 361 zł	142 443 639 zł	4 008 000 zł	204 000 000 zł
udział w danym roku	28,21 %	69,83 %	1,96 %	100,00 %

Źródło: opracowanie własne

W podziale na rodzaj kosztów zestawienie zaangażowania budżetu PW ESK 2016 w realizację projektów wygląda następująco:

Tabela 8. Zaangażowanie środków PW ESK 2016 z podziałem na rodzaj kosztów.

rodzaj kosztów	wynagrodzenia	koszty techniczne	koszty administracyjne	promocja	razem
środki z budżetu państwa	88 158 211 zł	69 634 124 zł	29 207 665 zł	17 000 000 zł	204 000 000 zł

Źródło: opracowanie własne

Koszty PW ESK 2016 w stosunku do planu finansowego ESK 2016

Założenia do planu finansowego obchodów w 2016 roku wykraczają znacznie poza obszar PW ESK 2016, podobnie jak lista projektów dedykowanych ESK Wrocław 2016 jest znacznie szersza. Generalne zestawienie kosztów poniesionych oraz planowanych do poniesienia przez Wrocław, zaangażowanych sponsorów i partnerów oraz instytucje prowadzące projekty dedykowane ESK, przedstawia poniższa tabela

Tabela 9. Struktura finansowania ESK 2016 z uwzględnieniem źródeł i charakteru wydatków

budżet państwa	środki organizatorów ESK Wrocław 2016		razem
	środki JST, sponsorów i inne	środki infrastrukturalne	
PW ESK 2016	255 658 742 zł	392 430 265 zł	852 089 007 zł
204 000 000 zł	648 089 007 zł		

Źródło: opracowanie własne

Miasto Wrocław, jako beneficjent tytułu ESK, podjęło w tym zakresie szereg zasadniczych działań w zakresie reprezentowania regionu oraz całego kraju na arenie międzynarodowej. Od momentu ogłoszenia konkursu do tytułu ESK 2016, Wrocław rozpoczął zarówno zwiększanie liczby inwestycji infrastrukturalnych, poszerzających ofertę obiektów na cele kulturalne, jak również podjął działania na rzecz promocji i przygotowywania poszczególnych instytucji do realizacji programu wydarzeń na rok 2016. Działania te stanowią zasadniczy trzon kosztów organizacji obchodów Europejskiej Stolicy Kultury we Wrocławiu w 2016 r.

Tabela 10. Finansowanie wydatków na ESK 2016 w poszczególnych latach (według wykonania i planu w zł)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	RAZEM
Razem środki z budżetu państwa	0	0	0	0	0	0	57 548 361	142 443 639	4 008 000	204 000 000
Udział w danym roku	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	22,29%	46,54%	15,12%	23,94%
Razem środki organizatorów ESK	8 591 828	550 000	11 213 342	7 936 642	205 077 480	27 950 856	200 669 992	163 598 867	22 500 000	648 089 007
Udział w danym roku	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	77,71%	53,46%	84,88%	76,06%
Łączne finansowanie Programu	8 591 828	550 000	11 213 342	7 936 642	205 077 480	27 950 856	258 218 353	306 042 506	26 508 000	852 089 007
Udział roczny w ESK Wrocław 2016	1,01%	0,06%	1,32%	0,93%	24,07%	3,28%	30,30%	35,92%	3,11%	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Skarbnika Urzędu Miasta Wrocławia.

Wkład finansowy organizatorów programu obchodów ESK Wrocław 2016 wynosi ponad 648 mln zł, co stanowi ponad 76 % udziału w całości wydatków. Środki z budżetu państwa wynoszące 204 mln zł, stanowią blisko 24 % wszystkich, ponad 852-milionowych nakładów na realizację przedsięwzięcia.

Podsumowanie

Minione 20 lat przyniosło Wrocławowi gospodarczą dojrzałość. Miasto jest stabilnym ośrodkiem przemysłu i innowacji, niezawodnym partnerem w stosunkach z podmiotami gospodarczymi i politycznymi. Dojrzałość ta jest gwarancją bezpieczeństwa przy organizacji dużych imprez gospodarczych, naukowych, politycznych i kulturalnych. Wrocław konsekwentnie realizuje długofalową strategię wypracowywania znaczącego miejsca na mapie Europy. Wielokrotnie pokazał też, że potrafi sprostać poważnym wyzwaniom i wyciągać wnioski z porażek. Ale Wrocław, miasto polskie o kosmopolitycznej historii, to w gruncie rzeczy miniaturowy model Europy, w którym zgromadziło się maksimum różnorodności i który podlega ciągłym metamorfozom. Okoliczności te wymagają szczególnej dbałości o harmonijny rozwój społeczny oraz upowszechnianie poczucia współodpowiedzialności obywateli za zmiany. Kapitał zaufania społecznego, niezbędne spoiwo równomiernego rozwoju, najlepiej budować za pomocą zwiększonego udziału mieszkańców w życiu miasta, zwłaszcza w działaniach kulturalnych. Zasada ta ma charakter uniwersalny. Odnosi się zarówno do Wrocławia i Dolnego Śląska, jak również Polski i Europy.

Realizacja PW ESK 2016 zagwarantuje, że w skali miasta i kraju rozwojowi w sferze ekonomicznej oraz infrastrukturalnej towarzyszyć będzie rozwój w sferze najważniejszej, kulturowej. Najistotniejszym efektem działań w ramach PW ESK 2016 będzie stworzenie kapitału ludzkiego, który przełoży się na poprawę kulturalnej kondycji miasta i kraju, na szeroką aktywizację społeczną, na zainteresowanie, zaangażowanie i kreatywność obywateli.

Prawidłowa i możliwie spektakularna organizacja obchodów Europejskiej Stolicy Kultury będzie zatem przełomem dla kulturalnej przyszłości Wrocławia i Polski, prawdziwym i zauważalnym sukcesem oraz świadectwem pełnej, europejskiej dojrzałości nie tylko miasta, ale całego kraju.